

පෙරදිග සංගීතය

අතිරේක කියවීම් පොත

6 වන ශ්‍රේණිය

(2015 වර්ෂයේ සිට ක්‍රියාත්මක වේ.)

සෞන්දර්ය දෙපාර්තමේන්තුව
ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය
ශ්‍රී ලංකාව

වෙබ් අඩවිය : www.nie.lk

විද්‍යුත් තැපෑල : info@nie.lk

පෙරදිග සංගීතය

6 වන ශ්‍රේණිය

අතිරේක කියවීමේ පොත

ප්‍රථම මුද්‍රණය 2016

© ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය

ISBN

සෞන්දර්ය දෙපාර්තමේන්තුව
භාෂා, මානව ශාස්ත්‍ර හා සමාජවිද්‍යා පීඨය
ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය
ශ්‍රී ලංකාව

වෙබ් අඩවිය : www.nie.lk
විද්‍යුත් තැපෑල : info@nie.lk

මුද්‍රණය : මුද්‍රණාලය
ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය

අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්තුමියගේ පණිවුඩය

අධ්‍යාපනයේ ගුණාත්මක සංවර්ධනය සඳහා ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය විසින් කාලෝචිත ව විවිධ ක්‍රියාමාර්ග අනුගමනය කරනු ලබන අතර ඒ ඒ විෂයයන්ට අදාළ ව අතිරේක කියවීම් පොත් සම්පාදනය එහි එක් ප්‍රතිඵලයකි.

ඒ අනුව 6 සිට 13 ශ්‍රේණි විෂය නිර්දේශ හා ගුරු මාර්ගෝපදේශ පන්ති කාමරය තුළ සාර්ථක ව ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය විසින් අතිරේක කියවීම් පොත් සම්පාදනය කර ඇත.

අතිරේක කියවීම් පොත් මඟින් විෂය නිර්දේශයට අදාළ උද්ධෘත ගුරු ශිෂ්‍ය දෙපාර්ශ්වය වෙත සැපයීමෙන් අදාළ විෂය ධාරාව පහසුවෙන් අධ්‍යයනය කිරීමට පහසුකම් සැලසෙනු ඇති බව අපගේ විශ්වාසය යි.

මෙම අතිරේක කියවීම් පොත් පරිශීලනය කොට ඉගෙනුම් - ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලිය සාර්ථක කර ගන්නා ලෙස ගුරු භවතුන්ගෙන් ද, සිසු දරු දැරියන්ගෙන් ද ඉල්ලා සිටිමි.

මෙම අතිරේක කියවීම් පොත් ඔබ අතට පත් කිරීම සඳහා ශාස්ත්‍රීය දායකත්වය සැපයූ ආයතනික කාර්ය මණ්ඩලය සහ බාහිර විද්වතුන් වෙත මාගේ කෘතඥතාව හිමි වේ.

ආචාර්ය ජයන්ති ගුණසේකර
අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්
ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය

නියෝජ්‍ය අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්ගේ පණිවිඩය

ඉගෙනුම නිරතුරු ව ඇගයීම සමග සම්බන්ධ කළ හැකිය. ඉහළ ඇගයීම් සාධනයක් සඳහා අත්දැකීම් පුළුල් විය යුතු ය. විහිද ගිය පුළුල් පරාසයක් සහිත ඉහළ ඇගයීමක හිමිකම සැමට ම උපරිම සතුටක් උරුම කරයි. ඒ සඳහා සේවනයට අදාළ පුද්ගල, ස්ථාන, වස්තු, සිද්ධි බහුල වීම අවශ්‍ය ය.

එසේ ඉගෙනුම් අත්දැකීම් පුළුල් කිරීම සඳහා අතිරේක සම්පත් පොත් සකස් කිරීමට හැකි වීම ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනයට සතුටකි. ඒ සඳහා කැප වී ක්‍රියා කළ සැමට අපගේ ස්තූතිය පිරිනැමේ.

ශිෂ්‍ය ප්‍රජාව මෙම අතිරේක සම්පත් පොත පරිහරණය කරමින් එමඟින් ඉදිරිපත් කරන වෙනත් දැනුම් මූලයන් ද සමීප කර ගතහොත් ඉහළ සාධනයක් වෙත ළඟා වීමට හැකි වීම නිසැක ය. එබැවින් ශිෂ්‍ය, ගුරු දෙදුරු, සැමගේ අවධානය යොමු විය යුතු ය. මෙම අතිරේක සම්පත් පොත් තවදුරටත් සංවර්ධනය කිරීමට උත්සාහ සැමගේ අවධානය යොමුවීම ද අප විසින් අපේක්ෂා කෙරේ. අදාළ යම් කරුණක් වෙතොත් අප දැනුවත් කරන ලෙස ඉල්ලා සිටින අතර දූයේ දූ දරුවන්ගේ ඉගෙනුම් පරාසයන් පුළුල් වෙමින් අභිමානවත් දූයක් ගොඩ නැගෙමින් යයි ප්‍රාර්ථනා කරමි.

ආචාර්ය පූජ්‍ය මාඹුල්ගොඩ සුමනරතන හිමි
නියෝජ්‍ය අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්
භාෂා මානව ශාස්ත්‍ර හා සමාජ විද්‍යා පීඨය
ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය

හැඳින්වීම

ශ්‍රී ලංකාවේ පාසල් පද්ධතිය තුළ හර හෙවත් ප්‍රධාන විෂයයන් ලෙස පිළිගත් මවුබස, ගණිතය, විද්‍යාව වැනි විෂයයන් සඳහා අනාදිමත් කලෙක සිට විෂය නිර්දේශයට සමගාමී ව ගුරු අත්පොතට (Teacher Guide) අමතර ව පෙළ පොත් (Text books) භාවිතයේ පවතී. ඒ අනුව ගුරු අත්පොත් ගුරුවරයාට ද, පෙළ පොත සිසු පරිහරණයට ද ලබා දෙමින් සිසුන් තුළ නැණ පහන් ඉතා උස් ලෙස දල්වන්නට සැවොම ක්‍රියාත්මක වෙති.

සෞන්දර්යය විෂයය මගින් සුභාෂිත කතු කී ලෙස “ගුණ නැණ බෙලෙන් යුතු පුතුමය ඉතා ගරු” යන පෙදෙහි ‘ගුණ’ වචනට දෙනු ලබනුයේ අද්විතීය දායකත්වයකි. නැණ වැඩෙනුයේ විෂයබද්ධ දැනුම හා හැකියා වැඩුම මුල් කොට ය. මිනිසා ගුණවත් නම් මානව යහපැවැත්මට, පරිසරයට සොබා දහමට සංවේදී පුරවැසියකු බව හේ වර්ධාවෙන් ම පළ කරයි. ‘ගුණ’ පළමු කොට ද, නැණ ඊට සරිලන පමණින් ද යුතු වූ පුරවැසියෙක් අද මෙදෙසට වඩාත් අවැසි ය. ඒ ගරු කටයුතු පුරවැසියා තැනුමට නම් සෞන්දර්ය විෂයයන් ප්‍රධාන විෂයයන් ලෙස සලකා කටයුතු කිරීම වටී. ඒ බැව් බොහෝ කලෙක සිට හඳුනාගෙන මෙම විෂය ක්ෂේත්‍රයේ අභිවර්ධනය උදෙසා වෙහෙසෙන අපි මෙතෙක් පිළිගැනුමට ලක්ව ඇති හර විෂයයන්ට සේම මීට ද පෙළ පොත් නිපදවීමෙහි අගය පෙන්වා දුන්නෙමු. අප තවමත් “හර” නොවන බැවින් ඊට ඉඩකඩක් නොලද මුත් ගුරුවරයාට ඉගැන්වීමට උපකාරක අත්පොතක් ලෙස මෙවන් පොතක් පද්ධතියට පිළිගැන්වීමට නම් ඉඩ ප්‍රස්ථාවය ලදිමු. මින් ඉටු වනුයේ පෙළ පොතෙහි කාර්යභාරය ම නොවන නමුත් මෙය සිසු පසට ද, ගුරු පසට ද, ඉමහත් ශක්තියක් හා ජාතික වශයෙන් සම්මත, සම්පාත බවක් ද ඇති කිරීමට නොමඳ ඵලදායක සම්පතක් වනු ඇත.

පන්ති කාමරයට ප්‍රයෝජනවත් වූ මෙම ඉගෙනුම් සම්පත හෙට දවසේ පද්ධති ගත කිරීමෙන් අප සපුරා ගන්නට අපේක්ෂිත සුවිශේෂ ඵල මෙසේ වේ.

1. ගුරුවරයාට අත්‍යවශ්‍ය විෂය කරුණු එක ගොනුවක් කොට සපයා දීමෙන් ගුරු කාර්යක්ෂමතාව ඉහළ නැංවීම.
2. ගුරු මාර්ගෝපදේශයෙහි සවිස්තරාත්මක ව ඉදිරිපත් නොකෙරෙන විෂයය අන්තර්ගතයන් මෙම පොත ඇසුරින් ලබාදීම.
3. ගුරු මාර්ගෝපදේශයට උභය පුරණයක් වීම.
4. මතභේදයට තුඩු දෙන විෂය කරුණු වෙනොත් ඒ පිළිබඳ ජාතික වශයෙන් ඒකමතික භාවයක් ඇති කිරීමට අවශ්‍ය නිශ්චිත කරුණු/තර්ක සම්පාදනය කිරීම.
5. විෂය කරුණුවල සමතුලිත බව හා සීමා නිර්ණයන්හි ප්‍රමිති ගත බව ඇති කිරීම තුළින් ඇගයීම් කාර්ය පහසු කරවීම.
6. ගුරුවරයාගේ දැනුම නිර්දේශයෙන් මඳක් ඔබ්බට ප්‍රසාරණය කරමින් විෂයානුබද්ධ දැනුම පිළිබඳ විශ්වසනීයත්වය තහවුරු කිරීම.
7. ගුරු සිසු දෙපිරිසටම ඉගෙනුම්/ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලිය රසවත් හා හරවත් අත්දැකීමක් බවට පත් කිරීම.

ඒ සා ඉමහත් සම්පතක් ලෙස මෙම පොත අප දෙස දරු කැලගේ යහ ගුණ නැණ වඩන්නට මෙන් ම රසවත් ඉගෙනුම් පරිසරයක් නිර්මාණය කර ගන්නට ගුරු ඔබට පිහිට වනු ඇත. ගුරු ඔබේ ක්‍රියාශීලී බව හා දැනුමවත් බව මින් තව තවත් වැඩෙවා! එමෙන් ම වත්මන් දරු කැලට සෞන්දර්ය විෂයය ඉගෙනුම රසවත් හා හරවත් ජීවිත අත්දැකීමක් වේවා! යනුවෙන් මම පතමි.

ශාස්ත්‍රපති සුදත් සමරසිංහ
නියොජ්‍ය අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් (වැ/බ)
භාෂා මානව ශාස්ත්‍ර හා සමාජ විද්‍යා පීඨය
අධ්‍යක්ෂ (සෞන්දර්ය අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුව)
ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය

විෂයමාලා කමිටුව

උපදේශකත්වය හා අනුමතිය

ශාස්ත්‍රීය කටයුතු මණ්ඩලය,
ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය

විෂය සම්බන්ධීකරණය

ජාතකී පතිරණගේ ජ්‍යෙෂ්ඨ කථිකාචාර්ය,
සෞන්දර්ය අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුව

බාහිර සම්පත් දායකත්වය

ඩබ්. ඩී. ජී. විතානගේ

අතිරේක කලාප අධ්‍යාපන අධ්‍යක්ෂ, (විග්‍රාමික),
කලාප අධ්‍යාපන කාර්යාලයය, රත්නපුර.

කපිල මැද්දෙගොඩ

මධ්‍යස්ථානාධිපති,

සම්පත් මධ්‍යස්ථානය, මීගොඩ

ශාන්තා රමණී ඩයස්
කේ. කේ. එස්. ජයවික්‍රම

ගුරු උපදේශක, (විග්‍රාමික), ක.අ. කාර්යාලයය, ගම්පහ
සහකාර අධ්‍යාපන අධ්‍යක්ෂ (විග්‍රාමික),
කලාප අධ්‍යාපන කාර්යාලයය, පිළියන්දල.

ආර්. ඩී. පෙරේරා

ගුරු උපදේශක, කලාප අධ්‍යාපන කාර්යාලයය, මහනුවර.

ඊ. ඒ. ජේමසිරි

ගුරු උපදේශක, කලාප අධ්‍යාපන කාර්යාලයය, කළුතර.

රංජිත් ප්‍රියන්ත සිල්වා

ගුරු සේවය,

කපිල වීරසිංහ

ගුරු උපදේශක, කලාප අධ්‍යාපන කාර්යාලයය, කැගල්ල.

අභ්‍යන්තර සම්පත් දායකත්වය

සුදත් සමරසිංහ

අධ්‍යක්ෂ, සෞන්දර්ය අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුව.

ජාතකී පතිරණගේ

ජ්‍යෙෂ්ඨ කථිකාචාර්ය,
සෞන්දර්ය අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුව.

භාෂා සංස්කරණය

අමරසිරි වික්‍රමරත්න මයා

ජ්‍යෙෂ්ඨ කථිකාචාර්ය,
භාෂා අධ්‍යයන අංශය,
ශ්‍රී ලංකා අග්නිදිග විශ්වවිද්‍යාලයය,
ඔළුවිල්.

ශ්‍රීනාත් ගනේවත්ත

භාෂා සංස්කාරක

පරිගණක යතුරු ලියනය

ඩබ්ලිව්. එම්. ධම්මිකා
ජයරාණී ගුණතිලක

පිටකවර නිර්මාණය

රවීන්ද්‍ර කේනුවර

විවිධ සහාය

ප්‍රේමරත්න පෙරේරා
දීපා ශිරෝමනී
ලක්ෂ්මි පෙරේරා

අතිරේක කියවීම් පොත පරිශීලනය සඳහා උපදෙස්

ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනයේ සෞන්දර්ය දෙපාර්තමේන්තුව මගින් 2015 වර්ෂයේ 6 වන ශ්‍රේණියේ ගුරු අත් පොත ක්‍රියාත්මක කිරීමේ දී අත්වැලක් ලෙස කියවීම් පොතක් ප්‍රථම වරට හඳුන්වා දී ඇත.

පාඩම් ඉගැන්වීමේ ක්‍රියාවලියට ආධාරකයක් ලෙස මෙම ග්‍රන්ථය ගුරු භවතුන්හට ඉගැන්වීමේ ආධාරකයක් ලෙස භාවිත කළ හැකි ය. ක්‍රියාකාරකම්වලින් හඳුන්වාදී ඇති විෂය කරුණු පුළුල් වශයෙන් මෙහිදී සාකච්ඡා කර ඇති අතර ඉදිරි පාඩම් සඳහා ද අත්වැලක් වන ලෙස විෂය කරුණු පෙළගස්වා ඇත. එසේ වුව වාර විභාග ප්‍රශ්නපත්‍ර සැකසීමේදී ගුරු අත්පොතෙහි සඳහන් සීමා තුළට පමණක් අවධානය යොමු කරන ලෙස තව දුරටත් ඉල්ලා සිටිමි. ළමුන්ගේ දැනුම් පරාසය පුළුල් කිරීම සඳහා මෙම ග්‍රන්ථය මනා පිටිවහලක් වනු ඇත.

ශ්වසන අභ්‍යාසයෙහි යෙදෙමු

අපගේ ශරීරයේ සියලු ඉන්ද්‍රියයන්හි ක්‍රියාකාරීත්වය හා ප්‍රාණවත් බව පවතින්නේ ශ්වසනය නිසා ය. ඔබ නිරෝගී දරුවකු වීම සඳහා ඔබගේ ආශ්වාස ප්‍රශ්වාස ක්‍රියාවලිය නැතහොත් ශ්වසනය ඉතා ක්‍රමවත් ව සිදු විය යුතු ය. යෝග ව්‍යායාමවල “ප්‍රාණයාමි” වශයෙන් ශ්වසනය සඳහා වෙන් වූ සුවිශේෂ අභ්‍යාස ඇත්තේ ද එහෙයිනි. ඔබගේ පාසලේ උදෑසන ව්‍යායාම මාලාව තුළ ද, ශ්වසන අභ්‍යාස සඳහා විශේෂත්වයක් දක්වා තිබෙනු ඇත. ඔබ ව්‍යායාමයෙහි යෙදෙන දරුවෙක් නම් අනිවාර්යයෙන් ම නිරෝගී දරුවෙකි.

ඔබගේ කටහඬ උපදිනුයේ ඔබේ උගුරේ පිහිටි ස්වරාලය නම් අවයවයකිනි. හඬ නිෂ්පාදනය සඳහා ස්වරාලය තුළ තන්තු දෙකක් පිහිටා ඇත. ඒවා “ස්වර තන්තු” නමින් හැඳින්වේ. ස්වරාලය තුළින් ප්‍රශ්වාස වායුව (හුස්ම) ගමන් කිරීමේ දී මෙකී තන්තු කම්පනය වීම නිසා කටහඬ උපදී. (මේ පිළිබඳ වැඩිදුර දැනුමක් ලබා ගැනීමට ඔබට අවශ්‍ය නම් 10 ශ්‍රේණියේ විද්‍යා පෙළ පොත කියවන්න).

ගායනයේ දී කටහඬ ඇති කිරීමට මෙන් ම හඬ පාලනයට හුස්ම ගැනීමේ පිට කිරීමේ ක්‍රමවත් බව අත්‍යවශ්‍ය අංගයකි. සාර්ථක ගායනයක් ඉදිරිපත් කිරීම සඳහා පුහුණු වීමේ දී කටහඬ සකසා ගැනීමට ශාරීරික ඉහිල් බව හා ශ්වසනය ඉතා හොඳින් පුහුණු කළ යුතු ය. ලොව දියුණු රටවල්හි ගායනය හදාරන ආධුනිකයන්ගේ මූලික අභ්‍යාසවල දී වැඩි කාලයක් හා අවධානයක් යොදා අභ්‍යාස කරනුයේ ඉහිල් වීමේ අභ්‍යාස හා ශ්වසන අභ්‍යාස ය. නව ලොව කරා ගමන් කිරීමට සංගීතය හදාරන ශ්‍රී ලාංකික දරුවන් ද මේ අයුරින් අභ්‍යාසයට යොමු කිරීම ඔවුන්ගේ අනාගතයට ඉතා ප්‍රයෝජනවත් වනු ඇත.

මෙම පාඩමින් සාර්ථක පල නෙළා ගැනීම සඳහා මෙහි දක්වා ඇති උපදෙස් ඉතා හොඳින් කියවා දී ඇති ක්‍රියාකාරකම්හි යෙදෙන්න.

ශ්වසන අභ්‍යාස බොහෝ ඇතත් මෙහි දක්වා ඇත්තේ එයින් කීපයක් පමණි. කුමන ශ්වසන අභ්‍යාසය පුහුණු කළ ද මූලික ව ම පුහුණු විය යුතු අභ්‍යාසය මූලින් ම දක්වා ඇති අතර සියල්ලට පෙර එය පුහුණු වීම අනිවාර්ය ය. එය හොඳින් පුහුණු වීමෙන් පසු සෙසු අභ්‍යාස පුහුණු වන්න. මන්ද ගායනය සඳහා අවශ්‍ය ලෙස නිවැරදි ව හුස්ම ගැනීමේ දී පෙණහලු වෙත පිරෙන වාතය එම පෙණහලුවල පහළ කොටස තුළ තැන්පත් කරගත යුතු වන බැවිනි. එය අභ්‍යාසයෙන් හුරු කර ගත යුතු ය. ඒ සඳහා පියවරෙන් පියවර අනුපිළිවෙලකට පුහුණු වීම කළ යුතු ය.

අභ්‍යාසය 01

පියවර 01 ලිහිල් ඇඳුමකින් සැරසෙන්න. (ටී ෂර්ටයක් / ලිහිල් කලිසමක්)

පියවර 02 සෘජු ව සිට ගන්න. (විලුම් දෙක අතර පරතරය උකුළෙහි පළල විය යුතු ය. දණහිස් ඉහිල් ව සිටින සේ සිට ගත යුතු ය.)

පියවර 03 පෙණහලු තුළ තිබෙන හුස්ම මුඛයෙන් පිට කරන්න. (ඡ් හඬ නිකුත් වන සේ හුස්ම පිට කරන්න)

සැ.යු. හුස්ම පිට කිරීමේ දී කුස සිරුර තුළට හැකිලී යා යුතු ය.

පියවර 04 සිරුර තුළට හැකිලී ගිය කුසෙහි මාංස පේශීන් නිදහස් කරන්න.

සැ.යු. එවිට පෙණහලු තුළට වාතය නිරායාසයෙන් ම ගලා එනු ඇත. පෙණහලු වෙත වාතය පිරීම නිරායාසයෙන් ම සිදු වීමට ඉඩ හරින්න. මේ අවස්ථාවේ දී සිරුර

තුළට හැකිලී ගිය කුස පිටට නෙරා ආ යුතු ය. මෙසේ වනුයේ පෙණහලු තුළට පිරුණු වාතය පෙණහලුවල පහළ කොටසට යොමු කිරීම නිසා ය.

පියවර 05 ඉහත උපදෙස් අනුව ආශ්වාසය හා ප්‍රශ්වාසය දිගින් දිගට ම පුහුණු වන්න.

සැයු. මින් පසු දී ඇති සෑම අභ්‍යාසයක දී ම ඔබගේ ආශ්වාසය ප්‍රශ්වාසය සිදුවිය යුත්තේ ඉහත 02 ආකාරයට ම ය.

අභ්‍යාසය 02

පියවර 01 දෑල්වූ ඉටිපන්දමක් ගන්න.

පියවර 02 මුඛයේ සිට අඟල් 6 පමණ දුරින් ඉටිපන්දම රඳවා ගන්න.

පියවර 03 ඉටිපන්දම් දෑල්ල නොනිමෙන සේ දීර්ඝ වේලාවක් ඉටිපන්දම් දෑල්ලට පිඹීමට හැකි වන තෙක් පුහුණු වන්න.

අභ්‍යාසය 03

ඔබට ලැබී ඇති පෙළ පොතින් කැමති ඡේදයක් තෝරා ගෙන එක් හුස්මක් තුළ වැඩි ප්‍රමාණයක් කියවීමට පුහුණු වන්න. එක් හුස්මක් තුළ කියවිය හැකි ප්‍රමාණය පියවරෙන් පියවරට වැඩි කර ගන්න.

හෝ

පියවර 01 නම් පොතක් ගන්න. (නම් පොත යනු සිංහල වචන උච්චාරණය හුරු කරවීම සඳහා ඇති පැරණි ග්‍රන්ථයකි. මෙහි ඇත්තේ ලංකාව තුළ බෞද්ධ විහාර පිහිටි ගම්වල නම් ය.)

පියවර 02 මෙහි ඇති නම් වේගයෙන් කියවිය හැකි වන තෙක් පුහුණු වන්න.

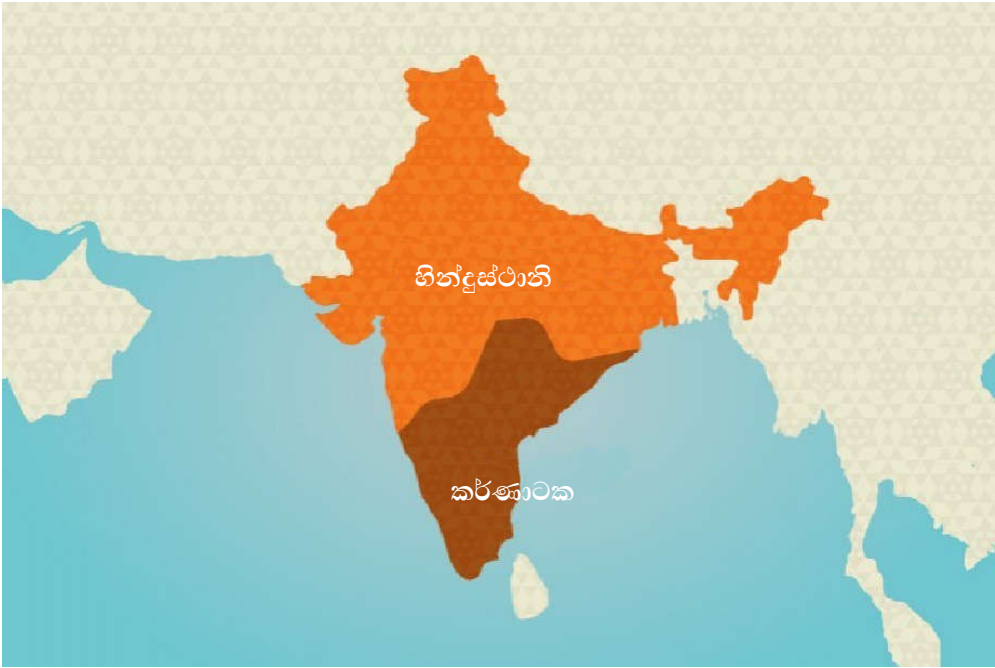
පියවර 03 මෙම පියවරේ දී එක් හුස්මක් තුළ වැඩි නම් ප්‍රමාණයක් කියවීමට පුහුණු වන්න. එක් හුස්මක් තුළ කියවිය හැකි නම් ප්‍රමාණය පියවරෙන් පියවර වැඩි කර ගන්න.

පෙරදිග අපරදිග වශයෙන් සංගීතයේ ස්වභාවය හා ශ්‍රී ලංකාවේ සංගීතය සඳහා ඇති කළ බලපෑම

පෙරදිග සංගීතය සහ අපරදිග සංගීතය වශයෙන් ලෝක සංගීතය ප්‍රධාන කොටස් දෙකකට බෙදෙනු ලැබේ. අපරදිග සංගීතය බටහිර සංගීතය යන නමින් ද හැඳින්වේ. ඉන්දියාව හෙවත් භාරතය පදනම් කර ගනිමින් පෙරදිග සංගීතය ලෝකයේ ව්‍යාප්ත ව ඇති අතර, පකිස්ථානය, නේපාලය, ශ්‍රී ලංකාව, යන පෙරදිග රටවල ද බහුල ව ව්‍යාප්ත ව ඇත. එංගලන්තය, ජර්මනිය, ප්‍රංශය, ඇමරිකාව වැනි අපරදිග රටවල අපරදිග සංගීතය ව්‍යාප්ත ව ඇත. පෙරදිග සංගීතය රාග පදනම් කරගෙන ගොඩ නැගී ඇති නිසා රාගධාරී සංගීතය වශයෙන් ද හැඳින්වේ. පෙරදිග හා අපරදිග සංගීත ක්‍රමවලට අමතර ව චීනයේ වෙනස් සංගීත ක්‍රමයක් ද, මැදපෙරදිග ඉස්ලාමික රටවල වෙනත් සංගීත ක්‍රමයක් ද, අග්නිදිග ආසියාවේ ජාවා සුමාත්‍රා ආදී දූපත්වලට පමණක් ආවේණික වූ සංගීත ක්‍රමයක් ද වශයෙන් සංගීත පද්ධති පහක් ලෝකයේ පවතී. ඒ පිළිබඳ වැඩි විස්තර ඉහළ පන්තිවල දී අධ්‍යයනය කිරීමට හැකි වේ.

අපරදිග සංගීතයේ දී ගීතයක හෝ වාදනයක හෝ එක වරක දී ස්වර කිහිපයක් එක විට යොදා ගැනේ. එය **Harmony** (ස්වර සංවාදනය) වශයෙන් හඳුන්වයි. පෙරදිග සංගීතයේ දී එක් වරකට යොදා ගන්නේ එක් ස්වරයක් පමණි. එය **Melody** වශයෙන් හඳුන්වයි. අපරදිග සංගීතයේ දී ඉහළ පහළ ස්වර සජ්තක කිහිපයක් යොදා ගැනීම නිසා විශාල ප්‍රමාණයක සංගීත භාණ්ඩ සංඛ්‍යාවක් භාවිත වේ. පෙරදිග සංගීතය විශේෂයෙන් ඒකල ගායන වාදනවලට සුවිශේෂ වුවත් අපරදිග සංගීතය සුවිශේෂ වන්නේ සමූහ ගායන - වාදනවලට ය.

අප රටෙහි වැඩි වශයෙන් ව්‍යාප්ත ව ඇත්තේ පෙරදිග සංගීතය හෙවත් භාරතීය සංගීතය නිසා ඒ පිළිබඳ වැඩි විස්තර සොයා බලමු. පෙරදිග සංගීතයේ ප්‍රධානතම රට ඉන්දියාව ය. ඉන්දියාවේ උතුරු සහ දකුණු වශයෙන් ඇති සංස්කෘතික වෙනස මෙන් ම සංගීතයේ ද උතුරු සහ දකුණු වශයෙන් ප්‍රධාන ප්‍රභේද දෙකක් වේ. මේ අනුව උතුරු ඉන්දීය සංගීතය හින්දුස්ථානී සංගීතය වශයෙන් ද, දකුණු ඉන්දීය සංගීතය කර්ණාටක සංගීතය වශයෙන් ද නම් කෙරේ. පහත දැක්වෙන සිතියමින් එය වඩාත් පැහැදිලි වේ.

බ්‍රිතාන්‍ය පාලන සමය අවසාන භාගයේ දී ඉන්දියාවෙන් මෙරටට පැමිණි නාට්‍ය කණ්ඩායම් නූර්ති නමින් නාට්‍ය විශේෂයක් මෙරට රඟ දක්වා ඇති අතර එම නාට්‍යවල ඇතුළත් ගීත හින්දුස්ථානී රාගධාරී සංගීතය ආශ්‍රයයෙන් ගොඩ නඟා ඇත. එකල එම නූර්ති ගීත මෙරට සාමාන්‍ය ජනතාව අතර ජනප්‍රියත්වයට පත් වූ අතර එම ගීත නිර්මාණයට පදනම් කරගත් හින්දුස්ථානී සංගීතයේ එන විවිධ රාග ඉගෙනීමට ජනයා පෙලඹී ඇත. නූර්ති නාට්‍යවල වාදනයට යොදා ගත් සර්පිතාව සහ තබ්ලාව මෙරට නිවැසියන්ගේ ආලින්දයේ ප්‍රදර්ශන භාණ්ඩයක් ලෙසට තබා ගැනීමට සහ සංගීත සාප්පවල දී වාදනය කිරීමට ද උනන්දු වී ඇත.

1934 වර්ෂයේ දී මහා කවි රචිතයාත් තාගෝර් කුමන් ගේ ලංකා ගමනයෙන් පසු භොරණ ශ්‍රීපාලි විද්‍යායතනය මූලික කරගෙන හින්දුස්ථානී සංගීත අධ්‍යාපනය මෙරට ආරම්භ විය. ශ්‍රී ලාංකිකයන් වැඩි දුරටත් සංගීත අධ්‍යාපනය ලැබීමට ඉන්දියාවේ ශාන්ති නිකේතනයට හෙවත් විශ්වභාරතී විශ්ව විද්‍යාලයයටත්, ලක්නව්හි පිහිටි භාත්ඛණ්ඩේ සංගීත විද්‍යා පීඨයටත් ඇතුළත් වී පෙරදිග සංගීතය හදාරා පෙරළා මෙරටට පැමිණි හින්දුස්ථානී රාගධාරී සංගීතය අප රටේ දුදරුවන්ට ඉගෙනීමට කටයුතු සලසා ඇත.

මෙකල ශ්‍රී ලංකාවේ සාමාන්‍ය ජනයාගේ රසවින්දනයට ග්‍රැමරෝන් තැටි මඟින් සහ ගුවන් විදුලිය මඟින් සරල ගී නිර්මාණය වූ අතර එම නිර්මාණ සඳහා ද, හින්දුස්ථානී සංගීතයේ ආභාසය ලබාගෙන ඇත. යම් යම් අවස්ථාවන්හි දී බටහිර සංගීතයේ සාමාන්‍ය කොටස් ද මිශ්‍ර ව භාවිත කළත් වැඩි වශයෙන් යොදා ගෙන ඇත්තේ හින්දුස්ථානී රාගධාරී සංගීතය යි. මෙසේ අප රට තුළ භාරතීය රාගධාරී සංගීතයේ හින්දුස්ථානී සංගීත සම්ප්‍රදායය ව්‍යාප්ත වී අද වන විට පාසල් පද්ධතිය තුළ විෂයයක් වශයෙන් ක්‍රියාත්මක ව පවතී.

සංගීතයේ ස්වර නාම සහ ඒවායේ සංකේත

සෞන්දර්ය නිර්මාණ මඟින් විවිධ රස භාව ඇතිවන නිසා එම විෂය ප්‍රේක්ෂකයන්ගේ රස වින්දනය සඳහා ම යොදා ගැනෙන විෂය වේ. එම විෂය මඟින් කරනු ලබන නිර්මාණ ඉදිරිපත් කිරීමේ දී විවිධ මාධ්‍ය යොදා ගනු ලැබේ. පහත දැක්වෙන්නේ එක් එක් සෞන්දර්ය විෂයයේ නිර්මාණ ඉදිරිපත් කරනු ලබන මාධ්‍ය ය.

- සාහිත්‍යය - භාෂාව
- චිත්‍ර කලාව - වර්ණ සහ රේඛා
- නර්තනය - අංගවලන
- නාට්‍යය - අභිනය
- සංගීතය - නාද සහ ස්වර

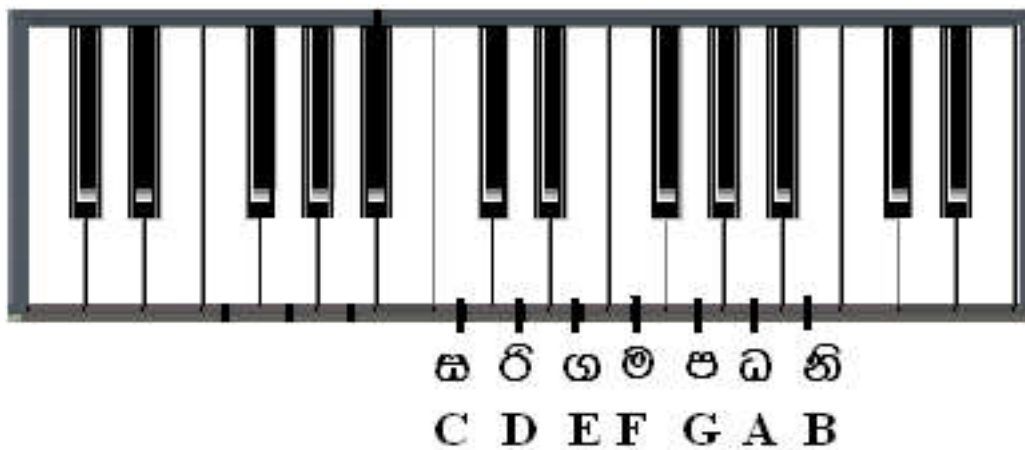
අපේ කනට ඇසෙන හඬ මිහිරි “නාද” සහ අමිහිරි “ශබ්ද” වශයෙන් වර්ග දෙකකි. එයින් මිහිරි නාද කිසියම් ආකාරයකට සංවිධානය වී ප්‍රධාන ස්වර 7ක් වන තෙක් ගොඩ නැඟී ඇත. හින්දුස්ථානී සංගීතයේ දී සප්ත ස්වර යනුවෙන් හඳුන්වනුයේ එම ස්වර හත යි. එම එක් එක් ස්වරය වෙන් වශයෙන් නම් කර ඇති අතර එම ස්වර නාමවල මූලකුරු පමණක් යොදා ගෙන ස්වර සංකේත සකසා ගෙන ඇත. පහත දැක්වෙන වගුවෙන් එම ස්වර නාම සහ ස්වර සංකේත හඳුනා ගැනීමට හැකි වේ.

ස්වර නාමය	ස්වර සංකේතය.	
	ෂච්ජය	ස
	සාෂභය	රි
	ගාන්ධාරය	ග
	මධ්‍යමය	ම
	පංචමය	ප
	ධේධවනය	ධ
	නිෂාදය	නි

අපරදිග සංගීතයේ ද මෙම ස්වර හත ම යොදා ගැනේ. එම ස්වර හා බැඳි ස්වර නාම සහ සංකේත ද, හඳුනා ගැනීම අවශ්‍ය වනුයේ විද්‍යුත් ස්වර පුවරු භාණ්ඩවල (Keyboard) ස්වර පුවරුවේ සටහන් කර ඇත්තේ එම ස්වර සංකේත නිසා ය. පහත දැක්වෙන වගුව එම ස්වර හඳුනා ගැනීමට උපකාරී වේ.

හින්දුස්ථානී සංගීත ස්වර		අපරදිග සංගීත ස්වර	
ස්වර නාමය	ස්වර සංකේතය	ස්වර නාම	ස්වර සංකේතය
ඡඩ්ජය	ස	Do	C
සෘෂ්භය	රි	Re	D
ගාන්ධාරය	ග	Mi	E
මධ්‍යමය	ම	Fa	F
පංචමය	ප	So	G
ධේවතය	ධ	La	A
නිෂාදය	නි	Ti	B

ශුද්ධ ස්වර 7 ස්වර පුවරුවක පිහිටනුයේ පහත දැක්වෙන අයුරින් ය.

ස්වර ස්ථාපන ගීත

පාසල් අධ්‍යාපනයේ දී සිසුන් සංගීත විෂය ශාස්ත්‍රයක් ලෙස හැදෑරීමට සූදානම් වී සප්ත ස්වර පිළිබඳ අධ්‍යයනය කරනුයේ 6 වන ශ්‍රේණියේ සිට ය. 6 ශ්‍රේණියේ ශිෂ්‍යයාට ස්වර ආගන්තුක ය. එහෙත් සෑම ශිෂ්‍යයකු ම අනුක්‍රමයෙන් ස්වර ගායන කුසලතාව ඇති කර ගත යුතු ය. මේ සඳහා දීර්ඝ කාලයක සිට පාසල් පද්ධතිය තුළ ස්වර ස්ථාපන ගීත නමින් ගී විශේෂයක් භාවිත වූ අතර එවකට සංගීත අධ්‍යාපන අධ්‍යක්ෂවරයකු ලෙස කටයුතු කළ ඩබ්. බී. මකුලොඵව මෙම ගීත ශෛලිය හඳුන්වා දී ඇත. ඊට අමතර ව වින්සන්ට් සෝමපාලගේ නිර්මාණ වශයෙන් “පාසලේ විනෝද ගී - එකට සතුටු සාගරේ” වැනි ස්වර ස්ථාපන ගීත ද එකතු වී ඇත. පසු කාලීන ව සුගතදාස මලල්ගොඩ, පියසේන ප්‍රේමකීර්ති, රත්න දිසානායක, වීරසේන ගුණතිලක වැනි සංගීතඥයන් පාසල් පද්ධතියට ගැළපෙන මූලික ගීත රාශියක් විෂය නිර්දේශවලට එකතු කර ඇත, මීට අමතර ව නූතන අධ්‍යාපන අවස්ථාවලට ගැළපෙන අයුරින් ස්වර ස්ථාපන ගීත එකතුව වර්ධනය කිරීමට සුදුන් සමරසිංහ ද දායක වී ඇත.

අඩු ස්වර පරාසයක සිට වැඩි ස්වර පරාසයක් තෙක් ස්වර විහිදීම ක්‍රමයෙන් සිදු වූ ස්වර ස්ථාපන ගීත රාශියක් අප අතර භාවිතයේ පවතී. පන්ති කාමරයේ දී ගී පද හෝ වචන හෝ පමණක් ගායනයේ යෙදීමෙන් ස්වර ස්ථාපනය සිදු නොවේ. එබැවින් ගී පාද නිවැරදි ව ගායනය හුරු වූ පසු ඊට අදාළ ස්වර ප්‍රස්තාරය ද, ගායනය කළ යුතු ම ය. පාසල් පද්ධතිය සඳහා නිර්දේශිත ශුද්ධ ස්වර ස්ථාපන ගී පහත නම් කර ඇත.

1. ගී ගයන මේ කුරුලු යාළුවන් හා	-	“ ස සිට ඊ ස්වරය තෙක් ස්වර දෙකක පරාසය
2. හොඳ දේ සිතමී - සිතුදේ කියමී	-	“ ස සිට ඊ ස්වරය තෙක් ස්වර දෙකක පරාසය
3. ඇත ආකඟේ පාට පාට මල්	-	ස සිට ග ස්වරය තෙක්
4. එකට සතුටු සාගරේ	-	සරිගම යන ස්වර 4 ක පරාසය.
5. පාසලේ විනෝද ගී	-	සරිගම යන ස්වර 4 ක පරාසය.
6. කඳු පෙළ අතරේ	-	“ ස ” සිට “ ප ” තෙක්
7. කඳු කඳු නැගෙනා	-	මන්ද ස්වර පුහුණුව
8. මුනිසිරි පාදේ	-	“ ස ” සිට “ උච්ච ස ” තෙක්
9. ඇත ඇදී යළි මැනට පාවේ	-	“ මන්ද ධ ” සිට “ උච්ච ස ” තෙක්
10. බැතිනා සිරිපා කරුණා	-	ආරෝහණ අවරෝහණ ස්වර ගායනය
11. ඇත හිමේ ගිරිමුදුනේ	-	ස්වර අභ්‍යාස රටා ගායනය

ශුද්ධ ස්වර ස්ථාපන

(1) | ස -- සසස | ස -- සසස | රි-- රිරි | ස-- -- |
ශී SS ගයන	මේSS කුරුලු	යාSS එවන්	හාSS SSS
රි-- සසස	රි-- සසස	රි-- සසස	රි--- ---
මේSS අහසෙ	පා SS වෙන්න	බැSS අපට	බැSS SSS
ස-- සසස	ස-- සසස	රි-- රිරි	ස-- --
කෝSS එවන්	පියාS පත්S	නැSS අපට	නැSS SSS
ස-රි සස-	සසරි සස-	රි-- රිරි	ස-- --
යාSඑ වන්තS	පියාS ඹන්න	ආSS දරය	දී SS SSS

(2) | ස ස ස ස | ස - ස - | රි රි රි රි | රි - රි - |
හො ද දේ S	හි තමී S	හි කු දේ	කියමී
ස රි ස රි	ස - රි -	රි ස රි ස	රි - ස -
කියුදේ S	කරමී S	කරමී න්	හැ දෙ මී S

(3) | ස-රි ස-රි | ග- - +++ | ග-රි ග-රි | ස-- +++ |
ඇSන ආ-ක	හේSS +++	පාSට පාSට	මල්S +++
ස-රි ස-රි	ග- - +++	ග-රි ග-රි	ස-- +++
සීSන ලෙන්ගැ	හේSS +++	වූ-ටි වූ-ටි	මල්S +++
ග-රි ස-රි	ග- - +++	ග-රි ස-රි	ග-- +++
නැSදු වේ-පු	කේ-- +++	නීSල වර්ණ	යෙන්SS +++
ස-ස රි- රි	ග-- +++	ග-රි ග-රි	ස-- +++
ඒSසි නාSසු	හේSS +++	තා Sර කා-කු	සුමීS +++

(4) | ස ස ස | රි රි රි | ග - රි | ස - - |
එ ක ට	ස කු ටු	සා S ග	රේ S S
ස - ස	රි - රි	ග - ග	ම - -
පී S න	පී S න	නාSන	සේ SS
ම - ම	ග - ග	රි - රි	ස - -
සෑ S ම	දා S ම	මේSලෙ	සේ SS
ස රි ග	ම - -	ම ග රි	ස - -
න ට මු	ශී S S	ග ය ග	යා SS

(5) | ස - ස | ම - ම | ග - රි | ග - - |
පා S ස	ලේ S වි	නෝSද	ශී SS
ස - ස	ග - ග	රි - රි	ස - -
නා S ද	යේ S ර	සේSවැ	දී SS
ස - රි	ම ග ම	රි - ග	රි - -
රෝSස	ප ළු ර	පා S සි	නා SS
ස රි ග	රි ග ම	ග - රි	ස - -
අ ප ට	ස කු ට	දෙයිස	දා SS

(6) | ස ස ග ග | රි රි ග - | ස ස රි රි | | ග - - - |
ක ල පෙ ල	අකරේ s	කු රු ව දු		ලේ s s s
ස - රි -	ග - ම -	ග - රි -		ස - - -
ග ෝ ගා s	වේ s නා s	වෙල් යා s		යේ s s s
ප - ප -	ම - ප ම	ග - ම ග		රි - - -
ගී s නා s	දේ s ගැ මී	යා s ම ව		නා s s s
ස රි ග ම	ප - - -	ප ම ග රි		ස - - -
සු ම ධු ර	වේ s s s	ම න හ ර		වේ s s s

(7) | ධු ස ස ස | රි-ග ම - | ම ප ග ම | | රි ග රි - |
ක ල ක ල	නැගෙනා s	වෙරලෙහි		නැපෙනා s
ප ම ග රි	ස නි ධු -	ධු නි ස රි		ස - ස -
ම හ හ ඩ	නග නා s	දි ය ර ළි		මු s දේ s
ධු නි ස රි	නි ස රි ග	ස රි ග ම		ධ - ප -
බෙ ලි ක ධු	අරගෙන	වෙ ර ල ට		ආ s වා s
ධ ප ම ග	ප ම ග රි	ම ග රි ස		රි - ස -
සු දු පෙ ණ	පි ධු නැ ග	ම ද හ ස		පෑ s වා s

(8) | ස ස රි රි | ග - ම - | ස රි ග ම | | ප ධ ප - |
මු නි සි රි	පා s දේ s	ස ම න ල		මු දු නේ s
ප ධ ම ප	ග ම රි ග	ස රි ග ම		ග රි ස -
හ ද සි සි	ලස දෙන	බු දු ගු ණ		පැ තිරේ s
ස රි ග ම	රි ග ම ප	ග ම ප ධ		නි - ස -
ස ම න ල	පෙරහැර	මු නි සි රි		පා s දේ s
සි නි ධ ප	නි ධ ප ම	ධ ප ම ග		රි රි සි -
ව දි න ට	ය න ව ලු	හි ම ගි රි		අකරේ s

(9) | ස - රි ස | රි-ග රි | ග - ම ග | | ප - ප - |
ඇ s ක ඇ	දී s ය ළි	මෑ s ක ට		පා s වේ s
ම - ප ම	ප - ධ ප	ධ - නි ධ		සි - සි -
මෑ s ක වැ	දී s වෙ ර	ළේ s ර ළි		සේ s දේ s
සි නි ධ ප	ධ - ප -	ධ ප ම ග		ප - ම -
දි ය ර ළි	මා s ලා s	ගැ මු ර කි		මු s දේ s
ග රි ස නි	ධු නි ස රි	ප ම ග රි		ස - ස -
නෙ ක ප ම	ණ ම ග ක	සි ක පි න		ව න් නේ s

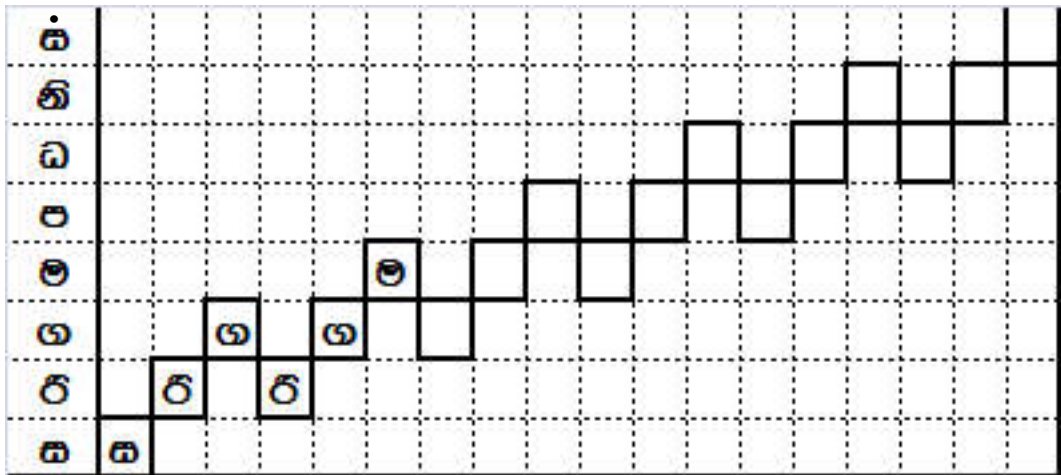
(10) | ස ස ග - | රි රි ම - | ග ග ප - | | ම ධ ප - |
බැ කි නා s	සි රි පා s	ක රු ණා s	ක ර නා s	
ප ප නි -	ධ ධ ස -	නි නි ධ ප	ධ නි ස -	
කු ටි නා -	බු දු භී s	ග ය නා s	ජ න යා s	
ස - ධ -	නි - ප -	ධ - ම -		ප ම ග -
සා s දු s	සා s දු s	නා s දේ s	අ ක රේ s	
ස රි ග ම	ප ධ නි ස	ස නි ධ ප	ම ග රි ස	
ඉ හ ළ ට	නැ ග ය ති	ප හ ළ ට		බැ ස එ ති

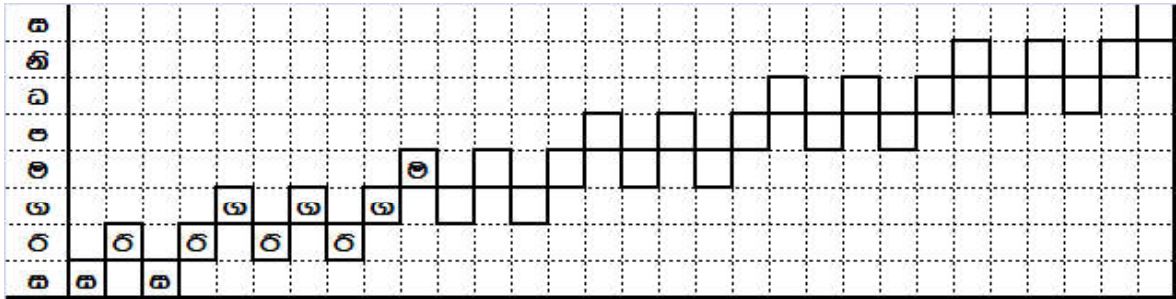
(11) | ස - රි | ග ම - | ස රි ග | | ම ප - | ස රි ග | ම ප ධ | නි - - | | - - - |
ඇ s ත	හි මේ s	ගි රි මු		දු නේ s	සි සි ල	මැ වෙන	වා s s	s s s
ස - නි	ධ ප -	ස නි ධ	ප ම -	ස නි ධ	ප ම ග	රි - -		- - -
වෑ s හෙ	න සි s	ත ල ග		ශු ලේ s	දී ය ට	කැ වෙන	වා s s	s s s
ස රි ග	රි ග ම	ග ම ප		- ප -	ම ප ධ	ප ධ නි	ධ නි ස	- ස -
ස ත ර	දී ග ට	ම හ ග		ට ගා s	ස ත ර	අ ක ට	මී ණි හ	ට ගා s
ස නි ධ	නි ධ ප	ධ ප ම		- ම -	ප ම ග	ම ග රි	ග රි ස	- ස -
අ ප ගෙ	ර ට ට	සෙ ත න		ට ගා s	දෙ ව න	ම ව කී	ම හ ග	ට ගා s

තාලානුකූල ස්වර අභ්‍යාස

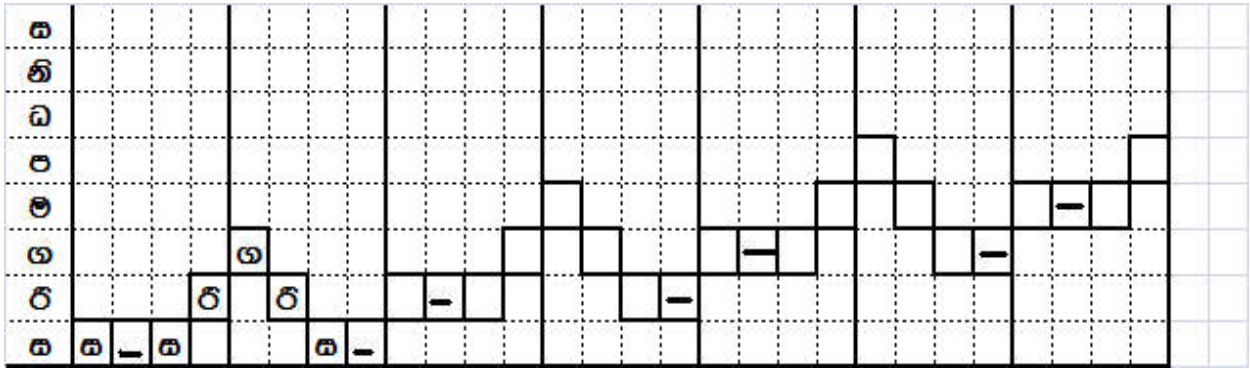
සංගීත විෂය හදාරන දරුවන් ස්වර අභ්‍යාසයේ යෙදීම මූල සිට ම කළ යුතු කාර්යයකි. මලල ක්‍රීඩාවල යෙදෙන ආධුනිකයන් මූලින් ම විවිධ ශාරීරික අභ්‍යාසවල යෙදෙන්නාක් මෙන් සංගීතය විෂය හැදෑරීම ආරම්භ කරන ආධුනිකයකු ද ගායනයෙන් හෝ වාදනයෙන් හෝ විවිධ ස්වර අභ්‍යාසවල යෙදිය යුතු වේ. වාදනයේ දී හස්ත සාධන අභ්‍යාස වශයෙන් හඳුන්වනුයේ ද මෙවැනි ස්වර අභ්‍යාස ම ය. ගායකයෙක් නම් තම කටහඬ පාලනය කර ගැනීමටත්, නිවැරදි ස්වරස්ථානවලින් යුක්ත ව ගායනය රසවත් ව ඉදිරිපත් කිරීමටත්, විවිධ සංගීතමය ශිල්පාංගවලින් යුක්ත ව තම ගායනය ඉදිරිපත් කිරීමටත් ස්වර අභ්‍යාසවල යෙදීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. ස්වර අභ්‍යාස තාලානුකූල ව යොදා ගැනීමෙන් මිහිරිතාව ඇති කළ හැකි වේ. එබැවින් තාලානුකූල ස්වර අභ්‍යාසවල රිද්මයක් හෝ තාලයක් හෝ ඇත.

ස්වර ඉහළ පහළ වීම ශ්‍රවණය මඟින් එකවර හඳුනාගත නොහැකි සිසුන් සඳහා දෘශ්‍යමය අභ්‍යාසයක යෙදීම වැදගත් ය. එමඟින් ස්වර ඉහළ පහළ වීම දෘශ්‍යමය තත්ත්වයෙන් හඳුනා ගත හැකි ය. පහත දැක්වෙන රූප සටහන්වල ඇති ස්වර අභ්‍යාස කොටු රූල් කඩදාසියක සම්පූර්ණ කරන්න. ඒ මඟින් ස්වර ඉහළ පහළ වන අයුරු ඔබට හඳුනා ගත හැකි වේ.

මෙම ස්වර අභ්‍යාස සරිසරිග, රිගරිගම, ගමගමප, මපමපබ, පබපබනි, බනිබනිස, වගවගවග ආරෝහණය ද, සනිසනිබ, නිබනිබප, බපබපම, පමපමග, මගමගරි, ගරිගරිස, වගවගවග අවරෝහණ ස්වරූපය ද ගොඩ නැගේ.

මෙම ස්වර අභ්‍යාසයෙන් කාලානුකූල ව ස-සරි/ගරිස-/රි-රිග/මගරි-/ග-ගම/පමග-/ම-මප/බපම-/ප-පබ/නිබප-/බ-බනි/සනිබ-/ වගවගවග ආරෝහණ ස්වරූපය ද, ස-සනි/බනිස-/නි-නිබ/පබනි-/බ-බප/මපබ-/ ප-පම/ගමප-/ම-මග/රිගම-/ග-ගරි/සරිග-/රි-රිස/නිසරි-/ස-සනි/බනිස-/ වගවගවග අවරෝහණ ස්වරූපය ද ගොඩ නැගේ. එකිනෙක ස්වර අනුක්‍රමයෙන් ඉහළ පහළ වන සැටි විමසා බලන්න.

මෙසේ ස්වර අභ්‍යාසයේ යෙදීම සඳහා ගීතයක් මෙන් රසවත් වන ලෙස කාලානුකූල ව අභ්‍යාස නිර්මාණය කරගත හැකි ය. මේ සඳහා නිදසුනක් පහත දැක්වේ.

ස - ස රි / ග - - - / ම - ම ග / රි - - - /
 රි - රි ග / ම - - - / ප - ප ම / ග - - - /
 ග ම ග ම / ප - ප - / ම ප ම ප / බ - බ - /
 ප බ ප බ / නි - නි බ / ප - බ නි / ස - - - /

ඉහත ස්වර රටාවේ ස්වර අභ්‍යාසයක ගති ලක්ෂණ රැඳෙන සේ තව දුරටත් පාද කිහිපයක් ගුරු භවතා සමඟ නිර්මාණය කරන්න.

හාර්මොනිකා - (මවුන්ටේනය)

මෙය පිඹීමෙන් වාදනය කරනු ලබන පහසුවෙන් පරිහරණය කළ හැකි ඉතා ම කුඩා සහ සරල වූ සංගීත භාණ්ඩයකි. හාර්මොනිකා ව ලෝකය පුරා ම ජනප්‍රිය භාණ්ඩයක් වන අතර විවිධ ජන සමාජ කුල විවිධ අයුරින් වාදනය කරනු ලබන්නකි. සර්වභාවක මෙලෝඩිකාවක වැනි යතුරු පුවරු සහිත සංගීත භාණ්ඩයක ඇතුළත ඇති නළා පරිද්දෙන් කුඩා නළා පද්ධතියක් හාර්මොනිකාවේ ද සවි කර ඇත. මුව තබා පිඹෙන සුළං ධාරාවෙන් ඊඩි කොටස කම්පනය කර නාදය මතු කරගනු ලැබේ. එබැවින් එයට මවුන්ටේනය යන නම ද ලැබී ඇත. පහත රූපසටහන් අධ්‍යයනය කිරීමෙන් මෙම සංගීත භාණ්ඩය පිළිබඳ ව වටහා ගත හැකි ය.

හාර්මොනිකා වර්ග කිහිපයකි.

1. Diatonic Harmonica (එක් සිදුරකින් ඉහළට සහ පහළට පිඹීමෙන් ස්වර දෙකක් නිකුත් වේ. ශුද්ධ ස්වර පමණක් වාදනය කළ හැකි වේ.)
2. Chromatic Harmonica (සජ්තකයේ ස්වර 12 ම වාදනය කළ හැකි ය. එක් පසෙක ඇති යතුරක් නළාව ඇතුළට එබීමෙන් සහ ඉහිල් කිරීමෙන් සිදුරු අවශ්‍ය පරිදි ඇරීමට වැසීමට හැකි වන ලෙස සකසා ඇති අතර ඒ මඟින් කෝමල, තීව්‍ර, ශුද්ධ ස්වර වෙන වෙන ම වාදනය කළ හැකි වේ.)

3. Chord Harmonica (විවිධ කෝඩ්ස් වාදනය කළ හැකි ය.

සිදුරු 10 ක් සහිත Diatonic Harmonica හාර්මොනිකා වාදනය පහසු ය. එබැවින් එම භාණ්ඩයේ ස්වර පිහිටීම පහත රූප සටහනින් දැක්වේ. මධ්‍ය "ස" ස්වරය පිහිටනුයේ 4 වන සිදුරේ ය. එම සිදුරෙන් ම වායුව ඉහළට ඇදීමෙන් "රි" ස්වරය පිට වෙයි. ඒ අනුව සිදුරෙන් සිදුර පිහිටන ස්වර හඳුනා ගනිමින් සජ්තකය වාදනය කිරීමට උත්සාහ ගන්න.

C MAJOR DIATONIC HARMONICA

Blow notes ඍ ග ප ඍ ග ප ඍ ග ප ඍ
 සුළං පිඹින්න C E G C E G C E G C

Draw notes D G B D F A B D F A
 සුළං ඉහළට ඊ ජ හී ඊ ම ධ හී ඊ ම ධ
 අදින්න

පහත රූප සටහනේ දැක්වෙන ප්‍රස්තාරය අනුව පිඹීමෙන් සහ ඉහළට වායුව ඇදීමෙන් හාර්මොනිකාවෙන් Twinkle Little Star යන ගීතය වාදනය කළ හැකි ද සි බලන්න.

- පිඹින්න
- ඉහළට සුළං අදින්න.

4 4 6 6	6 6 6 -	5 5 5 5	4 4 4 -
ස ස ප ප	ධ ධ ප -	ම ම ග ග	ඊ ඊ ස -
6 6 5 5	5 5 4 -	6 6 5 5	5 5 4 -
ප ප ම ම	ග ග ඊ -	ප ප ම ම	ග ග ඊ -

මෙලෝඩිකා

මෙලෝඩිකාව පාසල් සිසුන් ගේ ස්වරපුවරු භාණ්ඩ වාදන කුසලතා ඇති කිරීම සඳහා භාවිත කළ හැකි Key Board (ස්වර පුවරු) සංගීත භාණ්ඩ පවුලට අයත් වන සරල සහ පහසු භාණ්ඩයක් ලෙසට හඳුන්වා දිය හැකි ය. Key Board (ස්වර පුවරු) සංගීත භාණ්ඩ පවුල යනු සුදු සහ කළු වර්ණයෙන් ස්වර පුවරුව පිහිටා ඇති භාණ්ඩ ය. මේ වර්ගයට අයත් භාණ්ඩ අතර පියානෝව, සර්පිනාව, එකෝඩියන් , ඕගන් යන භාණ්ඩ විශේෂ තැනක් ගනියි.

මෙලෝඩිකාව මෙම වර්ගයේ සරල භාණ්ඩයකි. මිලත් පහසු ය. විශේෂයෙන් පාසල් කුර්යවාදක කණ්ඩායම්වල මෙම භාණ්ඩය ඉතා ජනප්‍රිය ය. පිඹීමෙන් සුළඟින් නාදය උපදවන භාණ්ඩයක් නිසා සමහරු මෙය ශුෂිර වාද්‍ය භාණ්ඩයක් ලෙසට ද වර්ග කරති. මෙය මේසයක් මත තබා වාදනය කිරීමට පිඹීමේ බටයක් යොදා ඇති අතර වාදනයේ දක්ෂතා ලැබූ පසු භාණ්ඩය වමතින් දරා ගෙන දකුණතින් වාදනය කිරීමට හැකි වන සේ කෙටි පිඹීමේ බටයක් ද යොදා ඇත.

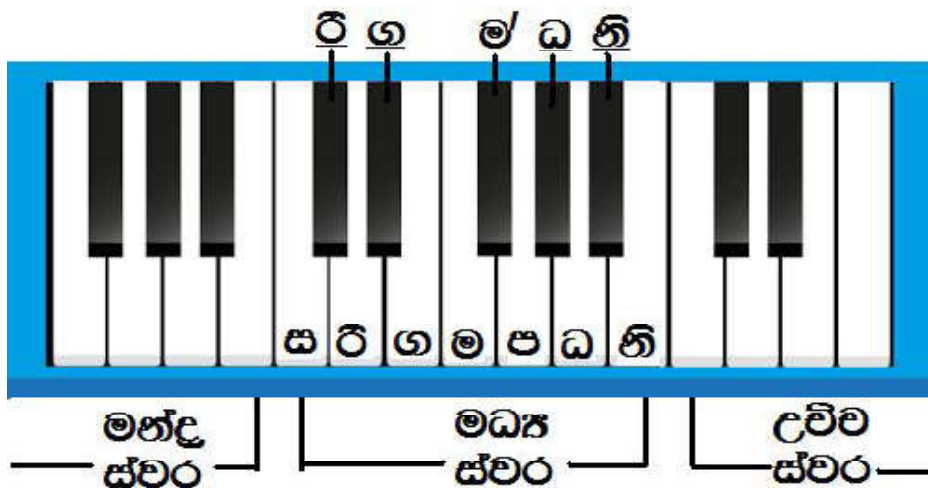
පහත දැක්වෙන රූපසටහන් වාදන ඉරියව්‍ව හඳුනා ගැනීමට උපකාරී වේ.

මෙලෝඩිකා වර්ග හතරක් ඇත. ඒවායේ හඬ අනුව එසේ වර්ග කර ඇත.

1. Soprano Melodica (හඬ තලය ඉහළ ය.)
2. Alto Melodica (හඬ තලය මධ්‍යස්ථ ය.)
3. Tenor Melodica (හඬ තලය පහළ ය.)
4. Bass Melodica (හඬ තලය ඉතා ම පහළ ය.)

මෙලෝඩිකා යතුරු 25, 27, 32, 34, 37 ආදී වශයෙන් විවිධ ප්‍රමාණයන්ගෙන් ඇත. පාසලේ දී භාවිත කිරීමට සුදුසු වන්නේ MX - 32 වර්ගයේ මෙලෝඩිකා ය. එහි මන්ද්‍ර මධ්‍යමයේ සිට අතිඋච්ච ස තෙක් ස්වර ඇත. ඕනෑ ම ගීතයක් මිහිරි ව වාදනය කිරීමට මෙම සංගීත භාණ්ඩයෙන් පුළුවන. එසේ ම මෙලෝඩිකාවක් වාදනය කිරීමට හුරු වූ පසු අනෙකුත් ස්වර පුවරු භාණ්ඩ වාදනයේ ද හැකියාව ඇති කර ගත හැකි ය. පහත දැක්වෙන රූප සටහනින් මෙලෝඩිකාවේ ස්වර පිහිටන අයුරු දැනගත හැකි වේ.

Recorder - රෙකෝඩර්

රෙකෝඩර් ෆ්ලූට් නම් භාණ්ඩය ද ශුෂිර වාද්‍ය භාණ්ඩයකි. එය ඉතා ම සිරුවෙන් පිහිමිත් වාදනය කළ යුතු භාණ්ඩයකි. බටහිර සංගීතයේ දී මෙම භාණ්ඩ වාදනය සඳහා ම නිර්මාණය කළ සංගීතාංග ඇත. රෙකෝඩර් ෆ්ලූට් ද වර්ග හතරකි.

ඒවායේ හඬ අනුව එසේ වර්ග කර ඇත.

1. Soprano Recorder (හඬ තලය ඉහළ ය.)
2. Alto Recorder (හඬ තලය මධ්‍යස්ථ ය.)
3. Tenor Recorder (හඬ තලය පහළ ය.)
4. Bass Recorder (හඬ තලය ඉතා ම පහළ ය.)

රෙකෝඩර් ප්‍රමාණයෙන් කුඩා සහ විශාල වශයෙන් විවිධ ප්‍රමාණයන්ගෙන් ඇත. පාසලේ දී මේ සියල්ල භාවිත කිරීම සුදුසු ය.

පිහිමි දී සාමාන්‍ය බටහළුවක් පිහිම මෙන් වැරෙන් නොව, ඉතා සියුම් ව සෙමෙන් පිහිය යුතු ය. නැතහොත් නිවැරදි ස්වරය මතු නොවේ. රෙකෝඩරයේ යටිපැත්තේ ඇති සිදුර වමතේ මහපටුඟිල්ලෙන් වසා දබරුඟිල්ල, මැදුඟිල්ල, සහ වෙදුඟිල්ල මඟින් ඉහළ සිට පහළට ඇති සිදුරු තුනක් වැසිය යුතු වේ. දකුණතේ දබරුඟිල්ල, මැදුඟිල්ල, සහ වෙදුඟිල්ල මඟින් ඉහළ සිට පහළට ඇති සිදුරු තුනක් වසා පහත කොටසේ ඇති කුඩා ම සිදුර (කුඩා සිදුරු දෙකක් එකට පිහිටා ඇත.) සුළඟිල්ලෙන් වැසිය යුතු ය. එවිට සියලු ම සිදුරු වැසී ඇති විට නිකුත් වනුයේ “ස” ස්වරය යි. අනුක්‍රමයෙන් එකින් එක ඇඟිලි විවෘත කරමින් පිහින විට නිකුත් වනුයේ “සරිගමපධනිස” යන සජ්තකය යි. ඒ අනුව ස්වර ස්ථාපන ගීත වාදනය කර බලන්න. පහත දැක්වෙන රූපසටහනින් ස්වර පිහිටන අයුරු හඳුනාගත හැකි ය. ඒ අනුව ස්වරස්ථාපන ගීත වයා බලන්න.

(German Fingering)

	ස	ඊ	ග)	ම	ප	ධ	නි	සි
මහපට ඇඟිල්ල	●	●	●	●	●	●	●	●
වමතේ දබරුඟිල්ල මැදුඟිල්ල වෙදුඟිල්ල	●	●	●	●	●	●	●	○
	●	●	●	●	●	●	○	●
	●	●	●	●	●	○	○	○
දකුණතේ දබරුඟිල්ල මැදුඟිල්ල වෙදුඟිල්ල	●	●	●	●	○	○	○	○
	●	●	●	○	○	○	○	○
	●	●	○	○	○	○	○	○
	●	○	○	○	○	○	○	○

ග්ලොකන්ස්පීල් - Glockenspiel

මෙම සංගීත භාණ්ඩය එක් එක් ස්වරයට ලෝහ පතුරු කැබැල්ලක් බැගින් සුසර කර නිමවා ඇති භාණ්ඩයකි. කුඩා ප්‍රමාණයෙන් මෙන් ම විශාල ප්‍රමාණයෙන් ද මෙම භාණ්ඩ නිෂ්පාදනය කර ඇති අතර කුඩා ප්‍රමාණයේ දී සජ්තක තුනක හෝ දෙකහමාරක හෝ පමණ ස්වර පිහිටවනු ලැබේ. දැනට ගන්නා කෝටු දෙකක් වැනි උපකරණ දෙකකින් දැකින් ම වාදනය කරනු ලබන අතර ස්වර දෙකක් එකවර Harmony කරමින් වාදනය කිරීමේ හැකියාව ද ඇත. ඕනෑ ම අයකුට නිවැරදි ස්වරය වාදනය කිරීමේ හැකියාව මෙම භාණ්ඩයේ ඇත. වාදනය සරල ය. සර්පිනාවක හෝ යතුරු පුවරුවක හෝ ස්වර පිහිටන ආකාරයට සමාන ව මෙම භාණ්ඩයේ ද ස්වර 12 පිහිටනු ලැබේ.

හාර්මෝනියම් - සර්පිනාව - (Harmonium)

මෙම සංගීත භාණ්ඩය සුළඟේ ආධාරයෙන් නාද නිපදවන සංගීත භාණ්ඩයක් නිසා ශුෂිර වාද්‍ය භාණ්ඩ ගණයට අයත් වේ. මෙහි එක් එක් ස්වරයට වෙන වෙන ම නළාවක් සහ යතුරක් ඇති නිසා යතුරු පුවරු භාණ්ඩ හෝ ස්වර පුවරු භාණ්ඩ (Keyboard Instrument) හෝ වශයෙන් ද වර්ග කළ හැකි ය.

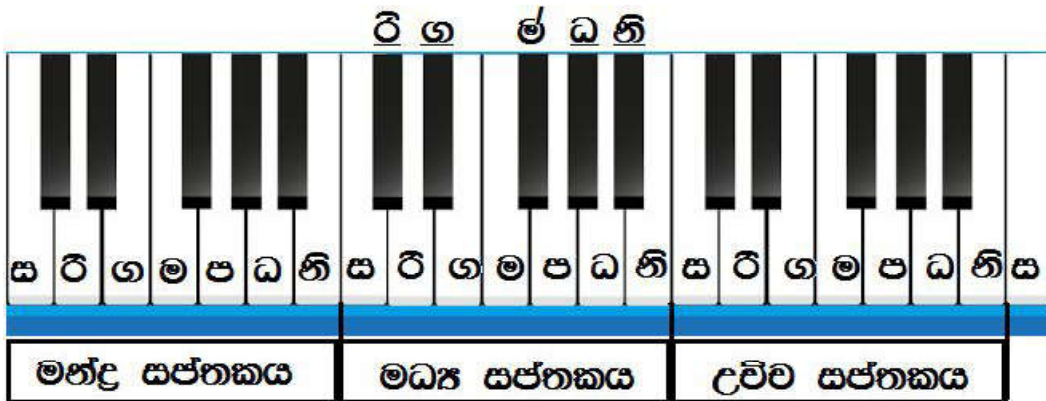
උතුරු ඉන්දියානු සංගීතයෙහි දී හාර්මෝනියම් වාද්‍ය භාණ්ඩයට විශේෂ තැනක් හිමි වන නිසා එරටේ නිෂ්පාදනය වන මෙම භාණ්ඩය නළා පද්ධතිය අනුව, බැලෝ කොටස වැනි උපාංග අනුව, වාදනයේ සිදු කළ හැකි සහාය අනුව, ආදි වශයෙන් විවිධාකාර ව නිෂ්පාදනය කෙරේ. ඒ අනුව පහත දැක්වෙන සුවිශේෂතා මෙම භාණ්ඩවල දැකිය හැකි ය. (පාදයෙන් බැලෝ කොටස පාගමින් වායුව ඇතුළු කරමින් වයන) Foot Bellow සර්පිනා සහ සර්පිනා (අතින් බැලෝ කොටස වලනය කරමින් වායුව ඇතුළු කරමින් වයන) Hand Bellow වශයෙන් ප්‍රධාන වශයෙන් වර්ග දෙකකි.

Hand Bellow සර්පිනාවල ද විවිධතා දක්නට ඇත.

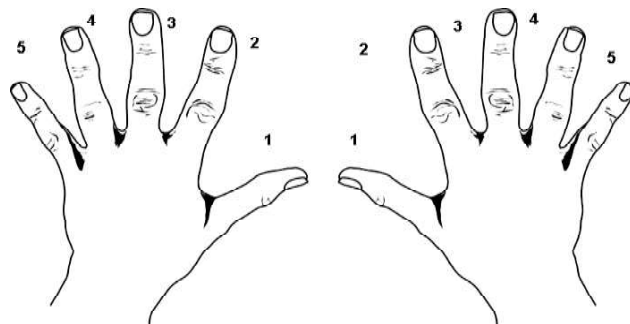
1. නළා පද්ධතිය අනුව සර්පිනා වර්ග වී ඇති අයුරු
 - තනි නළා පද්ධතියක් ඇති සර්පිනා (Single Reed Harmonium)
 - නළා පද්ධති දෙකක් ඇති සර්පිනා (Double Reed Harmonium)
 - ◆ මන්ද ස්වරය සහ මධ්‍ය ස්වරය යන දෙක ම එක වර නිකුත් වන ලෙස නළා දෙකක් සවි කර ඇති වර්ගය. (Bass + Male)
 - ◆ මධ්‍ය ස්වරය සහ උච්ච ස්වරය යන දෙක ම එකවර නිකුත් වන ලෙස නළා දෙකක් සවිකර ඇති වර්ගය. (Male + Female)
 - නළා පද්ධති තුනක් ඇති සර්පිනා (Three Set Harmonium)

මීට අමතර ව එක් එක් ස්වරයට හිමි යතුර හුවමාරු කළ හැකි සේ සැකසූ Scale Changer නම් වර්ගයක් ද ඇත.

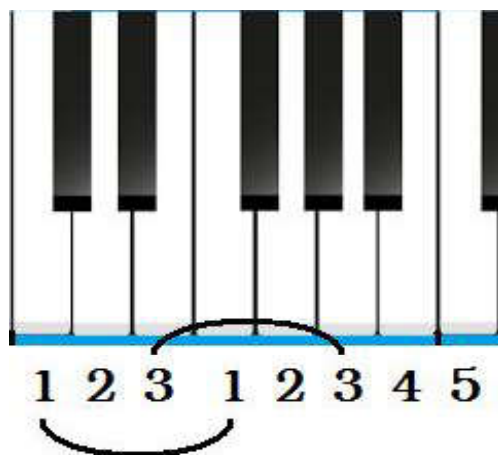
සර්පිනාවේ ස්වර පුවරුවේ එක් එක් යතුරට හිමි ස්වරය පහත දැක්වෙන රූප සටහනින් හඳුනාගත හැකි ය.

අතැඟිලි නම් කරනුයේ මෙසේ ය. මහපටුඟිල්ල අංක 1 වශයෙන් ද දඹරැඟිල්ල, මැදඟිල්ල, වෙදඟිල්ල හා සුළුඟිල්ල පිළිවෙලින් 2,3,4,5, වශයෙන් ද නම් කෙරේ.

වමතින් බැලේ කරමින් දකුණතින් ස්වර වාදනය කරන්නේ නම් දකුණතේ අතැඟිලි පහ ම යොදා ගනියි. ස්වර සප්තකය වාදනය කිරීමේ දී අතැඟිලි පහ යොදා ගන්නේ මෙසේ ය.

සප්තකයේ ස්වර වාදනයේ දී "ම" ස්වරයට මහපටුඟිල්ල ගෙන යාමේ දී අත්ලට යටින් ගෙන යෑමත්, අවරෝහණයේ දී "ග" ස්වරයට මැදැඟිල්ල ගෙන යෑමේ දී ඇඟිලිවලට ඉහළින් ගෙන යෑමත් සිදු වේ. මේ අනුව අනුක්‍රමයෙන් ස්වර අභ්‍යාස එකිනෙක වාදනයෙන් ද, ස්වරස්ථාපන ගීත වාදනයෙන් ද සර්පිනාව වාදනයට එළඹිය හැකි ය.

විද්‍යුත් ස්වර පුවරුව - Electronic Keyboard

කුඩා ප්‍රමාණයේ සිට රූපියල් ලක්ෂ දෙක තුනක් වටිනා ප්‍රමාණය තෙක් විද්‍යුත් ස්වර පුවරු අද වෙළෙඳ පොළේ දක්නට ඇත. මිලෙන් වැඩි ස්වර පුවරු මඟින් ගීත පටිගත කිරීම ද, ගබඩා කිරීම ද කළ හැකි ය. ස්වාභාවික භාණ්ඩවල හඬ එපරිද්දෙන් ම මෙම විද්‍යුත් ස්වර පුවරු මඟින් ද ලබා ගත හැකි ය. Yamaha, Cassio, Roland ආදී වෙළෙඳ නාමවලින් යුත් වර්ග රාශියක් වෙළෙඳ පොළේ දක්නට ඇත. මෙය ද සර්පිනාව මෙන් යතුරු පුවරු භාණ්ඩ (Keyboard) ගණයට වැටේ. විද්‍යුත් ස්වර පුවරුව Synthesizer ලෙස ද නම් කෙරෙයි.

සර්පිනා වාදනයේ හසල අයකුට විද්‍යුත් ස්වර පුවරු භාණ්ඩයකින් ගීතයක් තනුවක් අපුරුවට වාදනය කිරීමේ හැකියාව ලැබේ. එහෙත් සර්පිනාවක මෙන් නොව විද්‍යුත් ස්වර පුවරුවකින් ගීතයක් වාදනය කිරීමේ දී වෙනත් වාසිදායක තත්ත්ව ඇත. ගීතයේ තනුවට අනුව කෝඩ්ස් වාදනයක්, බේස් වාදනයක්, තාලයට ගැලපෙන රිද්ම රටාවක් වාදනයක් යන සියල්ල එක වර කළ හැකි වේ. මීට අමතර ව පරිගණකය සමඟ සම්බන්ධ කර ගනිමින් විවිධ නිර්මාණ කිරීමටත්, එම නිර්මාණ සංස්කරණය කිරීමටත් පටිගත කිරීමටත් විද්‍යුත් ස්වර පුවරුව යොදා ගත හැකි ය. මේ අනුව ගුණාත්මක බවින් වැඩි විද්‍යුත් ස්වර පුවරුවක පහත දැක්වෙන අවම ගුණාංග තිබීම වැදගත් ය.

1. සජ්තක තුන හතරක ස්වර සීමාවක් තිබීම.
2. අතැඟිලිවලට පහසු පළලකින් යුත් යතුරු පිහිටීම. (Full size keys)
3. විවිධ සංගීත භාණ්ඩවල හඬ නිකුත් කළ හැකි වීම (Voice)
4. ඉබේ ම කෝඩ්ස් බේස් රිද්ම වාදනය වීම (Auto Bass Rhythm)
5. ඕනෑ ම ස්වර සංඛ්‍යාවක් එක වර වාදනය කළ හැකි වීම.
6. පරිගණකයකට සම්බන්ධ කළ හැකි කෙවෙති තිබීම. (USB port & MIDI in out port)
7. MIDI පහසුකම ලබා ගත හැකි වීම.

විද්‍යුත් ස්වර පුවරුවකින් ගීතයක් වාදනය ආරම්භයේ දී පහත දැක්වෙන පියවර අනුගමනය කළ හැකි ය.

1. ස්වර පුවරුවට විදුලිය සැපයීම (බැටරි මඟින් හෝ විදුලි සැපයුමක් මඟින් හෝ)
2. ප්‍රධාන ස්විචය ක්‍රියාත්මක කිරීම.
3. ගීතයේ තාලය අනුව සුදුසු රිද්මය තෝරා ගැනීම. (මේ සඳහා Rhythm නමින් ඇති යතුරු අතරින් එකක් තෝරා ගැනීම සහ Start යතුර ක්‍රියාත්මක කිරීම මඟින් තාලය වාදනයට සැලසීම)
4. Tempo යනුවෙන් නම් කර ඇති ස්විචය මඟින් සුදුසු ලය වේගය තෝරා ගැනීම.
5. Piano, String, Saxophone , Trumpet ආදී යනුවෙන් නම් කර ඇති ස්විච මඟින් සුදුසු සංගීත භාණ්ඩයක හඬ (Voice) තෝරා ගැනීම.
6. Auto Bass Rhythm ස්විචය ක්‍රියාත්මක කර වමතින් ගීතයට නියමිත මූලික කෝඩ් එකට හිමි ස්වර වාදනය කිරීම.
7. ඒ මත තෝරා ගත් ගීතය වාදනය ආරම්භය.

මූලින් ම විද්‍යුත් ස්වර පුවරු වාදනයේ දී මෙසේ පියවර කිහිපයක් ආධුනිකයකුට අනුගමනය කළ හැකි ය.

සර්පිනාවට නියම කළ ස්වර අභ්‍යාස, ස්වරස්ථාපන ගීත ආදිය මෙම වාද්‍ය භාණ්ඩය පුහුණු වීමට ද යොදා ගත හැකි ය. පසු ව කිරි සුදු භාවා, ටීචින්කල් ටීචින්කල් ලිට්ල් ස්ටාර්, රෝ රෝ රෝ යො බෝට්, වැනි ප්‍රචලිත ළමා ගීතවල ස්වර ප්‍රස්තාර වාදනය පුහුණු විය හැකි ය. මින් පසු වෙළෙඳ පොළේ මිල දී ගත හැකි ගීත ස්වර ප්‍රස්තාර පොත්වලින් සුදුසු ගීත තෝරා ගෙන වාදන පුහුණුව ඇති කර ගත හැකි ය. විද්‍යුත් ස්වර පුවරු භාණ්ඩ වාදනයේ දක්ෂ පුද්ගලයන් බොහෝ විට වාදනය කරනුයේ අප රටේ මාධ්‍ය මඟින් එළි දැක්වෙන සරල ගීත වේ.

වයලීනය

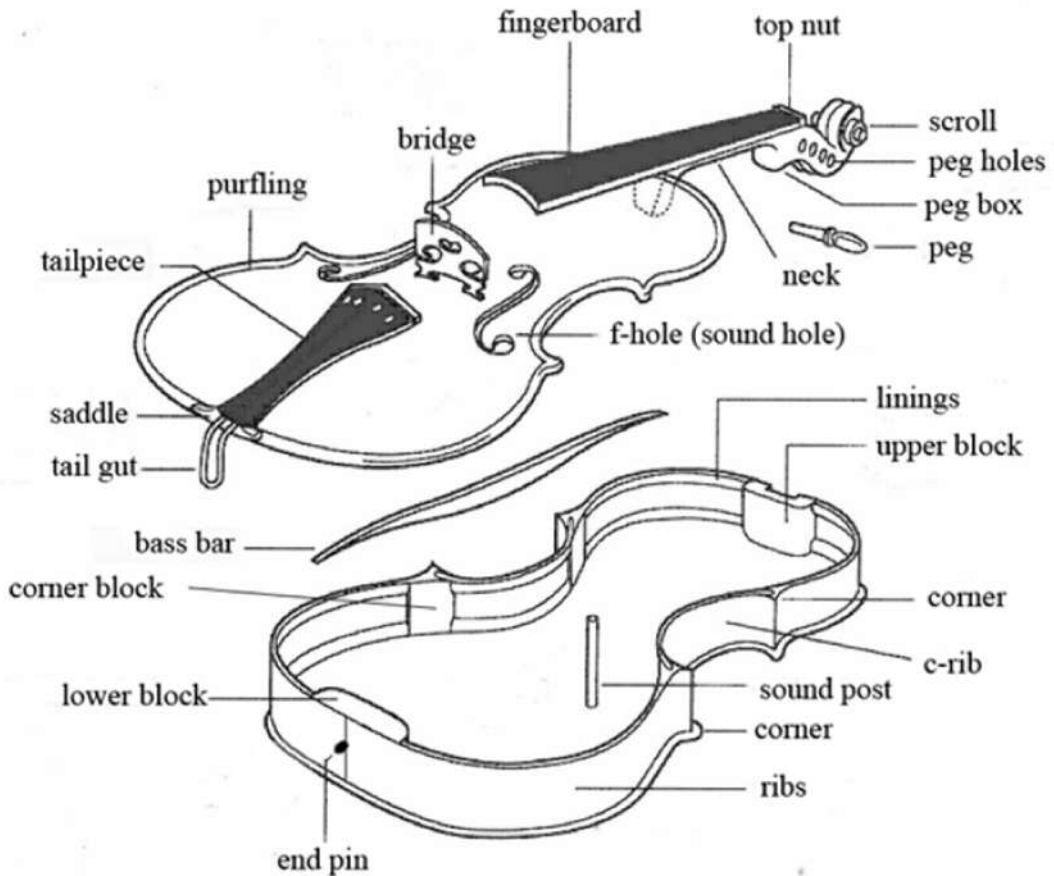
වයලීනය පෙර අපර දෙදිග භාවිත වන තත් භාණ්ඩ වර්ගයට අයත් දූවයෙන් නිම කළ සංගීත භාණ්ඩයකි. මෙය තත් 4කින් යුක්ත ය. වයලීනය ලොව පුරා පවතින ශාස්ත්‍රීය මෙන් ම සරල සංගීතයෙහි ද භාවිත වේ. උතුරු ඉන්දියානු සංගීතයෙහි හා දකුණු ඉන්දියානු කර්ණාට සංගීතයේ ද වයලීනය භාවිත වේ. වයලීනය අළුවෙන් (bow) වයන වාද්‍ය භාණ්ඩයකි.

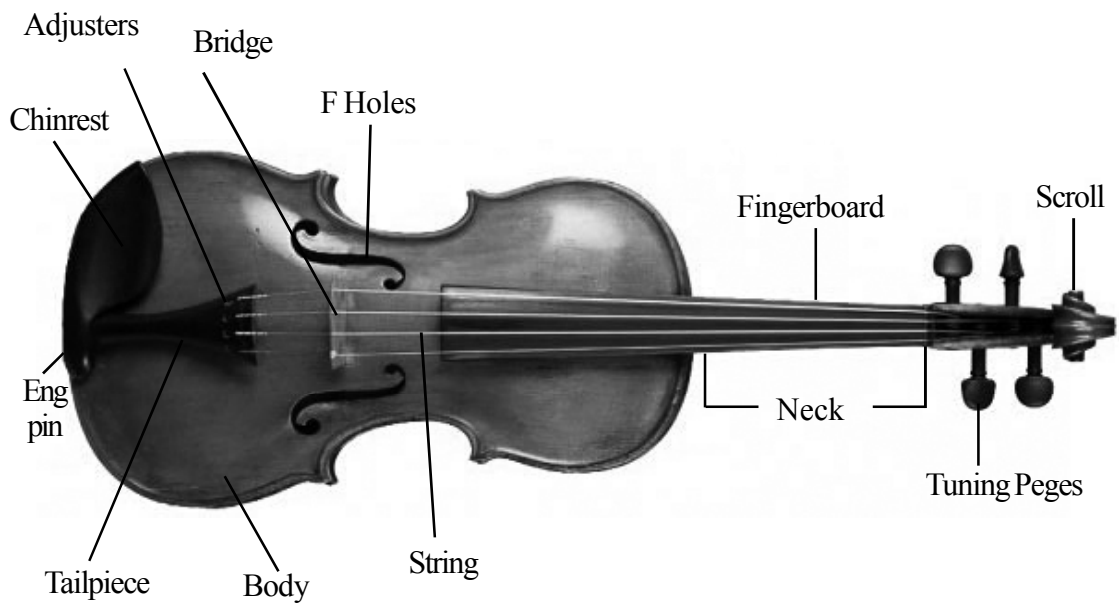
වයලීනය සුසර කිරීම ආකාර කීපයකට සිදු වේ. මෙහි තත් හඳුන්වා ඇත්තේ ද බටහිර ක්‍රමය අනුව ය.

වයලීනයේ තත් සුසර කරන ආකාරය

තත් හතර නම් කිරීම	G ^{4th}	D ^{3rd}	A ^{2nd}	E ^{1st}
බටහිර ක්‍රමය	G	D	A	E
හින්දුස්ථානි පළමු ක්‍රමය	ද	ස	ප	ඝ
හින්දුස්ථානි දෙවන ක්‍රමය	ම	ස	ප	ඊ
පෙරදිග කර්ණාට	ස	ද	ස	ප

වයලීනයක කොටස්

බටනළාව

ගැමියන් හා ගොපල්ලන් අතර ප්‍රචලිත වී දියුණු සංගීත ක්‍රමයන් හා සම්බන්ධ ව දියුණු තත්ත්වයට පැමිණි සංගීත භාණ්ඩයකි. බටනළාව සුළගේ ආධාරයෙන් හඬ නිපදවනු ලබන ශුෂ්‍ර ගණයට අයත් වාද්‍ය භාණ්ඩයකි.

ඉතා මිහිරි හඬක් නිපදවන ඉන්දියානු ශාස්ත්‍රීය සංගීතයේ භාවිත වන බටනළාව නිෂ්පාදනය කොට ඇත්තේ බට ලී භාවිතයෙනි. සුළං පිහීම සඳහා සිදුරකින් හා ඇඟිලි තබමින් ස්වර නිපදවා ගැනීම සඳහා සිදුරු කේන් සමන්විත ය. මෙහි සුළං පිහින පැත්ත සම්පූර්ණයෙන් ම වසා ඇත. සෙසු i x S NdK a h k g f . j k ñ , g j v d w ඉ , l g f u h ñ , § . ; y e b ' ; si ay di si ah k f o w h k a u j d b k h l r k q n k n g k < d j ¼ f o l l a w e ' b k h n k q d Y k o l S Y s a S i x S f h a S n y q j N d ú ; f h a w e ; á ; a ; si a n g k < d j h s

m K á ; a m k á , d a f . d a y d m K á ; a y B m Y d a f p ! r d b d w , s o Q N d ; S n g k < d j d l h k a h ' , d l S j d l h k a w ; r n g k < d j d b k h m k , s l f u y s m r d a d b y q Y f h k a m k s a ñ y S m e k á u y ; d y d ù ' f y a m d u y ; d f . k y e o e á h y e s h ' ú ú O Y k si | y d j Q ú O m k d k f h k a h q a n g k < d k b a n d k h ù w e ' n g k < d j y k ñ i a d k s Y d a k i x S f h a f u k a u , d l S j H j y d l i x . ; h ; e b ; d c k m k j d H N d K a h l s ú ú O i j a r h k a Y k s l r . k k k a n g k < d k S u d K h l r w e ' m d , a f m r È ; H j d l l K a d h i j , § f h d d . k q h a m x p u h Y k s l r . ; a n g k < d j h (G - Flute). මෙම බටනළාවේ හඬ ඇතට විහිදී යෑම හේතුවෙන් මෙය යොදා ගනී.

ම'	☐	☐	☐	☐	☐	☐
ම	☐	☒	☐	☐	☐	☐
ඟ	☐	☒	☐	☐	☐	☐
ඊ	☐	☒	☒	☐	☐	☐
ස	☐	☒	☒	☒	☐	☐
භි	☐	☒	☒	☒	☒	☐
ඛ	☐	☒	☒	☒	☒	☒
ඵ	☐	☒	☒	☒	☒	☒

එස් රාජය

- උතුරු ඉන්දීය සංගීත ගායනයේ සඳහන් වන ආකාරයට එස් රාජය නම් සංගීත භාණ්ඩය සාරංගී පවුලට අයත් තන්ත්‍රීය භාණ්ඩයකි.
- උතුරු ඉන්දීය (හින්දුස්ථානී) සංගීතයට අයත් ස්වර වාද්‍ය භාණ්ඩයකි. මෙය ප්‍රචලිත ව ඇත්තේ බෙංගාල ප්‍රදේශයේ ය.
- 'ශාන්ති නිකේතනය' මෙම භාණ්ඩය උගන්වන ප්‍රධාන අධ්‍යාපන ආයතනය යි.
- රබින්ද්‍ර සංගීතය (වංග) සඳහා බහුල ලෙස භාවිත කරයි.
- ප්‍රධාන තත් 4කින් යුක්ත ය. එයින් ස්වර උත්පාදනය කරනු ලබන්නේ මුලින් ම පිහිටුවා ඇති ප්‍රධාන තනෙනි. මන්ද ම ස්වරයට එය සුසර කරයි.
- මෙහි දාන්ඩි හා කුම්බාව දූව භාවිතයෙන් නිමවා ඇත. කුම්බාව මත යොදා ඇත්තේ සත්ත්ව සමකි. Bridge පිහිටුවා තත් යොදා ඇත්තේ මෙම සම මත ය.
- බිම වාඩිවී වාදනය කරනු ලැබේ. වම් උර මතට එස් රාජයේ දාන්ඩි හේත්තු කරගෙන ද, ශාන්ති නිකේතන ක්‍රමය අනුව දාන්ඩි සෘජු ව සිරස් ව සිටින සේ තබාගෙන ද වාදනය කරනු ලැබේ.
- මෙහි හඬ නිපදවනුයේ අඵවෙනි. ඉතා මිහිරි සිහින් නාදයක් නිපදවෙයි.
- මෙහි භාවිත අනු නාද (තරඟ්) තත් නිසා හඬේ මිහිරි බව තීව්‍ර වෙයි.
- පණ්ඩිත් අසීස් වන්ද්‍ර බැනර්ජ් සහ පණ්ඩිත් රණධීර් රෝයි යන සංගීතඥයන් දක්ෂ ඉන්දියානු එස් රාජ වාදකයන් කිහිප දෙනෙකු වශයෙන් සඳහන් කළ හැකි ය. ශ්‍රී ලාංකික ශිල්පීන් අතර විශාරද සදානන්ද පට්ටිආරච්චි විශාරද ලීලානන්ද රත්නායක, අනංගලාල් අතුකෝරල, විශාරද අනිල් මිහිරිපැන්න, විශාරද සුදත් වික්‍රමසිංහ. වාද්‍ය නිපුන් නිෂාද් හඳුන්පතිරණ වැනි ශිල්පීහු ප්‍රචලිත ය.
- මෙම භාණ්ඩය මෙරට සරල ගී සඳහා අල්ප වශයෙන් භාවිත කර ඇත.

එස් රාජය

දිල් රූබාව

මෙම රූප සටහනින් දැක්වෙන්නේ දිල් රූබාව යි. මෙය එස් රාජය හා බෙහෙවින් ම සමාන ය. භාණ්ඩ දෙකෙහි යට කොටස් එකිනෙක වෙනස් වන බව රූප සටහන්වලින් පෙනේ.

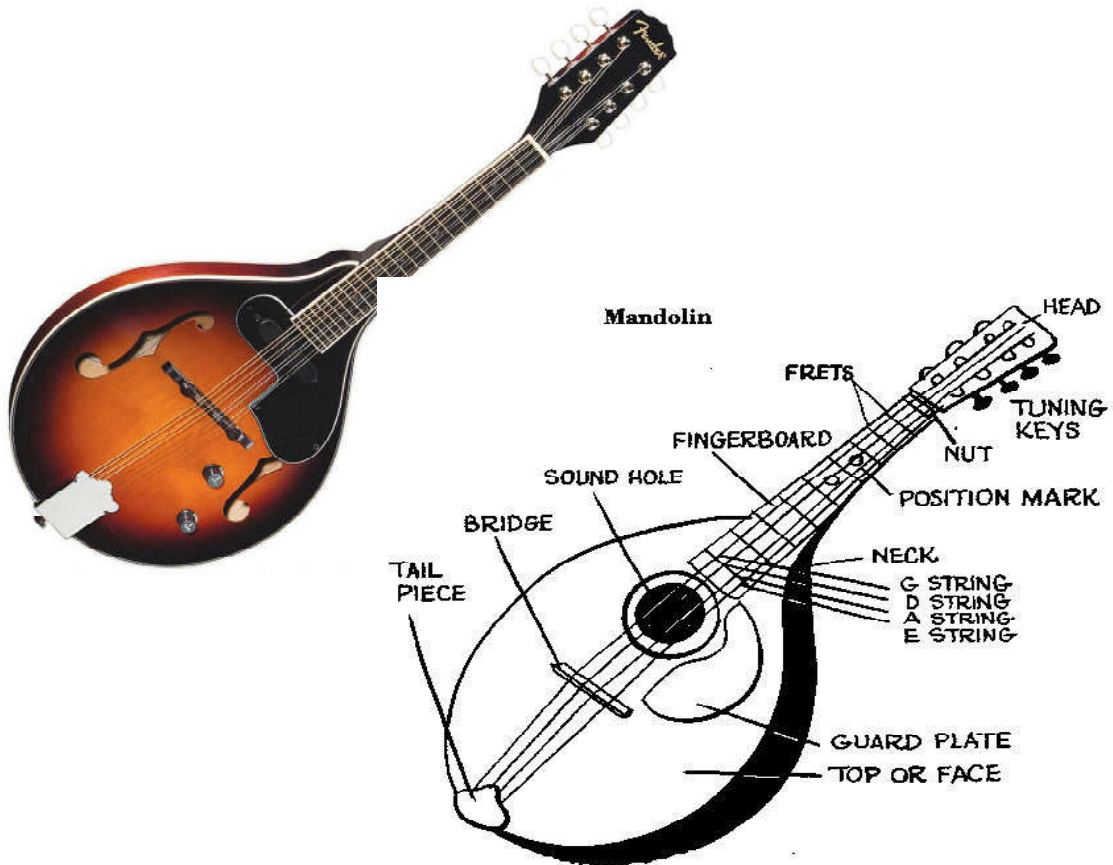
එස් රාජයෙන් නිකුත්වන හඬට වඩා බර හඬක් දිල් රූබාවෙන් නිකුත් වේ. වාදන කොටස් හා ඉරියවු ද ස්වර පිහිටන ස්ථාන ද, එකිනෙක සමාන ය.

ඉංග්‍රීසි මැන්ඩලීනය - English Mandolin

ඉංග්‍රීසි මැන්ඩලීනය තත්ත්‍රීය වාද්‍ය භාණ්ඩයකි. අපරදිග සංගීතයේත්, උතුරු ඉන්දීය රාගධාරී සංගීතයේත් ඉංග්‍රීසි මැන්ඩලීනය භාවිත වේ. හින්දුස්ථානී සංගීතයේ ඉහළ විභාග සඳහා ද අනුමත මෙම භාණ්ඩයෙන් රාගධාරී වාදන ඉතා මිහිරි ව වාදනය කරනු අසන්නට ඇත. "Plectrum හෝ "Pick" නමින් හැඳින්වෙන කුඩා ප්ලාස්ටික් කැබැල්ලකින් තත් දෙපසට පෙළමින් වාදනය කරනු ලබන නිසා මෙම භාණ්ඩය සිතාරය සඳහා ම නිර්මාණය කළ යම් රාගධාරී අංග සහ වාදන ශිල්ප ක්‍රම සඳහා භාවිත කළ හැකි ය. නූතන ශ්‍රී ලාංකේය සරල සංගීතයෙහි ද මෙම භාණ්ඩය යොදා ගත් අවස්ථා ඇත. ඔබට පහසුකම් ඇත්නම් එඩ්වඩ් ජයකොඩ්ගේ "කැරකෙන රෝදේ පුංචි කරන්නේ" ගීතය ශ්‍රවණය කර බලන්න. එහි ආරම්භක හා අතුරු වාදන කොටස් දෙකේ ම මෙම භාණ්ඩය මිහිරි ව යොදා ගෙන ඇත.

ඉංග්‍රීසි මැන්ඩලීනයේ ද ස්වර පිහිටනුයේ සහ තත් සුසර කරනුයේ වයලීනයේ ක්‍රමයට ම ය. වයලීනයේ තත් හතරකි. ඉංග්‍රීසි මැන්ඩලීනයේ එම ස්වරවලට ම තත් යුගලය බැගින් පිහිටවා තත් අටක් ඇත. වයලීනයේ ඇඟිලි පුවරුවේ ස්වර ස්ථාන ලකුණු කර නැත. එහෙත් මැන්ඩලීනයේ ඇඟිලි පුවරුවේ Frets නමින් හැඳින්වෙන කම්බියක් වැනි කොටසක් යොදා එකිනෙක ස්වරවලට හිමි තැන ලකුණු කර ඇත. වයලීනයට වඩා පහසුවෙන් මෙම භාණ්ඩය වාදනය කළ හැකි ය. එහෙත් වයලීන වාදනයේ දී මිහිරි ව යොදා ගන්නා "මීන්ඩ්, ගමක් " වැනි සුවිශේෂ ශිල්පාංග පහසුවෙන් මැන්ඩලීනයේ යොදා ගත නොහැකි වන්නේ එහි ඇඟිලි පුවරුවේ Frets පිහිටා ඇති නිසා ය. මැන්ඩලීනයේ ස්වර උත්පාදනය කිරීමට ඇඟිලි තබන පුවරුව Fret board / Finger board යනුවෙන් හැඳින්වේ. දක්ෂ මැන්ඩලීන් වාදකයන් ලෙස වී. හේමපාල මහතා, ඇන්තනි සුරේන්ද්‍ර මහතා නම් කළ හැකි ය.

පහත රූප සටහනින් ඉංග්‍රීසි මැන්ඩලීනය පිළිබඳ ව තව දුරටත් අධ්‍යයනය කළ හැකි වේ.

සිතාරය

උත්තර භාරතීය සංගීත පද්ධතියේ භාවිත වන ජනප්‍රිය සංගීත භාණ්ඩයකි. සිතාරය අමීර්කුෂරු පඬිතුමාගේ නිර්මාණයක් බව සැලකේ. මුල් කාලයේ දී තත් 3ක් පමණක් තිබිණ. 'ෂේතාර්' යනුවෙන් මුල දී හඳුන්වා ඇත. තත් 7ක් දක්වා ක්‍රමයෙන් දියුණු වූ පසු සිතාරය ලෙස නම් කෙරිණි.

සිතාරයේ ප්‍රධාන තන '..නායකී තාර්..' ලෙස නම් කෙරේ. අනුනාද තත් (තරබි) මඟින් සිතාරයේ හඬ වඩාත් මිහිරි වේ. සිතාරය වාදනය සඳහා යොදා ගන්නා උපකරණය 'මිස්රාබ්' ලෙස හැඳින්වේ. එය දකුණතේ දබරඟිල්ලේ පැලඳ බ්‍රිජ් එක අසලින් තන පෙළමින් හඬ නිපදවයි. මෙහි පර්දා 20ක් පමණ ඇත.

සිතාරයේ දාණ්ඩිය නමින් හැඳින්වෙන දිගැති කොටස දූවයෙන් නිපදවා ඇති අතර පහළ ගෙඩියක හැඩයෙන් යුතු තුම්බාව ගල් වට්ටක්කා විශේෂයකින් නිපදවා ඇත. සිතාර් වාදනයේ දක්ෂ ඉන්ද්‍රියානු ශිල්පීන් වන පණ්ඩිත් රවි ශංකර්, උස්තාද් විලයාද් බාන්, පණ්ඩිත් නිබ්ල් බැනර්ජි ලෝ ප්‍රසිද්ධ සිතාර් වාදකයන් ලෙස හැඳින්විය හැකි ය. ශ්‍රී ලංකාවේ දක්ෂ සිතාර් වාදකයන් ලෙස සංගීතඥ ලයනල් එදිරිසිංහ, ආචාර්ය නිර්මලා කුමාරි රොද්ද, ප්‍රදීප් රත්නායක යන ශිල්පි-ශිල්පීන් හඳුන්වා දිය හැකි ය.

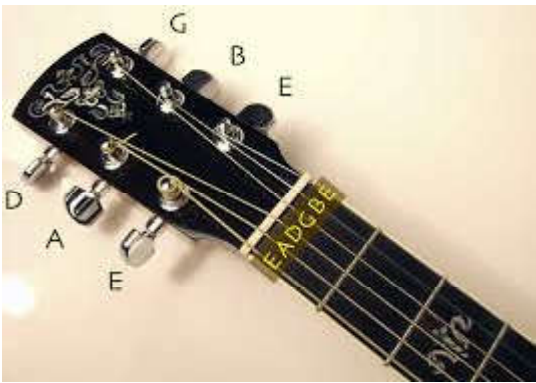
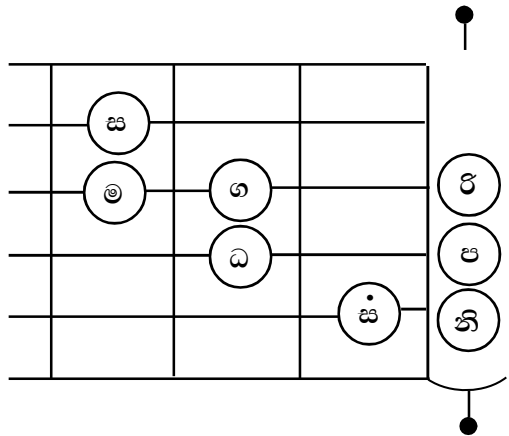

ගිටාරය

ගිටාරය අපරිදිග සංගීතයට අයත් තත් වාද්‍ය භාණ්ඩයක් වුවත් මෙය අද පෙරදිග රටවල ද ජනප්‍රිය ව ඇති තත් වාද්‍ය භාණ්ඩයකි. මෙහි ආරම්භය සිදුවී ඇත්තේ ස්පාඤ්ඤයේ බව සඳහන් වේ. යුරෝපීය තත් භාණ්ඩ අතරින් ගිටාරයට ලැබෙන්නේ සුවිශේෂ ස්ථානයකි. හින්දුස්ථානී රාගධාරී සංගීතයේ ශාස්ත්‍රීය වාදන ඉදිරිපත් කිරීමට ද ගිටාරය යොදා ගැනේ.

සාමාන්‍ය ගිටාරයක තත් 6කි. ඒවා අංක 1 සිට 6 තෙක් නම් කෙරේ. අංක 1 සිට 6 තෙක් තත් නම් කරන්නේ දකුණු පැත්තේ සිට ය. වම් පැත්තේ සිට පිළිවෙළින් 6 5 4 3 2 1 ලෙස, නම් කර E A D G B E යන ස්වරවලට සුසර කෙරේ. ඒ ස්වර පෙරදිග ක්‍රමයට පෙරළී විට ග ධ රි ප නි ග ලෙස දැක්විය හැකි ය. ගිටාරය හා සම්බන්ධ පෙට්ටියක් වැනි කොටස නිසා (Box) නාදය වැඩි දියුණු වේ. ස්වර ස්ථාන සඳහා පර්දා (Frets) සවි කර ඇත.

සම්භාව්‍ය සංගීතයේ දී, ජන සංගීතයේ දී, ව්‍යාවහාරික සංගීතයේ දී ගිටාරය භාවිත වේ. විවිධ සංගීත සම්ප්‍රදායවලට ගැළපෙන පරිදි ගිටාරය භාවිත වේ. අප රටේ ව්‍යාවහාරික සංගීතයේ ගිටාරය යොදා ගත් ගීත ලෙස 'අම්මාවරුනේ', දෙවයෝගයකින් නොවේ දෝ, සීත රැ යාමේ, ලඳුනේ, රත් ගිරවා වැනි ගීත හැඳින්විය හැකි ය. ගිටාරය Pick නමැති උපකරණයකින් වාදනය කෙරෙයි.

තබ්ලාව

මෙය භාරතයේ හින්දුස්ථානී සංගීතයේ ප්‍රධානතම තාල වාද්‍ය භාණ්ඩය යි. ඉන්දියාවට පර්සි ජාතිකයන් සංක්‍රමණය වීමත් සමග තබ්ලාව ඉන්දියානු සංගීතයට එක් වී ඇතැයි සඳහන් වේ. අමීර් කුෂරු නම් පර්සි සංගීතඥයකු පිළිබඳ ව ද කියැවේ. ඔහු විසින් ඉන්දිය සංගීතයට කළ සේවාවන් අතර තබ්ලාව නිපදවීම, අමරණීය සේවයක් වී ඇත්තේ අදටත් ඉන්දිය සංගීතයට තබ්ලාව අත්‍යවශ්‍ය තාල වාද්‍ය භාණ්ඩයක් වී ඇති නිසා ය. අමීර් කුෂරු පඬිකුමා ඉන්දියාවට පැමිණි කාලයේ ඉන්දියානු සංගීතයේ තාල වාද්‍ය භාණ්ඩය ලෙස භාවිත වී ඇත්තේ පක්වාජය නම් භාණ්ඩය යි. පක්වාජය යනු දැන ම උපයෝගී කරගෙන බහුල ලෙස විවෘත අක්ෂර වාදනය කරන භාණ්ඩයකි.

අමීර් කුෂරු පඬිකුමා විසින් නිර්මාණය කරන ලද බ්‍යාල් ගීත සඳහා පක්වාජය වැරදීම නුසුදුසු බව පසක් කරගත් එකුමා ඒ සඳහා තබ්ලාව නිපදවී යැයි පොතපතේ සඳහන් වේ. බ්‍යාල් ගායනය ඒකල ගායනා විශේෂයකි. ඒ සඳහා සෞම්‍ය හඬක් අවශ්‍ය වූ නිසා හඬ පාලනයකින් යුත් තබ්ලාව නිපදවීමට එකුමා පෙලඹී ඇතැයි සිතන්නට හැකි ය. ඔහු ඒ සඳහා පාදක කර ගත්තේ ද මෙතෙක් පැවති පක්වාජය යි. එහි දෙපැත්තේ වූ මූණක් උඩුකුරු ව යොදා අත්ල වෙනුවට දූතේ ඇඟිලි තුඩු යොදා ගනිමින් තබ්ලාව වාදනය කෙරේ. ඒ සඳහා විශේෂ වූ අක්ෂර ඇත. තබ්ලා යුගලය හැඳින්වීම සඳහා ඊට ම ආවේණික නම් ඇත. තබ්ලාවේ කොටස් දෙක දායාං සහ බායාං යනුවෙන් හැඳින්වේ.

ඉන්දියාවට අමතර ව හින්දුස්ථානී රාගධාරී සංගීතය භාවිත වන රටවල් අතරින් ලංකාවේ ද තබ්ලාව ජනප්‍රිය භාණ්ඩයකි. එය වාදනයෙහි ලා දස්කම් දක්වන ඉන්දිය ශිල්පීන් ලෙස උස්තාද් ශකීර් හුසේන්, නැසීගිය වාද්‍ය ශිල්පී අල්ලා රක්බා, ශාන්ත ප්‍රසාද් වැනි සංගීතඥයන් ද ලංකාවේ නැසී ගිය ප්‍රසිද්ධ තබ්ලා වාදන ශිල්පීන් ලෙස ඩී. ආර්. පීරිස්, පී. ඩී. නන්දසිරි, විජයරත්න රණතුංග ද දැනට ශිල්පීය දස්කම් දක්වන තබ්ලා වාදකයන් ලෙස වානක පීරිස්, ජේෂල මනෝජී, චන්ද්‍රලාල් අමරකෝන්, රංග දිනුෂ පෙරේරා, ගයානාත් දහනායක ආදීන් ද සඳහන් කළ හැකි ය.

පහත දක්වා ඇත්තේ තබ්ලාවක ඡායාරූපයකි.

දායාං (දේකාව)

බායාං

විද්‍යුත් මාධ්‍යයන්හි ප්‍රචලිත ළමා ගීත ගායනය

විද්‍යුත් මාධ්‍යයේ සහ තාක්ෂණයේ දියුණුවත් සමඟ ජාතියේ ජීවනාලිය වත් ළමා පරපුර ආලෝකවත් කිරීමට දායක වූ මුල් ම විද්‍යුත් මාධ්‍යය ලෙස 'ගුවන් විදුලිය' අපට හැඳින්විය හැකි ය.

ඊට අමතර ව රූපවාහිනිය, අන්තර්ජාලය, CD, DVD තැටි හැඳින්විය හැකි වේ.

මීට දශක තුන - හතරකට පෙර, ගුවන් විදුලියෙන් අපට අසන්නට ලැබුණු 'ළමා මණ්ඩපය' නමැති ජනප්‍රිය වැඩසටහන් මඟින් ප්‍රචාරය වූ ළමා ගීතවලින් යහපත් පැවතුම්, සිරිත් විරිත්, සාරධර්ම ළමා සිතුවම් පැතුම් සහ ගුණ ධර්ම, සමාජයට දායාද කරන්නට, එම පදමාලා, නාදමාලා, ගායක - ගායිකාවන්ගේ කටහඬ, සංගීතය කොතෙක් දුරට ඉවහල් වී ඇත් දැයි පහත සඳහන් ගීත අධ්‍යයනය කිරීමෙන් ඔබට අවබෝධ කරගත හැකි වේ.

- බුදු සාදු බුදු සාදු මම සමන් වැලක් වෙන්නම්.
- සෙන්පතියන් ගැන නැව්පතියන් ගැන
- අම්ම මාව දොයි කරන්න හදපු හැටි අගෙයි
- අපෙ අම්මා කොළඹ ගිහිල්ලා
- දෑන් නිවාඩු කාලෙ හින්දා
- ආදරේ ඇයි පොඩි හඳ මාමේ
- පොඩි කාලේ දඟ කෙරුවා ම
- මලක් නෙළාගෙන චිත්
- ටක් ගානව ටික් ගානව
- පේළි පේළි පේළි සැදී
- ඇය කොණ්ඩේ දිගට දාලා
- පුළුන් කොට්ට අත් දෙක තබලා
- කොන්ද නමාගෙන හැරමිටි ගහගෙන
- හිංචි පිංචි භාවා
- දණ ගාද්දි ඇවිදින්නට
- මිදුලේ වැලි මාලිගාවෙ
- සුරතල් නංගියෙ අපෙ අම්මා
- රූ රූ හඬ දීලා
- ඉරෙන් හදෙන් එළිය අරන්

ළමා මනසට ගැලපෙන ළමා ලෝකයේ සිදුවීම් ගී පද මාලාවට තේමා වී ඇති අපූරුව ඉහත සඳහන් පද මාලාවලින් ඔබට දැකගත හැකි වේ. (බෝනික්කා, හඳහාමි, පෙරහැර, ගුරුතුමි, රත්කුඹලා, භාවා, ආච්චි, නිවාඩු කාලේ)

ශ්‍රී ලංකාවේ විශිෂ්ටතම ගීත රචකයන් වන සිරි අයියා හෙවත් යූ.ඒ.එස්.පෙරේරා, කරුණාරත්න අබේසේකර, ශ්‍රී වන්දරත්න මානවසිංහ, ප්‍රේමකීර්ති ද අල්විස්, මහාචාර්ය සුනිල් ආරියරත්න, ආචාර්ය අජන්තා රණසිංහ, ඩබ්.ඒ. අබේසිංහ, ඩෝල්ටන් අල්විස්, ආදී ගීත පද රචකයන් ගී පද නිර්මාණයෙන් දායක වූ අතර, තනු නිර්මාණයෙන් ක්ලැන්ස් විජේවර්ධන, ක්ලෝඩ් ද සොයිසා, මිල්රෝයි ධර්මරත්න, යූ.ඒ.එස්. පෙරේරා, නන්දා මාලිනී, වික්ටර් රත්නායක, ස්ටැන්ලි පීරිස්, කුලරත්න තෙන්නකෝන් ඩී. ආර්. පීරිස්, සරත් වික්‍රම, ටියුලින් ජයරත්න, ෂෙල්ටන් ප්‍රේමරත්න වැනි සංගීතඥයෝ දායක වූහ.

ළමා ගීත ගායනයෙන්, නන්දා මාලිනී, ශිරෝමාලා ප්‍රනාන්දු, මල්ලිකා කහවිට, පේෂලා මෙන්ඩිස්, මනෝජ් ප්‍රනාන්දු, ප්‍රියංකා වීරසේකර, එල්සි රුද්‍රිගු, උරේෂා රවිහාරි, ශිරෝමි ප්‍රනාන්දු යන ගායක - ගායිකාවෝ දායක වූ හ.

පහත සඳහන් නිර්දේශිත ළමා ගීත අතුරින් ගීත දෙකක් ගායනය සඳහා පුහුණු විය හැකි ය.

සරල සංගීතයේ ළමා ගීත අතරින්

1. සෙන්පතියන් ගැන නැව්පතියන් ගැන
2. ඉරෙන් හඳෙන් එළිය අරන්
3. ආදරේ ඇයි පොඩි හඳ මාමේ

විද්‍යුත් මාධ්‍යවල ප්‍රචලිත මවුපිය ගුණ වරුණ ඇතුළත් ගීත අතරින්

4. පොඩි කාලේ දඟ කෙරුවා ම
5. මිදුලේ වැලි මාලිගාවෙ

- පුතා : සෙන්පතියන් ගැන නැව්පතියන් ගැන කතා අහන කොට අම්මේ මට හරි ආසයි // ඒ ඇයි මගෙ හොඳ අම්මේ
- අම්මා සෙන්පතිකමටයි, නැව්පතිකමටයි නම ගිය සිංහල ආරේ ගති නැරේ පුත ඒකයි ඔබ හට ඒ ගැන එ තරම් ආසා
- පුතා - මහ පඬිඳුන් ගැන, මහ කිවිඳුන් ගැන, කතා අහන කොට අම්මේ මට හරි ආසයි // ඒ ඇයි මගෙ හොඳ අම්මේ
- අම්මා - මහ පඬිවරුනට, මහ කිවිවරුනට, තෝතැනි වූ ලක් දුවේ හෙළ පුතකු වැ ඔබ ඉපැදුණු පිනටයි ඒ ගැන එතරම් ආසා
- පුතා - හේන් කුඹුරු ගැන ගොපලු ලියන් ගැන කතා අහන කොට අම්මේ මට හරි ආසයි // ඒ ඇයි මගෙ හොඳ අම්මේ
- අම්මා - ඇත එපිට සිට ගොවි රජ දහනෙකි සෝබන සිරිබර ලංකා ගොවිකම ඔබටත් උරුම නිසා නොවැ ඒ ගැන එතරම් ආසා
- පුතා - එඩිතරකම් ගැන, බිය නැතිකම් ගැන, කතා අහන කොට අම්මේ මට හරි ආසයි // ඒ ඇයි මගෙ හොඳ අම්මේ
- අම්මා - එඩිතරකමටයි, බිය නැතිකමටයි පෙර සිට සුපතළ හෙළයේ ඉපැදුණු ඔබ තුළ ඒ ගති නැති නම් ඒ නොවැ පුදුමය පුතුනේ

- පද රචනය - හියුබන් දිසානායක
- සංගීත නිර්මාණය - ආචාර්ය දයාරත්න රණතුංග
- ගායනය - මහාචාර්ය අමරා රණතුංග සමඟ පුලස්ති ඉන්දික රණතුංග

2. පොඩිකාලේ දඟ කෙරුවා ම - හඬමින් කරදර කෙරුවා ම
- ඔබ දැනට අරගෙන මාව - නළවා දොයි දොයි කිව්වා
- අම්මා පෙම්බර අම්මා - තාත්තා පෙම්බර තාත්තා //

- මට රසවත් ආහාර කවලා - පාසල වෙත මෙමාව යවලා
- ඒ වුණා ම මා නිදි කරලා - නළවා දොයි දොයි කිව්වා
- අම්මා
- රස්සාවට ගොස් ඔහු එනවා - මට සීනි බෝල හෙම දෙනවා
- සෙල්ලම් බඩු ගෙනල්ලා දෙනවා - මගෙ තාත්තා හරි ම හොඳයි
- අම්මා

පදමාලාව - මිල්රෝයි ධර්මරත්න

ගායනය - ශිරෝමි ප්‍රනාන්දු

Introduction

DPM PMG/ MGR GRS / SSS NNN / DDD P P P
 PS+ PS+ / RGS RMG/ S+S RGM / P++ +++
 Song / ++D PMG
 § R-- GG- / --M GRG/ S-- SS- / --S RSN
 S-- RS- / RGM G-- / --R GMP / D-D DPM
 Bit
 P-- DD- / --Ṡ NDP / DP- P-- / ++M GRS
 RG- MG- / RS- S-- /

Interlude / ++R MPN / D-- -NṘ
 Ṡ-- N-- / D-- P-- / MGR GRN / S++

Verse / ++N -N N
 / S-- SS- / ++P NSG / RR- SS- / ++G -RS /
 R-- NN- / SG- R-- / S-R GMP / D-D -PM /
 PP- DD- / --M -RR / NN- NN- Bit --P +NN
 R-- GG- / RS- S-- / --S RGM / P+ D PMG
 Bit

INTRO

ඉරෙත් හඳෙත්

[ගමග මපප ස්++ ට++]	[+ස්ස් +නිනි +ධධ +පප]
[පධප ධනිනි ර්++ නි++]	[+ර්ර් +ස්ස් +නිනි +ස්ස්]
ග්+ග් ග්ග- ර්ග්- ර්ස්-	+ග් ග්ග- ර්ග්- ර්ස්-
ර්+ර් ර්ර්- ස්ර්- ස්නි-	+ර් ර්ර්- ස්ර්- ස්නි-
ප- - - ධ- - -	නි- - - ස්- - -

SONG

[++ට ධ-ප ස්- - - ++ප පධප ස්- - -]	
+ම ප-ම නි- - - -ධ ස්නිධ ප- - -	
[ගපප පපප පනිධ ප-ම ග-නි ධපම ග++ ග++]	
ර්ර් ර්-ග ර්පම ග-ර් ස-ප මගර් ස++ ස++]	

1st INTER

ස්ර්+ ස්ර්+ ග්ස්+	ස්ර්+ ස්ර්+ ග්ස්+	නිස්+ නිස්+ ර්නි+	නිස්+ නිස්+ ර්නි+	
ධපස් - - ප	ධපස් - - ප	ධපස් - - ප	ග- - - -	Drums 4 Bars
ප- - -	ධ- - -	නි- - -	ස්- - -	

VERSE

[ගගග ගගග - - ග ම-ප මප- - - ම්- - - ප- - -]	
ර්-ර් ර්ර් ර්-ප ම- - - ග- - - ර්- - - ග්- - -]	
ගගග මමම පප- ධනිධ නි- - - නිනිනි ර්නි-	
ස්ස්ස් නිනි- ධධධ ප-ම ප- - - ගගග පග+	
ගගග මමම පප- ධනිධ නි- - - - - - - -	
පපප ධධ- නිනිනි ර්-නි ස්- - - - - - - -	

2nd INTER

[ස+ස ස+ස ස+ස ස+ස සර්ග ර්ග- - - ර්ස-	
ර්+ර් ර්+ර් ර්+ර් ර්+ර් සර්ග ර්ස- - - - -]	Drums 4 Bars
ප- - - ධ- - - නි- - - ස්- - -	

3. ආදරේ ඇයි පොඩි හඳ මාමේ
 ඔබට මෙතරම් දරුවෝ - හඳ මාමේ//
 කිරි පැණි මට ගෙනැවිත් දෙන්නෝ
 හීන් සැරේ හඳ මාමේ//
 ගී කියා ඔබටයි අමතන්නෝ
 මේ පුංචි නංගා ඔබගේ හඳ මාමේ
 ආදරේ

ඉවුර දෙසිනි තිසා වැවේහි
 සුළඟ ඒ ය හමාලා එන්න යන්නට අපි හඳ මාමේ//
 තිසා වැවේ වැව රවුමේ හඳ මාමේ

පොඩි කාලේ දඟ කෙරුවා ම (B^b)

++රිග		ම - පධ		නි - ධ ප		ම- ග -		-- සරි		ග- ම ප		ධ- ප ම		ම - රි -
++රිග		ම - පධ		නි - ධ නි		ස- ප -		-- මග		රි - ග		ස- රි ස		නි - - -
- - ම -		ප ---		+ ගගග		ම- - -		- - රි -		ග - - -		- ස-ස		රි - - -
- - ම -		ප - - -		+ ගගග		ම- - -		- - රි -		ග - - -		- ග රි ස		නි - - -

රබන් පද වාදනය

රබන් පද වාදනය සඳහා බංකු රබාන යොදා ගැනේ. මෙහි විෂ්කම්භය අඟල් 36ක් පමණ වේ. කොහොඹ, කොස්, ගංසුරිය වැනි දූව වර්ගවලින් නිමවා ඇත. රබානේ මුහුණත සඳහා එළු හමක් හෝ හරක් හමක් හෝ යොදා ගැනේ. ලී කණු 3ක් මත රබාන තබා, යටින් ගිනි අගුරු දමා රත් කරමින් වාදනය කෙරේ.

ගැහැනු, පිරිමි දෙපක්ෂය ම රබන් වාදනය කරති. විවාහ මංගල උත්සවවල දී අනිවාර්යයෙන් ම රබන් වාදනය කරන ලදී. අලුත් මනාලියක ගෙදරට කැන්දා ගෙන නිවසට පැමිණෙන අවස්ථාවේ දී එම ප්‍රීතිය වෙනුවෙන් ගමේ කාන්තාවෝ එක් වී බංකු රබන් වාදනය කරති.

රබන් පදවල රිද්මයට උචිත පරිදි පදයේ දී ඇති හෙයින්, ඉන් නාද රසයක් ගෙන දේ. විශේෂයෙන් ම සිංහල අවුරුදු සමයේ දී, විනෝදාස්වාදය ගෙන දීමට, බංකු රබන් වාදනය කෙරේ.

බංකු රබන් පද කිහිපයක් පහත දැක්වේ.

1. තුඹ ගැට තුඹ මල්
වැට දිග මදු මල්
කොයින් ද මදු මල්
ඇහින්ද මදු මල්
2. ඉද්ද මලයි මල් වඩමයි
දොන්ත තකිට තා
නෙළුම් මලයි මල් වඩමයි
දොන්ත තකිට තා
ඉද්ද මලයි මල් වඩමයි
නෙළුම් මලයි මල් වඩමයි
දොන්ත තකිට දොන්ත තකිට
දොන්ත තකිට තා
3. රන්මල් තරිකිට තරිකිට තා
රිදිමල් තරිකිට තරිකිට තා
රන්මල් රිදිමල් පූජ කරන්නට
දොං කිට තරිකිට තරිකිට තා
4. තුන්තුඹ මල් තුනයි තුනයි
තිත්ත කැකිරි දෙකයි දෙකයි
තුන්තුඹ මල් තුනට කපන්
තිත්ත කැකිරි දෙකට කපන්
5. රාං කිරිල්ලියෙ - රාං කිරිල්ලියෙ
රාං කුරුල්ලට එන්න කියාපිය
රන් පුටුවක් උඩ ඉන්න කියාපිය
නුල් පොටක් මතුරන්න කියාපිය

නූර්ති

“..... සුවඳ පත්ම ඕළු ආදී - නොයෙක පුෂ්පයෙන් සැදී

“.... දන්තවංහුං අප කන්ත සාමී රාජ ධුරයේ

“....අද වෙස්සන්තර රාජ පුතා

මේ ගීත ඔබ අසා ඇත. එහෙත් ඒ කුමන නාට්‍යයක ද? චිත්‍රපටියක ද? කියා ඔබ දන්නවා ද? ඒ ගීත පාද තුනේ අපේ රටේ රජ කළ රජවරුන් දෙදෙනෙකුගේ නම් දෙකක් නම් තියෙනවා.

“..... කන්ත සාමී, වෙස්සන්තර,

දුටුවේ පුතේ දන්තව ද ඔය අයගේ සියලා ආච්චිලා ඒ දවස්වල බැලුව නාට්‍ය ගැන. පුංචි කාලේ මම නම් අහලා තියෙනවා ටීටර් කියලා නාට්‍ය වර්ගයක් ගැන. සමහර විට අපේ වැඩිහිටියන්ට ඒ දවස්වල ඉංග්‍රීසි භාෂා හුරුව ඒ තරම් නෑ නේ. ඒ නිසා කතට ඇහුණ විදියට ටීටර් කියලා කියන්න ඇති. ඒ වුණාට දැන් අපි කියන්න යන්නේ අර කලින් දුටු ගී පාද ගැනයි. ඒ ගීත ආවේ නූර්ති නැත්නම් නෂ්‍ය කියලා හැඳින්වූ නාට්‍යවලට යි. ඒ නූර්ති නාට්‍ය හරි ම ලස්සන යි කියලා අපේ තාත්තාත් කියලා තියෙනවා. ඒ කියන්නේ අපි ඉතා ම පොඩි කාලේ. එතකොට පුතාලට හිතා ගන්න පුළුවන් නේද ඒ නූර්ති නාට්‍ය කොයි තරම් පැරණි ද කියලා. ඒ ගැන කියන්න තියෙන්නේ හරි ම රසවත් කථාවක්.

ක්‍රි.ව. 1880 දී විතර ඉන්දියාවේ බොම්බායේ කේ. එම්. බලිවලා කියලා මහත්මයාකු ප්‍රමුඛ නාට්‍ය කණ්ඩායමක් රුවල් නැවක නැගලා ලංකාවේ කොළඹ වරායට අහම්බෙන් වාගේ ගොඩ බැහැලා තියෙනවා. ඉතින් ඒ අය කොළඹ කොටුවේ වාමර්ස් ධාන්‍යාගාරය අසල පුෂ්ප ශාලාව නම් ගොඩනැගිල්ලේ (Floral Hall) තමයි මේ නෂ්‍ය නාට්‍ය පෙන්වලා තියෙන්නේ. ඒ අය මාස හයක් විතර මේ නාට්‍ය රඟ දක්වලා තියෙනවා. ඒවා හරි ම ජනප්‍රිය වුණා ‘ඇයි දන්තව ද? අපේ අය මේ වෙනකම් බැලුවේ කෝලම්, නාඩගම් වගේ සිංහල ගැමි නාටක විතර යි නේ. මේ අලුත් නාට්‍යවල තිබුණ අලුත් අලුත් දේ නිසා අපේ ප්‍රේක්ෂකයන් පුදුමයට පත් වුණා. පළමුවැනි ම එක තමයි ඒ කන්කළු ගීත. විසිතුරු ඇඳුම් පැලඳුම්, විස්මිත දර්ශන, අලුත් ම සංගීතයක් (හින්දුස්ථානී සංගීතය) නිසා අපේ අය අමන්දානන්දයට පත් වුණා. එක ම නාට්‍ය කිහිප සැරයක් ම බලලා විනෝද වුණ අපේ අය ඒ නාට්‍ය කණ්ඩායම ලංකාවෙන් ගියාට පසු ව ඒ අනුසාරයෙන් නූර්ති නාට්‍ය නිර්මාණය කරන්න පටන් ගත්තා. ඒ වැඩේට මූලික වුණ කෙනෙක් තමයි සී. දොන් බස්තියන් මහත්මයා. ඉතින් ඒ මාමා “... රොලීනා හෙවත් දිව්‍ය කුසුම...” කියලා මුලින් ම නූර්ති නාට්‍යයක් රඟ දක්වුවා. ඒ විදියට නාට්‍ය 15ක් විතර නිෂ්පාදනය කලා. එතැනින් එතොට ගොඩක් අය මේ නාට්‍ය ශෛලිය අනුගමනය කරමින් නූර්ති නාට්‍ය නිෂ්පාදනය පටන් ගත්තා. නීතිඥ ජෝන් ද සිල්වා, නීතිඥ වාර්ල්ස් ඩයස් වැනි අය මේ වැඩේට මූලික වුණා. මේ නිෂ්පාදනවලට යොදා ගත්තේ උතුරු ඉන්දියානු හින්දුස්ථානී සංගීත ක්‍රමය යි. ලංකාවට මේ වන විටත් හින්දුස්ථානී සංගීතය අලුත් සංගීතයක් නිසා නාට්‍ය සංගීතය සඳහා විශ්වතාත් ලොජ්, ජයා සංකර්, අමර් අලි, අබ්දුල් අසීස්, සදාලාල්, මගන් ලාල් වැනි ඉන්දීය සංගීතඥයන් ගෙන්වා ගත්තා.

නූර්ති නාට්‍යවලට මුලින් ම පාදක වුණේ දේශීය වශයෙන් වැදගත් වූ කථායි. දුටුගැමුණු, පද්මාවතී, ශ්‍රී වික්‍රම, වෙස්සන්තර, රාමායණය, විධුර ඉන් කිහිපයක් පමණ යි. මේ නූර්ති නාට්‍ය නිසා අපේ රටට ඉන්දියාවෙන් බොහෝ දේ ආනයනය වුණා. ප්‍රධාන වශයෙන් උතුරු ඉන්දියානු හින්දුස්ථානී සංගීතය, එරට භාවිත වූ තබ්ලාව, ඩෝලය, සර්පිනාව, වයලීනය (රවිකිඤ්ඤය) එම භාණ්ඩ වැයීමේ වාද්‍ය ශිල්පීන්, ආදිය මේ නූර්ති නිසා අපේ රටට ලැබුණා.

එක්දහස් නවසිය තිස් ගණන්වල දී සිදු වූ තාගෝර් තුමාගේ ලංකා ගමනයත්, ඒ හේතුවෙන් ඉන්දියාවට ගොස් ඉන්දීය සංගීතය හැදෑරූ පිරිස් නැවත පැමිණීමත් නිසා අපේ ම අය මේ නාට්‍ය සඳහා සංගීතය නිර්මාණය කිරීමට පෙළඹිණ. ජේ. සාදිරිස් ද සිල්වා, එච්. ඩබ්ලිව්. රූපසිංහ, බී. එඩ් ද සිල්වා, හෙක්ටර් සොයිසා වැනි සංගීතඥයන් ද සංගීතයට කළ සේවය ඉමහත් බැතියෙන් අගය කරමු

මේ අතරින් සෞන්දර්ය කලා විශ්ව විද්‍යාලයයේ නූර්ති ගීත ඉගැන්වූ ප්‍රථම ගුරුවරයා වූයේ හෙක්ටර් සොයිසා මැතිණි ය. එතුමාගෙන් ශිල්ප හැදෑරූ ගුරු භවතුන් අත මෙම නූර්ති ගීතවල නිවැරදි නාද මාලා සුරක්‍ෂිත ව පවතී.

නූර්ති නාට්‍ය හා බැඳුණු ටවර් හෝල් රඟහල ලංකාවේ ඇති පැරණිතම රඟහල් අතරින් එකකි. ඉහත කතා විස්තරයට අනුව නූර්ති නාට්‍යයේ තොරතුරු සංක්‍ෂිප්ත ව මෙසේ දැක්විය හැකි ය.

'නූර්ති' පැරණි නාට්‍ය විශේෂයක් ලෙස හැඳින්වේ. එම නාට්‍යවල ගැයූ ගීත නූර්ති ගීත නමින් හැඳින්වේ. 19 වන සියවසේ අග භාගයේ දී බලිවාලා නම් පර්සියානු නෘත්‍ය සමාගම ශ්‍රී ලංකාවට පැමිණ ඇත්තේ බොම්බායේ සිට ය. එම නාට්‍ය කණ්ඩායම මෙහි දී නූර්ති නාට්‍ය රඟ දැක්වූ හ. මෙම නාට්‍ය නැරඹූ පිරිස අතරින් සී. දොන්, බස්තියන් ජයවීර මුල් ම නූර්තිය වන 'රොලිනා' නිෂ්පාදනය කර ඇත.

ඉන් පසු නීතිඥ ජෝන් ද සිල්වා සහ නීතිඥ වාල්ස් ඩයස් තම කාලය, ශ්‍රමය, ධනය යොදවා නූර්ති නිෂ්පාදනය කර ඇත. දුටුගැමුණු, රත්නාවලී, රාමායණය, ශ්‍රී වික්‍රම රාජසිංහ වැනි නූර්ති නාට්‍ය නීතිඥ ජෝන් ද සිල්වා මහතා ද, විදුර, පද්මාවතී, ධර්මාශෝක, පණ්ඩුකාභය වැනි නූර්ති නාට්‍ය නීතිඥ වාල්ස් ඩයස් මහතා ද නිෂ්පාදනය කර ඇත.

මෙම නූර්ති මූලින් ම රඟ දක්වා ඇත්තේ කොළඹ මල්වත්තේ පිහිටි වාමස් ධාන්‍යාගාරයේ පිහිටි පුෂ්ප ශාලාවේ දී ය. පසු ව මරදානේ ටවර් රඟහලේ නූර්ති නාට්‍ය රඟ දක්වා ඇත. ගායනයෙන්, වාදනයෙන්, රංගනයෙන් ප්‍රේක්ෂකයන් ආකර්ෂණය කර ගැනීමට සමත් වූ මෙම ගීත ප්‍රාසංගික ව ඉදිරිපත් කර ඇත.

අද වෙස්සන්තර රාජ පුතා නූර්ති ගීතයේ ගීත ස්වර ප්‍රස්තාරය පහත දැක්වේ.

නූර්තිය - වෙස්සන්තර
 නිෂ්පාදක - නීතිඥ ජෝන් ද සිල්වා
 කාලය - බෙම්ටෝ

සරි-	ග-ග	-ගග	ගමග	රිසස	නිරි	-රි-	රිගරි	සනි-
අද S	වෙස්ස	න්තර	රාජ්‍ය	පුතා S	මන්ත්‍රී	Sකු S	මා S රි	බදී S
	++පු	නි-නි	ස-ස	රිම-	ග--	රි--	ස ++	සරි-
	++දෙ	වෝ S ප	කා S ර	වෙවා S	සෑ S S	දී S S	සෙත්	රට S
	ග-ග	-ගග	ගමග	රිසස	නිරි	රි-රි	රිගරි	සනි-
	වැස්ස	න්ගේ S	කා S ලෙ	හොදා S	දුර්හි	ක්ෂ S	යා S ය	සිදී S
	++පු	නි-නි	ස-ස	රිම-	ග--	රි--	ස++	---
	++ම	ගල්ලෙ	සා S ර	වෙවා S	සෑ S S	දී S S	සෙත්+	---
	නි-නි	නි-නි	නිසස	-ස-	සගරි	ගරිස	ස-ස	ස--
	බෝ S ම	ප්‍රී S ති	සෝ S ෂා	S අ S	සෙන්නා	S මේ S	සිව්දෙ	සා S S
	G--	M--	G--	ගග-	ම-ම	නිධ-	ප--	ම-ග
	sss	sss	sss	සෙත් S	අත්ප	ත්වේ S	වා S S	මන්දි
	මමම	නිධ-	ප--	ග-ග	ම-ම	නිධ-	ප--	ම-ග
	කුමරි	හට S	දත් S	රා S ජ	සම්ප	ත්නො S	මිත් S	දේ S ය
	ම-ම	නිධ-	ප--	පුපු-	ස-ස	සරි-	ග--	--රි
	රා S ජා	S උ S	කුම් S	කුම-	රා S ගෙ	පිනක්	මෑයී S	sss
	ස-ස	සරි-	ග--	---රි	ස-රි	සනි-	ප++	සරි-
	වා S ස	නා S S	බෝ S S	sss	වා S ස	නා S S	බෝ ++	අද S

සුවඳ පද්ම ඕළ ආදී නූර්ති ගීතයේ ගීත ස්වර ප්‍රස්තාරය පහත දැක්වේ.

- නූර්තිය - දුටුගැමුණු
- නිෂ්පාදක - නීතිඥ ජෝන් ද සිල්වා
- තාලය - ආදරා

	X	0	X	0
ස්ථායී	ධ ප ධ	ස-රි	ග-ධ	ප-ප
	සු ව ඳ	පක්ම	ඕසළ	ආසදී
	ග ග රි	ස-රි	සරිගරි	ස--
	නොයෙක	පුෂ්ප	යෙන්නසැ	දීSS
	ප ධ නි	සං-ධ	ම-ධ	ප-ප
	ස ර ණ	හංස	සේරු	බෝSSම
	ග ග රි	ස-රි	සරිගරි	ස--
	පොකුණු	සීත	පැන්පි	රීSS

	X	0	X	0
අන්තරා	ගගග	ප-ධ	සං-ධ	ස--
	චතුර	නාසන	නෙක්ද	නෝSS
	නිනිධ	ප-ධ	පධනිධ	ප--
	පැමිණ	නාසති	ශ්‍රීශ්ම	යන්ට
	පධනි	සං-ධ	ම-ධ	ප-ප
	මමද	නාසග	ලෝසක	යෙන්ම
	ගගරි	ස-රි	සරි ග රි	ස--
	මෙපුර	ආසමී	නාස s න	සේSS

පෙනෙති ධූප මේ පුරේ
 වදිති ඊට දීපවාසි
 රකිති ධර්ම ශාකාචංශ
 මුනිඳු දේශනා ලෙසේ

“මෙම ගිම්හාන” නූර්ති ගීතයේ ගීත ස්වර ප්‍රස්තාරය පහත දැක්වේ.

නූර්තිය - විධුර
 නිෂ්පාදක - නීතිඥ වාලස් ඩයස්
 තාලය - බෙම්බෝ

+++ ()	+++ ()	+++ ()	ගමග ()	ප-ප ()	-ප- ()	+++ප ()	-පධ ()
ම-- ()	පධනිධසනි ()	නි-- ()	මෙමස ()	ගිම්හා ()	S නස ()	+++ ශ්‍රී ()	ෂ්මවු ()
කාSS ()	ලේSSSS ()	SSS ()	මප- ()	ගු-ගු ()	-ම- ()	පනිප ()	--ම ()
ග-රි ()	ස-- ()	--- ()	අපේS ()	උද්භාS ()	S නොS ()	ක්‍රීS ඩා ()	SS සැ ()
පාSS ()	චේS S ()	SSS ()	ගමග ()				
			මෙමස ()				
2 වන වර		---	සරි- ()	ග-ග ()	-ග- ()	රිගුරි ()	--ස ()
			යසS ()	රමභාS ()	S වුS ()	සැන්දෑ ()	SS ව ()
රි-- ()	ම-- ()	---	මප- ()	ගු-ගු ()	-ම- ()	පනිප ()	--ම ()
ක්‍රීSS ()	මේS S ()	SSS ()	අපේS ()	උද්භාS ()	S නෝS ()	ක්‍රීS ඩා ()	SS සැ ()
ග-රි ()	ස-- ()	---	ගමග ()				
පා SS ()	දේSS ()	---	මෙමස ()				
අන්තරා		+++ ()	ප-ධ ()	සි-- ()	---	--ප ()	නිධ- ()
-		+++ ()	සුර් ()	යාSS ()	SSS ()	SS ය ()	සිඛ්‍ය ()
ප-- ()	---	--ප ()	-ධ- ()	සි-- ()	---	--ප ()	නිධ- ()
සිSS ()	SSS ()	SS ව ()	න්ද්‍රS ()	යාSS ()	SSS ()	SS ඵ ()	සින්‍ය ()
ප-- ()	---	--ප ()	-ධ- ()	සි-- ()	---	--ප ()	නිධ- ()
ගීSS ()	SSS ()	SS සු ()	SS ර් ()	යාSS ()	SSS ()	SS ය ()	සිඛ්‍ය ()
ප-- ()	---	--ප ()	ගු-රි ()	ස-- ()	---	--ප ()	නිධ- ()
සිS S ()	SSS ()	SS ව ()	න්ද්‍රS ()	යාSS ()	SSS ()	SS ඵ ()	සින්‍ය ()
ප-- ()	---	---	පධ- ()	සිනිසි ()	-නි- ()	ධ-නි ()	-ධ- ()
ගීSS ()	SSS ()	SSS ()	බිඟුS ()	රාසි ()	S මS ()	ධුS ලෝ ()	S ලෙන් ()
පධ- ()	නිධ- ()	ප-- ()	ප-- ()	ස-ප ()	ප-ප ()	ප-ප ()	ප-ධ ()
හැසිS ()	රෙන්S ()	නාSS ()	SSS ()	කෝS කි ()	ලාS දි ()	පක්ෂි ()	ගීS ත ()
ම-ප ()	-ධ- ()	නි-- ()	පම- ()	ගු-ගු ()	-ම- ()	පනිප ()	--ම ()
ඊච්දි ()	S නැS ()	ගේS S ()	අපේS ()	උද්භා ()	S නෝS ()	ක්‍රීS ඩා ()	S සැS ()
ග-රි ()	ස-- ()	---	ගමග ()				
පාSS ()	දේ SS ()	SSS ()	SSS ()				

පාසල් ගීය

පාසලේ අනන්‍යතාව එක් වර ම සමාජයට විවර කළ හැකි ඉතා ප්‍රබල සාධකයක් ලෙස පාසල් ගීය හඳුන්වා දිය හැකි ය. ශ්‍රී ලංකාව තුළ පිහිටුවා ඇති සෑම පාසලකට ම පාසල් ගීතයක් ඇත. සමහර පාසල් මේ සඳහා ඉංග්‍රීසි බසින් රචිත ගීත භාවිත කරයි.

පාසල් ගීවල ඇති ප්‍රධාන ලක්ෂණයක් ලෙස ඒවායේ පවතින විවිධත්වය සඳහන් කළ හැකි ය. බොහෝ ගීතවල එම පාසලේ පිහිටීම, පාසල පිහිටි ප්‍රදේශයේ ස්වාභාවික සුන්දරත්වය ගැන වර්ණනා ඇතුළත් වේ. පාසලේ දැක්ම, අභිමතාර්ථ හා අරමුණු ද එම පදමාලාවල අන්තර්ගත වන අවස්ථා දැකිය හැකි ය. පාසල උදෑසන ආරම්භය / අවසානය / විවිධ උත්සව කටයුතු වැනි අවස්ථාවන්හි දී පාසල් ගීය සාමාන්‍යයෙන් ගායනය / වාදනය කෙරේ.

එම ගීය ගායනය වාදනය වන අවස්ථාවන්හි දී, ඊට ගරු කිරීම සඳහා සිරුවෙන් සිට ගත යුතු ය. හිස පැලඳි හිස්වැසුම් ගලවා තම පාසලට ගරු කළ යුතු වේ. ජීවිතයේ හැම විට ම තම පාසලේ ගෞරවයට අහිමානයට කැළලක් නොවන අයුරින් හැසිරිය යුතු බව ද, පාසල යනු ඔබේ තවත් මවක බව ද, තරයේ සිහි තබා ගත යුතු වේ.

ජාතික ගීය

ජාතික ගීය ජාතියේ අනන්‍යතාව ලොවට හෙළි කරන කැඩපතක් බඳු වේ. අප රටේ ජාතික ගීයෙන් ද එම අපේක්ෂාව ඒ අයුරින් ම ඉටු වන බව ගීතයේ පද මාලාව දෙස විමසුම් ඇසින් බැලූ විට මොනවට පැහැදිලි කරගත හැකි ය. මේ පිළිබඳ ව අතීතයේ තොරතුරු බිඳක් දැන ගැනීම අධ්‍යාපනය ලබන සිසු/සිසුවියන්ට වැදගත් වේ.

ක්‍රි: ව: 1796 දී අප රට පාලනය කළ බ්‍රිතාන්‍ය ජාතිකයන් ලංකාවේ ජාතික ගීය ලෙස භාවිත කළේ බ්‍රිතාන්‍ය ජාතික ගීය වූ “.....God Save The King” නම් ගීතය යි. ජාතික කොඩිය ලෙස භාවිත කර ඇත්තේ ද බ්‍රිතාන්‍ය ජාතික කොඩිය යි. වර්ෂ 1948 දී අප රටට බ්‍රිතාන්‍යයෙන් නිදහස ලැබුණු පසු අපේ ම ජාතික ගීතයක අවශ්‍යතාව සලකා ජාතික ගීයක් සම්පාදනය සඳහා තරගයක් පැවැත්වීමට ද “.....ලංකා ගාන්ධර්ව සභා.....මණ්ඩලයට ඒ කාර්ය පැවරීමට ද එවක සිටි බලධාරීන් විසින් කටයුතු කරන ලදී. මේ තරගය සඳහා විද්වතුන් රාශියක් ඉදිරිපත් වීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ජාතික ගී කිහිපයක් ම සුදුසුකම් ලබා ඇත. ලයනල් එදිරිසිංහ, පී. බී. ඉලංගසිංහ, ආනන්ද සමරකෝන් යන මහත්වරු ඒ අතරින් කිහිප දෙනෙකි. කෙසේ වෙතත් 1949 ජාතික නිදහස් දින උළෙලේ ගායනය සඳහා තෝරා ගැනුණේ ආනන්ද සමරකෝන් සුරින්ගේ “.. නමෝ නමෝ මාතා..” යන ගීතය යි. පසු කාලයක විද්වතුන්ගේ අදහස් අනුව එහි ආරම්භය “..ශ්‍රී ලංකා මාතා..” ලෙස සංශෝධනය කෙරිණි. එතැන් සිට අද වන තෙක් ම ශ්‍රී ලංකාවේ ජාතික ගීතය ලෙස අප රටේ පමණක් නොව ලොව පුරා විවිධ උත්සව අවස්ථාවල දී ද, ගායනය/වාදනය වන අපේ ජාතික ගීය අපේකම ලොවට ම පෙන්වන සාඩම්බර නිර්මාණයකි.

වර්ෂ 1948 දී අප රටට නිදහස ලැබීමට පෙර ඉන්දියාවේ ද ජාතික නිදහස් සටන් ව්‍යාපාරයක් විය. මහා කවි රබින්ද්‍රනාත් තාගෝර් තුමා විසින් නිර්මිත “..ජන ගන මන අධිනායක ජයගේ...” නම් ඉන්දීය ජාතික ගීයෙන් අපේ රටේ ජාතික ගීය සඳහා ආභාසය ලැබී ඇතැයි පැවසීම සාධාරණ ය. මන්ද ගීත දෙකේ ම තනුව ගැන සලකා බැලුවහොත් දක්නට ලැබෙන පොදු කරුණු කිහිපයක් ඇත. ගීත දෙකේ ම තනු හින්දුස්ථානී රාගධාරී සංගීත ආභාසය ලබා ඇත. එක ම මේලයකින් නිර්මාණය වී ඇති බව එහි තනුව ගායනා කළ විට සංගීතය හදාරන්නකුට ඉතා ම පහසුවෙන් දැන ගත හැකි ය. ඉන්දියානු ජාතික ගීයේ තාලය හා ලය භාවිතය අපේ ගීතය හා බොහෝ දුරට සමාන ය.

පද මාලාවෙන් විස්තර වන අන්තර්ගතය ද, එක ම ආකෘතියකට නිර්මාණය වී ඇති බව පෙනේ. ලංකාවේ ජාතික ගීයේ පද මාලාවේ දීර්ඝ බවත්, ඉන්දියානු ජාතික ගීයේ පද මාලාවේ කෙටි බවත් ඒ අතරින් කැපී පෙනේ. ඉන්දියානු ජාතික ගීයේ, එරට වෙසෙන විවිධ ජාතීන් වාසය කරන අන්දම, හිමාල කඳු වැටිය, යමුනා ගංගාවේ ජල පෝෂණය ආදී කරුණු ද, ලංකාවේ ජාතික ගීයේ අප රටේ ජාති මමත්වය ද, රටක් වශයෙන් වර්ණනා කිරීමක් ද, කැපී පෙනේ.

ශ්‍රී ලංකාවේ සිංහල ජන ක්‍රීඩා ආශ්‍රිත ගීත

අතීතයේ සිට ම පොදු ජනයා විනෝදාස්වාදය සඳහා ජන ක්‍රීඩාවල යෙදී ඇත. එම ජන ක්‍රීඩා පොල් කෙළිය, අංකෙළිය, ලී කෙළිය පනා හැංගීම, මුදු හැංගීම, හවරි හැංගීම, ඔලිඳ කෙළිය, මේවර කෙළිය, එළුවන් කෑම, කළගෙඩි සෙල්ලම ආදී වශයෙන් වර්ග කළ හැකි ය. මෙම ක්‍රීඩා සිංහල ජන සමාජය තුළ ප්‍රචලිත ක්‍රීඩාවන්ගෙන් සමහරකි.

එම ජන ක්‍රීඩා අතුරින් ඔලිඳ කෙළිය, මේවර කෙළිය, එළුවන් කෑම, කළගෙඩි සෙල්ලම යන ක්‍රීඩා පිළිබඳ ව විමසා බලමු.

ඔලිඳ කෙළිය

මෙම ක්‍රීඩාව විශේෂයෙන් ම කාන්තාවන්ට සුවිශේෂ වූවකි. සිංහල අවුරුදු සමයේ විශේෂයෙන් කරනු ලබන ජන ක්‍රීඩාවකි. ගෘහස්ථ ක්‍රීඩාවකි. දෙදෙනෙක් දෙපිල බෙදී ගෙන මෙම ක්‍රීඩාව කරති. ඔලිඳ කෙළිය සඳහා යොදා ගන්නා උපකරණය ඔලිඳ පෝරුව යි. ඔලිඳ පෙත, ඔලිඳ කොලොම්බුව, මුතු පෝරුව ආදී නම්වලින් ද ඔලිඳ පෝරුව හඳුන්වනු ලැබේ. රජ බිසෝවරුන් මෙම ක්‍රීඩාවේ දී ඔලිඳ වෙනුවට මුතු භාවිත කළ නිසා මුතු පෝරුව යන නම යෙදී ඇත.

විවිධ හැඩයේ ඔලිඳ පෝරුවල රූප සටහනක් පහත දැක්වේ.

ක්‍රීඩාව ආරම්භ කිරීමට පෙර ගේ ගොම හා ශුද්ධ පවිත්‍ර කර, ක්‍රීඩා කරන අය ද, ඉස් සෝදා ස්නානය කර පිරිසිදු වීමෙන්, දෙවියන් උදෙසා පුද පූජා පවත්වනු ලැබේ. ඒ බව මෙම කවියෙන් පැහැදිලි වේ.

ගෙවලුන් පළමු ව ගොම මැටි	ගාපු
නොයෙකුත් අය ඉස කන සෝ	දාපු
වනමුත් රට පිට පිරුවට ඇඳ	පු
හඳුනුන් පිනිදිය තෙල් ගෙන ගා	පු

ඔලිඳ ක්‍රීඩාවේ යෙදෙන විට දෙපිලක් බෙදී ගීත ගායනා කරනු ලැබේ. ප්‍රශ්න හා උත්තර දෙන ස්වරූපයකින් ගායනය කෙරේ.

ප්‍රශ්නය	-	ඔලිඳ තිබෙන්නේ කොයි කොයි දේසේ
පිළිතුර	-	ඔලිඳ තිබෙන්නේ බංගලි දේසේ
ප්‍රශ්නය	-	ගෙනත් සදන්නේ කොයි කොයි දේසේ
පිළිතුර	-	ගෙනත් සදන්නේ සිංහල දේසේ

ඔලිඳ කැඩීමට ගෙන ගිය දෑ රන් කෙක්ක, රන් ගිරය, රන්කෙන් ද, රන් පෙට්ටි වැනි නම්වලින් හැඳින්වූයේ මේවා පූජ්‍යත්වයෙන් සැලකීම නිසා ය.

ඔලිඳ ක්‍රීඩාවේ එන කවි කිහිපයක් පහත සඳහන් වේ.

ඔලිඳ වැපුරුව ද බලකොයි	නැනෝ
එක්පෙනි වෙච්ච ද බලකොයි	නැනෝ
දෙපෙනී වෙච්ච ද බලකොයි	නැනෝ
තුන්පෙනි වෙච්ච ද බලකොයි	නැනෝ
රැන් ඇදිච්ච ද බලකොයි	නැනෝ
ගසට පලච්ච ද බලකොයි	නැනෝ
මල් අට ගත්ත ද බලකොයි	නැනෝ
පලු අට ගත්ත ද බලකොයි	නැනෝ
කිරිසල් වෙච්ච ද බලකොයි	නැනෝ
ඔලිඳ පැහිච්ච ද බලකොයි	නැනෝ
ඔලිඳ කඩන්නට යමු අපි	නැනෝ
ඔලිඳ කඩන්නට මොකද	ගෙනෙන්නේ
රත්තරනෙන් රන් කෙක්ක	ගෙනෙන්නේ
කෙක්ක කපන්නට මොකද	ගෙනෙන්නේ
රත්තරනින් රන් ගිරේ	ගෙනෙන්නේ
ඔලිඳ නෙළන්නට මොකද	ගෙනෙන්නේ
රත්තරනින් රන් පෙට්ටි	ගෙනෙන්නේ

දෙදෙනකු දෙපිළට බෙදී ඔලිඳ පෙන ළග තබා ගෙන ක්‍රීඩාවේ යෙදී ජය ගන්නා ආකාරය මෙම කවියෙන් මනා ව පැහැදිලි වේ.

හතේ මුලට මුල වළ	කෙළපන්නේ
අතේ ඔලිඳ තොර නැතුව	කෙළින්තේ
නෙතේ බැල්ම තොර නැතුව	බලන්නේ
දෙන්න දෙපිල ඉඳ ඔලිඳ	කෙළින්තේ

ඔලිඳ කෙළියේ ගීත කිහිපයක ගීත ස්වර ප්‍රස්තාර පහත දැක්වේ. මැදුම් තනිතන

1	දුසස	සසරි	ග--	මුරුසරි-
	ඔලිඳ	තිබෙන්	නේSS	SS SS SS
	ගමග	රිරිග	රිස-	- - -
	කොයිකො	යිදේS	සේSS	S S S
	සප-	පධප	ම--	මුරුසරි-
	ගෙනත්	සදන්	නේSS	SS SS S
	ගමග	රිරිග	රිස-	---
	කොයිකො	යිදේS	සේSS	S S S

ඉතිරි පාද ඉහත ස්වර ප්‍රස්තාරය අනුව ගැයේ.

2	ස/ස-ප	ප/ධප	ම/ම-ම	ග/රි-
	දොඩම්ක	පාSලාS	ඇඹුල්ත	නාSලාS
	සරිගග	ගගමග	රිග-ගරි	රි---
මහ තනිතිත	නාSන්ත	යනසැටි	බලන්කS	ලු S S S
	සරිග-	ගගමග	රිගගග	රිසසරි
	සේSලය	ඇඳලාS	නෙරියති	යාSලාS
	ගගගරි	රිසස-	සස-ස	ස---
	මිදුලේS	සක්මන්	කරයික	ලුS S S
	සපප-	පධනිධ	පපමම	ග-රි-
	දහසක්	දීSලාS	වළලුක	නාSලාS
	සරිග-	ගගමග	රිග-ගරි	රි---
	දැSන්තේS	අතලාS	බලන්කS	ලුS S S
	සරිග-	ගගමග	රිරිගරි	සසසස
	දුනුකේS	මලසේS	උඵගෙයි	ඇඳපිට
	ගගගරි	රිසසස	සසසස	ස---
	ඔලිඳකෙ	ලීනහැටි	බලන්ක	ඵෑS S S

මේවර කෙළිය

මේවර කෙළිය සිංහල ජන ක්‍රීඩාවකි. කාන්තාවන්ට සුවිශේෂ වූවකි. මේවරය පිළිබඳ ව විවිධ මත පොතපතේ සඳහන් වේ. එහෙත් පුරාණ පොත්පත්වල සඳහන් වන්නේ මේවරය යනු කර්ණාභරණයක් බව යි. නැති වූ මේවරයන් ගැන සෙසු අයගෙන් විමසයි. සංවාද ස්වරූපයෙන් පිළිතුරු දෙන්නේ, ඔවුන් එය නොදුටු බව ප්‍රකාශ කරමිනි.

මේ අන්දමින් කොස්වතු කන්දේ කොස්කඩනා දා, කහවතුකන්දේ කහ කොටනා දා, පොළන තැන, කොටන තැන, පොල් අඹරන තැන, ලිඳට ගොසින් වතුර අදින තැන ආදී වශයෙන් මේවරය නැති වූ ස්ථාන ගැන නැනාවරුන්ගෙන් විමසයි. නැනාවරුන් දිවුරමින් පවසන්නේ එය නොදුටු බව යි. මෙය විනෝදාස්වාදය සඳහා කාන්තාවන් විසින් කරන ලද ක්‍රීඩාවකි.

මෙහි දී ප්‍රශ්න කිරීමක් හා පිළිතුරු දීමක් සිදු වේ. මුලින් ම මෙම ක්‍රීඩාවට සම්බන්ධ වන කීප දෙනෙක් එළිමහනේ තැනකට වී කර්ණාභරණය පස්සට සඟවති. එතැනි දකුණු කකුල්වලින් පාගා ගෙන වටේට එක ම පොදියක් ලෙස සිටිති. ආභරණය නැති වූ තැනැත්තිය වටේ කරකැවෙමින් ගීත ගායනය කරමින්, නැති වූ ආභරණය පිළිබඳ ව ප්‍රශ්න අසයි. ඔවුහු එය නොදුටු බවට, ගායනයෙන් පිළිතුරු දෙති. මෙම ගී ගායනය අවසන් කරත් ම වටේ කරකැවෙමින් සිටි අය "ඔට්ටු යි" කියමින් කර්ණාභරණය ගැනීමට නැමෙති. ඒ සමඟ ම එතන පාගා ගෙන සිටි අය ද එය ගැනීමට නැමෙති. දෙපක්ෂය ම පොර බදිති. දිනුම හිමි වන්නේ ආභරණය ගත් අයට ය.

මේවර කෙළියේ එන කවි කිහිපයක් පහත දැක්වේ.

1.	කොටන පොළන කොට පොල් අඹරන කොට වල ගිය දෝ මගෙ	මේවරයා
	නැනෝ නුඹපල් නුඹ දරුවන් පල් අප දුටුවේ නැත	මේවරයා
	කැලේ ගොසිල්ලා දර කඩනා කල වල ගිය දෝ මගෙ	මේවරයා
	නැනෝ නුඹපල් නුඹ දරුවන් පල් අප දුටුවේ නැත	මේවරයා

2. නැමට ගොස් එම නාන තැනේ දී වල ගිය දෝ මගෙ	මේවරයා
නැනෝ නුඹපල් නුඹෙ දරුවන් පල් අප දුටුවේ නැත	මේවරයා
අලවතු කන්දේ අල කොටනා දා වල ගිය දෝ මගෙ	මේවරයා
නැනෝ නුඹපල් නුඹෙ දරුවන් පල් අප දුටුවේ නැත	මේවරයා

මේවර කෙළියේ එන ගීතයක ගීත ස්වර ප්‍රස්තාරය පහත සඳහන් වේ.

මහනනි තිත

+නිසරිරි	රිරිගුරස	සිරිසගුරස	සසසස	
+සායුරස	දිසිපෙතිස	ප්‍රේසරුනෙ	ලනකල	
+නිසරිරි	රිරිගුරස	සරිසගුරස	ස - - -	
+වලගිය	දෝසමග්‍රෙ	මේසවුර	යා s s s	

මුවකු කන්දේ මුං කඩනා දා වල ගිය දෝ මගෙ	මේවරයා
නැනෝ නුඹපල් නුඹෙ දරුවන් පල් අප දුටුවේ නැත	මේවරයා

ඉතිරි පාද ද ඉහත ස්වර ප්‍රස්තාරය අනුව ගැයේ.

එළවන් කෙළිය

- සිංහල අවුරුදු සමයේ ගම්බද පැවැත්වෙන ජන ක්‍රීඩාවකි. මෙය එළවන් කෑම, එළවන් ඇල්ලීම ආදී නම්වලින් ද හඳුන්වනු ලැබේ.
- මනා ආරක්ෂාවක් සහිත ව වෙසෙන එළවකු අල්ලා ගැනීමට නොහැකි වූ කොටියා එළ හිමියන්ට නොයෙක් අන්දමේ ඇවිටිලි බස් කියමින්, එළවා අල්ලා ගැනීමට දරන ප්‍රයත්නය මෙම ක්‍රීඩාවෙන් නිරූපණය වේ.
- පිරිසක් අත්වැල් අල්ලා ගෙන වෘත්තාකාර ව සිට ගනිති. කොටියා වශයෙන් පෙනී සිටින්නා රවුමෙන් පිට ද, එළවා වශයෙන් පෙනී සිටින්නා රවුම ඇතුළේ ද සිටිමින් ක්‍රීඩාව ආරම්භ කෙරේ.
- තමාට අයිති ගීත කොටස් ගයමින් රවුමේ සිටින්නන්ගේ අත්වැලට උඩින් පැන හෝ යටින් රිංගා ගොස් හෝ කෙසේ හෝ එළවා අල්ලා ගැනීම කොටියාගේ බලාපොරොත්තුව යි. කොටියා ගයන කොටස්වලට පිළිතුරු වශයෙන්, ගැයෙන ගීත කොටස් සාමූහික ව ගයමින් රවුමෙහි ඇතුළට කොටියාට යා නොදී රැක ගැනීම පිරිසෙහි අරමුණ යි.

කොටියා	-	උඩින් පනින්
පිරිස	-	තල්ල කැඩෙයි
කොටියා	-	යටින් රිංගන්
පිරිස	-	තිඹොල් ඇනෙයි

ආදි වශයෙන් සංවාදශීලී ව ගීත ගැයෙනු ඇත.

විටෙක පිරිස බිය ගන්වමින්, කෝපයෙන් හා තර්ජනයෙන් එළවා ලබා ගන්නට උත්සාහ දරන කොටියා, තවත් අවස්ථාවක අනුකම්පාව උපදින අයුරින් කන්තලවු කිරීමට ද පෙලඹේ.

කොටියා අසන ප්‍රශ්නවලට, ක්‍රියාවේ අනතුර හැඟවීමට පිරිස එක හඬින් පිළිතුරු දෙති. අත්වැල් අල්ලා ගත් පිරිස ශක්තිමත් බව තේරුම් ගත් පසු කොටියා මිත්‍ර සංවාදයකට එළඹේ.

- කොටියා - කොච්චි කොටන්නන් රලහම් දෙනව ද එච්චා
- පිරිස - කොච්චර කෙටුවන් රලහම් නොදෙමුව එච්චා

මෙසේ සංවාදයක ස්වරූපයෙන් කෙරෙන මෙම ක්‍රීඩාවේ අවසානය සොයා බලමු.

යම් හෙයකින් කොටියා රවුම ඇතුළට පැන ගතහොත් එච්චාට පිට වී ආරක්ෂාව සලසා ගත හැකි ය. රවුමට ඇතුළු වූ කොටියාට පිටට යා නොදී කොටු කර ගැනීමට පිරිස සමත් වුවහොත් කොටියා පරාජය වූ ලෙස සැලකේ.

කොටියාට එච්චා අල්ලා ගැනීමට හැකි වුවහොත් පිරිස හා එච්චා පරාජය වූ ලෙස සැලකේ. මෙම ක්‍රීඩාව කරන විට රිද්මය අනුව බෙර වැසීම ද කෙරේ.

මෙම ක්‍රීඩාවේ ළමා මනසට ගෝචර වන ආකාරයට පුනරුක්ති බහුල ව යෙදේ. රසවත් ලෙස සරල බසින් නිර්මාණය වූවක් බව පැහැදිලි වේ. එච්චන් කෙළියේ එන ගීත කිහිපයක් පහත සඳහන් වේ.

1-10 තෙක් කොටස් වශයෙන් යෙදේ. විවිධ නාදමාලාවලට මෙම ගීත ගායනය කෙරේ.

I කොටස

- මේවැල මොකදෝ දම්වැල
- මේවැල මොකදෝ කිරිවැල
- මේවැල මොකදෝ හිඳවැල
- මේවැල මොකදෝ මදුවැල

II කොටස

- උඩින් පනින් තල්ල කැඩෙයි
- යටින් රිගන් තිඹොල් ඇතෙයි

III කොටස

- මේ පුටු කාගේ බණ්ඩාරේ
- මේ ඇඳ කාගේ බණ්ඩාරේ
- මේ බත් කාගේ බණ්ඩාරේ
- මේ කැඳ කාගේ බණ්ඩාරේ

IV කොටස

- මේ පුටු ඉන්දෝ - ඉන්ට නොදෙන්දෝ
- මේ ඇඳ ඉන්දෝ - ඉන්ට නොදෙන්දෝ
- මේ බත් කන්දෝ - කන්ට නොදෙන්දෝ
- මේ කැඳ බොන්දෝ - බොන්ට නොදෙන්දෝ

V කොටස

- කුරුලු කුඩු කුඩු දුටින් - අපි දුටු කුඩුවක් නැති
- කාක් කුඩු කුඩු දුටින් - අපි දුටු කුඩුවක් නැති
- ගිරා කුඩු කුඩු දුටින් - අපි දුටු කුඩුවක් නැති
- ලේන් කුඩු කුඩු දුටින් - අපි දුටු කුඩුවක් නැති

VI කොටස

- ගේ ගොම ගාලා ගත් මගෙ එඵවා - නුඹට කොයින් දෝ මාගේ එඵවා
- දරුණුව දීලා ගත් මගෙ එඵවා - නුඹට කොයින් දෝ මාගේ එඵවා
- ඉලපත දීලා ගත් මගෙ එඵවා - නුඹට කොයින් දෝ මාගේ එඵවා
- ඉරගල දීලා ගත් මගෙ එඵවා - නුඹට කොයින් දෝ මාගේ එඵවා
- සඳගල දීලා ගත් මගෙ එඵවා - නුඹට කොයින් දෝ මාගේ එඵවා

VII කොටස

- ගෝන දෙපන්තියක් ඇති - අපි දුටු පන්තියක් නැති
- මුවන් දෙපන්තියක් ඇති - අපි දුටු පන්තියක් නැති
- රතුඑළ දෙපන්තියක් ඇති - අපි දුටු පන්තියක් නැති
- කළුඑළ දෙපන්තියක් ඇති - අපි දුටු පන්තියක් නැති

VIII කොටස

- එඵවන් කණ්ඩයි මං ආවේ - එඵබෙටි කාපන් තුන්දීරේ
- සාවුන් කණ්ඩයි මං ආවේ - සාබෙටි කාපන් තුන්දීරේ
- ගෝනුන් කණ්ඩයි මං ආවේ - ඒ බෙටි කාපන් තුන්දීරේ
- මුවන්ව කණ්ඩයි මං ආවේ - මුවබෙටි කාපන් තුන්දීරේ

IX කොටස

- එඵවා කපා අපේ ගෙටයි - ඒ බඩවැල් තොපේ ගෙටයි
- සාවා කපා අපේ ගෙටයි - ඒ බඩවැල් තොපේ ගෙටයි
- ගෝන කපා අපේ ගෙටයි - ඒ බඩවැල් තොපේ ගෙටයි
- මුවා කපා අපේ ගෙටයි - ඒ බඩවැල් තොපේ ගෙටයි

X කොටස

- කොච්චි කොටන්නන් රලහම් දෙනවද එඵවා
- කොච්චර කෙටුවන් රලහම් නොදෙමුව එඵවා
- කැලේ දුවන්නන් රලහම් දෙනවද එඵවා
- කොච්චර දිව්වන් රලහම් නොදෙමුව එඵවා

- හොඳට නටන්නම් රලහම් දෙනවද එඵවා
- කොච්චර නැටුවන් රලහම් නොදෙමුව එඵවා
- මේන්න වැන්දා රලහම් දෙනවද එඵවා
- කොච්චර වැන්දන් රලහම් නොදෙමුව එඵවා

කළගෙඩි සෙල්ලම

බාලිකාවන්ට හා තරුණියන්ට සුවිශේෂ වූ ජන ක්‍රීඩාවක් ලෙස කළගෙඩි සෙල්ලම හඳුන්වා දිය හැකි ය. කළගෙඩි කෙළිය, කළගෙඩි මාලය යන නම්වලින් ද මෙය හැඳින්වේ.

සංස්කෘතික උත්සව හා පෙරහැර ආදියේ දී කළගෙඩි සෙල්ලමේ යෙදෙන බාලිකාවන් දූක ගත හැකි ය. කළගෙඩිය සංග්‍රීකත්වයේ සංකේතයක් ලෙස පෙර සිට ම සැලකූ හ.

දළදා පෙරහැරේ දෝලි පිටුපසින් රාජ කුමාරිකාවන් හා කුල කාන්තාවන් ගමන් ගත් කාලවල දී දේවාල සේවයේ යෙදුණ ස්ත්‍රීන් සෙම්බු අහසට විසි කරමින්, කළගෙඩි නැටුම කළ බව කළගෙඩි මාලය නම් ග්‍රන්ථයේ සඳහන් වේ.

බාලිකාවන් හෝ තරුණියන් හෝ දෙපෙළට සිට ගී ගයමින්, නටමින්, කළය ඉහළ දමා නැවත ඇල්ලීමක්, දෙපෙළ අතරේ මාරු කර ගැනීමක් කරන ලද්දේ පසුබිමින් වැයෙන බෙර පදයට හා තාලම්පටේ හඬට ය. අත්වැල් ගායනයට වෙන ම තරුණියන් සිටින අවස්ථා ද දැකිය හැකි ය.

කළගෙඩි දෙකක් දැනට ගෙන රැඟුම් දැක්වූ බව මෙම කවියෙන් කියැවේ.

කතේ දන්ම විපරම් කර	පන්නේ
සිතේ අලස ඉන් පසුබා	යන්නේ
අතේ ගිගිරි වළලුයි නද	දෙන්නේ
දැතේ කළගෙඩි දෙක පිඹ	පන්නේ

කළගෙඩි සෙල්ලම අද උසස් මට්ටමේ ජාතික නැටුමක් බවට පත් වී ඇත. විශේෂයෙන් ම පාසල් ශිෂ්‍යාවන් අතර ප්‍රචලිත වූ කළගෙඩි නැටුම එදා සියලු තැන්හි දී ම හඳුන්වා දී ඇත්තේ කළ පිඹීම යනුවෙනි.

කළයට කට තබා සුළං පිඹීමෙන් ශබ්ද ඉපදවීම ද මෙහි එක් අංගයක් වූ බැවින්, මෙසේ නම් කළා විය හැකි ය.

කළගෙඩි සෙල්ලම ආරම්භ කරන්නේ ද, දෙවියන්, බුදුන් සිහි කරමිනි. මේ කවියෙන් ඒ බව පැහැදිලි වේ.

මුනිඳුන් සඳහන් කර හැම	වේලේ
දෙවිඳුන් සිහි කර ගනිමි	දෙවේලේ
යවහන් තෝරා පවසමි	කෝලේ
අස දන් මහතුනි කළගෙඩි	මාලේ

රජවරුන් පවා මෙම ක්‍රීඩාව නැරඹීමට සහභාගි වීමෙන් පෙනී යන්නේ අතීතයෙහි ද ජනප්‍රියත්වයට පත් ව තිබූ ක්‍රීඩාවක් බව ය.

මෙම කවියෙන් ඒ බව පැහැදිලි වේ.

වයනා බෙර තාලට පා	තබලා
ඔබිනා සොඳ ගී මිහිරි ව	තෙපලා
දරනා මෙම කළ උඩ විසි	කරලා
නරනා බැලූ මැන අප රඟ	ලීලා

කළගෙඩි සෙල්ලමේ එන කවි කිහිපයක් පහත දැක්වේ.

1. යහපත් අවුරුදු කෝණ බලාලා
පැහැපත් ආබරණින් සැරසිලා
අරගත් කළගෙඩියක් තෝරාලා
රඟදෙත් මෙලෙසට පිඹින ළමාලා
2. අඳිමින් සුදු සේලේ රැලි අල්ලා
බඳිමින් යස කොණ්ඩය තෙල් ගල්ලා
රිඳි දිලෙන තෝඩුක් කන එල්ලා
සැඳි ලියෝ කළ පිඹිති සැඳිලා
3. වට සේ පුන්සඳ මෙන් බබළාවී
අතේ වළලු මෙන් සබනද දේවී
ඇසේ අඳුන් ගා සිනහ කරාවී
අතේ කළය ගෙන නැටුමට ඒවී
4. වටකර සිටගෙන අත් අල්ලා ගෙන
වරලස පීරා පිටට හෙළා ගෙන
දැනට කුරුත් දෙකක් ගසා ගෙන
පිඹිමින් කළයට හඬ බෙර ලා ගෙන

කළගෙඩි සෙල්ලමේ ගීත ස්වර ප්‍රස්තාරය පහත දැක්වේ.

තානම	ගපප පධප	ම-- ---	මමධ පමප	ග-- මගරි	
	නාSන නනාS	නමිදේ SSS	නාSන මිදෙනා	නාSS SSS	
	රිගරි සසරි	ග-- මගරි	රි-ම ගරිග	ස-- ---	
	තෙතන නනාS	නමිදේ SSS	නාSන මිදෙනා	නාSS SSS	
	ගපප පධප	ම-- ---	මමධ පමප	ග-- මගරි	
	අහස ටපිඹි	නාSS SSS	එරන් කළේS	යාSS SSS	
	රිගරි සසරි	ග-- මගරි	රි-ම ගරිග	ස-- ---	
	පොළොව ටපිඹි	නාS S SSS	භූ S මි කළේS	යාSS SSS	

රන්මසු දහසක් වටින කළේයා
නොපිඹිත් නෑතෝ මගේ කළේයා

ඉහත ස්වර ප්‍රස්තාරය අනුව මෙම පාද දෙක ද ගැයේ.

තුන්සරණේ ගී

තුනුරුවන් උදෙසා හක්තියෙන් ගැයූ ගීත විශේෂයක් ලෙස තුන්සරණේ ගී හඳුන්වා දිය හැකි ය. ගැමි ගී නිර්මාණයට හේතු සාධකයක් වූ ඇදහිලි හා විශ්වාස මත ගොඩනැගුණ ගීත ගණයට මෙම ගීත ද වර්ග කළ හැකි ය.

වන්දනා ගමන් යෑමේ දී විශේෂයෙන් මෙම ගීත ගයනු ලැබේ. වන්දනා නඩයේ ප්‍රධානතම වයසින් වැඩි අන්දකිම් සහිත 'නඬේ ගුරා ය.' ඔහු කණ්ඩායමේ නායකයා ලෙස කටයුතු කරයි. වන්දනා ගමනේ දී ඇති වන විඩාව, මහන්සිය නැති කර ගැනීම සඳහා බුද්ධාලම්බන ප්‍රීතිය ඇති කර ගැනීමට සෑදුනු සිතින් යුතු ව මෙම කවි ගායනය කෙරේ.

නඬේ ගුරා පළමු පාදය ගායනය කළ පසු සෙසු අය එය අනුකරණය කරති. මෙහි දී සාමූහික බවට, නායකත්වයට හා වැඩිහිටිකමට ගරු කිරීම නිරන්තරයෙන් ම සිදු වේ.

මෙහි පදමාලා සරල ය. ගැමි වහර යොදා ගෙන ඇත. උදාහරණ වශයෙන් ඉඤ්ඤයි, ගඤ්ඤයි යන වචන ගෙන හැර දැක්විය හැකි ය. බෞද්ධ කතා පුවත්, තෙරුවන් හා සම්බන්ධ තේමා පදනම් කරගෙන පදමාලා නිර්මාණය වී ඇත.

පටු ස්වර ක්ෂේත්‍රයකින් යුතු ව ඒකාකාරී නාදමාලාවන්ගෙන් ගායනය කෙරේ. මාත්‍රා 3න් 3 ගති ලක්ෂණයට බොහෝ ගීත නිර්මාණය වී ඇත. ගායන අලංකාරය සඳහා යති යෙදේ. තුන්සරණේ ගීත කෝමල හා ශුද්ධ ස්වර වශයෙන් දෙආකාරයෙන් ම ගැයේ.

තුන්සරණේ ගීත කිහිපයක් පහත සඳහන් වේ.

1. බුද්ධං සරණේ සිරස දරාගෙන
 ධම්මං සරණේ සිත පහදා ගෙන
 සංඝං සරණේ සිවුරු දරාගෙන
 ඉඤ්ඤයි තුන් සරණේ අදහාගෙන

සිත ගඟුලෙ දී ඇඳ පේවෙනවා
 එතන දී සමහරු පඬුරු බඳිනවා
 කෝඩු කාරයෝ ඉස්සර වෙනවා
 සමන් දෙවිඳුනේ අප රැක දෙනවා

පෙරයම බුද්ධං සරණේ ගඤ්ඤයි
 දෙවනුව ධම්මං සරණේ ගඤ්ඤයි
 තෙවනුව සංඝං සරණේ ගඤ්ඤයි
 තුන්යමට ම තුන් සරණේ ගඤ්ඤයි

සරණයි සරණයි බුද්ධං සරණයි
 සරණයි සරණයි ධම්මං සරණයි
 සරණයි සරණයි සංඝං සරණයි
 සරණයි සරණයි මේ තුන් සරණයි

ස්වර ප්‍රස්තාරය (ශුද්ධ ස්වර පමණයි) සරණයි සරණයි බුද්ධං සරණයි.

| නි^ඳනිස | රිගඟ | රිස රිස රිග | රිස - |
 | නි^ඳනිස | රිගඟ | රිස රිස රිග | රිස - |

පාද 4 ම මෙම නාදමාලාවට ගැයේ.
 බුද්ධං සරණේ සිරස දරාගෙන - ශුද්ධ ස්වර පමණක් යෙදේ.

| ධසස | රිගඟ | ගම- | ගරිසරි |
 | ගමග | රිගඟ | සරිසරි | ස- |

පාද 4 ම මෙම නාදමාලාවට ගැයේ.

කෝමල ස්වර යෙදෙන නාදමාලාවක්.

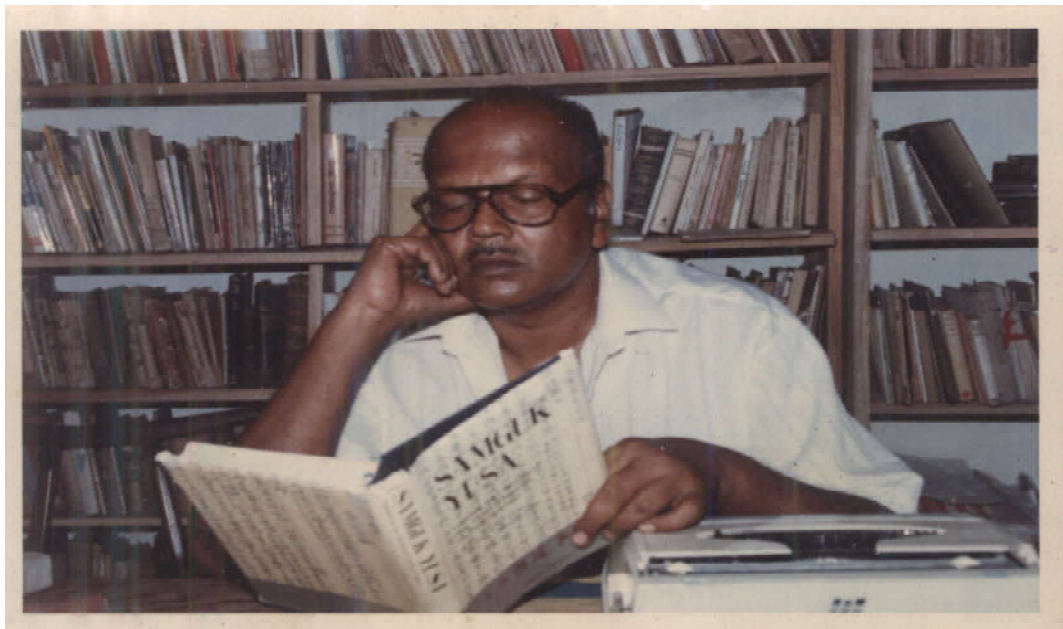
අලයම බුද්ධං සරණේ ගඤ්ඤයි
 මද්දිම ධම්මං සරණේ ගඤ්ඤයි
 සවසට සංඝං සරණේ ගඤ්ඤයි
 තුන් යමට ම තුන් සරණේ ගඤ්ඤයි

| නි^ඳනිස | රි ග- | රි ග රි | ස-- |
 | නි^ඳනිස | රි ග රි | රි ග රි | ස-- |
 . .

පාද 4 ම මෙම නාදමාලාවට ගැයේ.

වේදිකා නාට්‍ය ගීත - නර්ඛනා

(දයානන්ද ගුණවර්ධන මහතා)

“නර්ඛනා” දයානන්ද ගුණවර්ධන මහතාගේ නිර්මාණයකි. 1934 ඔක්තෝබර් 15 වන දින සියනැ කෝරළයේ වේයන්ගොඩට සමීප හල්ගම්පිටිය නම් ගමේ උපත ලබා ඇත. උඩුගම්පොළ විද්‍යාලයේත්, වේයන්ගොඩ මධ්‍ය මහ විද්‍යාලයේත් මූලික අධ්‍යාපනය ලබා උසස් අධ්‍යාපනය සඳහා කොළඹ ආනන්ද විදුහලට ඇතුළත් විය. පසු ව ජේරාදෙණිය විශ්ව විද්‍යාලයයෙන් භූගෝල විද්‍යා පිළිබඳ ව විශේෂ උපාධියක් ලබා ඇත. එහි දී මහාචාර්ය එදිරිවීර සරච්චන්ද්‍රයන් සමඟ නාට්‍ය නිර්මාණකරණයේ යෙදිණි.

මෙතුමා නිෂ්පාදනය කළ “නර්ඛනා” නාට්‍යය 60 දශකයේ ඉතා ම ජනප්‍රිය නාට්‍යයකි. ජනප්‍රියත්වයට හේතු වූයේ එම නාට්‍යයේ පවත්නා සුන්දරත්වය හා අපූර්වත්වය හා එහි සරල බව යි. මේ නාට්‍යයේ එන ගී හා ඇතැම් සංවාද කොටස් රචනා පද ලෙසට ගොඩනඟා ඇත. බම්බු නැටුම්, සවුදම් ආශ්‍රයෙන් ද ගීත නිර්මාණය වී ඇත.

දයානන්ද ගුණවර්ධනයන්ගේ නිර්මාණ ලෙස ස්වර්ණකිලකා, පරාස්සයා, පිංගුත්තර, කාමරේ පොරේ, ජසයා ලෙන්විනා, ගජමත් පුවත, මධුර ජවනිකා, ආනන්ද ජවනිකා හඳුන්වා දිය හැකි ය

කොළඹ බෞද්ධාලෝක මාවතේ පිහිටි සුදර්ශියෙහි, ලේකම් තනතුරක් ද මෙතුමා හෙබවී ය. එම භූමියෙහි පිහිටි මහා නුග ගඟ යට නාට්‍ය පුහුණු වීම් කටයුතු කර ඇත. නාට්‍ය නිර්මාණකරුවන්ට හා නාට්‍ය ශිල්පීන්ට අවශ්‍ය පහසුකම් එහි නොතිබුණ ද පසු කාලීන ව නවාතැන් පහසුකම් ලබා දී, නාට්‍ය පුහුණුවීමට විධිමත් ශාලාවන් සකස් කර දී, ආධුනික නාට්‍ය කණ්ඩායම්වලට ද පුහුණුවීම් සඳහා පහසුකම් සපයා දී ඇත. නාට්‍ය ඉතිහාසයේ සුවිශේෂ ස්ථානයක් ලෙස ‘සුදර්ශිය’ හැඳින්විය හැකි ය.

දයානන්ද ගුණවර්ධන මහතාගේ නාට්‍ය කණ්ඩායම ‘නළු කීර්ති සභා’ යන නාමයෙන් හැඳින්විණි. 1993 ජූනි 24 වෙනිදා මෙතුමා මෙලොවින් සමු ගති.

ඇහැළ මලින් ගස් පිරිලා - ගීතයට පාදක වූ රබන් පදය පහත සඳහන් වේ.

අඹ රඹුටන් ගස් දෙක යට
 වලි කුකුළන් පස් දෙනයි
 උන්ට කන්න බත් දෙන කොට
 අපිත් එක්ක ලස්සනයි.

6/8 D Major

ධ-රි රිරි	ග-ධ පප-	ම්-ම් ගගරි	රිරිග ස--	
ඇහැළ මලින්	ගස්පි රිලා	බලන් නහරි	ලස්ස නයිය	
ධුධු සසස	රිරි ග්ග	ම්ධප ම්ගම්	ගරිරි රි--	
අඹර ඹුටන්	ජම්බු ඉදිලා	අදහා මතැන	හරිහා ඩයිය	

රිගග පපප	පධධ ධධ-	පධධ නිනිස	නි-ධ ධ--	
දොඹග ස්යට	මල්හා ලිලා	සුවඳ ක්හම	තැනදු නෙයිය	
ධනිධ පම්ග	රි-ග ම්පම්	ගම්ග ගරිරි	රි-රි රි--	
වලිකු කුළන්	හඩල නකොට	අහන් ඉන්න	හරිහි නයිය	

ධනිධ පම්ප	පධධ ධධ-	ධනිධ නිරිරි	ස්නිස නිධ-	
ගස්ව ලදළ	නැළවෙ නකොට	ඇගට හරිම	හීන ලයිය	
ධනිධ පම්ග	රි-ග ම්ප-	ම්-ග ම්ගරි	රි-රි රි--	
ඉගිලෙ නආර	සමන ලයින්	අල්ල න්නට	බැරිහා ඩයිය	

ධ-රි රිරි	ග-ධ පප-	ම්-ම් ගගරි	රිරිග ස--	
ගස්ව ලදළ	නැළවෙ නකොට	ඇගට හරිම	හීන ලයිය	
ධුධු සසස	රිරි ග්ග	ම්ධප ම්ගම්	ගරිරි රි--	
ඉගිලෙ නආර	සමන ලයින්	අල්ල න්නට	බැරිහා ඩයිය	

දේශීය රබන් පද ආශ්‍රයයෙන් නිර්මාණය වී ඇති ගීතයක් ලෙස "තෝව දෙනෙතෙන් නරියටයි" හඳුන්වා දිය හැකි ය. එයට පාදක වූ රබන් පදය මෙහි සඳහන් වේ.

තෙලෙන් බැද්දත් කොබෙයියා
 කිරෙන් බැද්දත් කොබෙයියා
 තෙලෙන් බැද්දත් කිරෙන් බැද්දත්
 කොහොම බැද්දත් කොබෙයියා

ගීතය තෝව දෙන්නෙත් නරියටයි
 තෝව ගන්නෙත් නරියෙකුයි
 තෝව දෙන්නෙත් තෝව ගන්නෙත්
 කැලේ ඉන්නා නරියෙකුයි

රි-රි ම්-ම්-	රි-රි ධු---	රි-රි ම්-ම්-	රි-රි ධු---
තෝව දෙන්නෙත්	නරිය ටයිස්ස	තෝව ගන්නෙත්	නරියෙ කුයිස්ස
රි-රි ම්-රි-	ම්-ම් ධ- ම-	ධ-ධ සි-ධ-	රි-රි රි---
තෝව දෙන්නෙත්	තෝව ගන්නෙත්	කැලේ ඉන්නා	නරියෙ කුයිස්ස
රි-රි සි-ධ-	සි-සි ධ---	රි-රි සි-ධ-	සි-සි ධ---
තෝව දෙන්නෙත්	නරිය ටයිස්ස	තෝව ගන්නෙත්	නරියෙ කුයිස්ස
රි-රි සි-ධ-	සි-සි ධ-ම්-	ධ-ධ ම්-රි-	ම්-ම් රි---
තෝව දෙන්නෙත්	තෝව ගන්නෙත්	කැලේ ඉන්නා	නරියෙ කුයිස්ස

නරි නයිදෙගෙ කාලෙ හොඳ යි ගීතය ද රඹන් පද ආශ්‍රයෙන් නිර්මාණය වී ඇත. එම ගීතය පහත දැක්වෙන රඹන් පද දෙක මිශ්‍ර වී ගොඩ නැගෙන කාලයකට අනුව නිර්මාණය වී ඇත.

/

දුම් දුමටයි අඟුරු මොටයි
 මේ යන දුම් කෝට්ටෙටයි

රඹන් ගොඩ නංගි //
 රත් කොර කොර දෙයි
 වට කර ඉඳ ගහන රඹන්
 අපේ රිස්ස යයි
 තකදොං අපේ රිස්ස යයි

ගීතය

නරි නයිදෙගෙ කාලෙ හොඳයි
 නර අඟනක් දීග ලැබෙයි
 කැන්දා ගෙන එන කල දැවද්ද සමඟිනා
 රැක් අත්තන මල් පිපේව් බැද්ද සැම තැන
 සත්තයි බැද්ද සැමතැනා //

ගීත ස්වර ප්‍රස්තාරය පහත දැක්වේ.

68

රිගග පපප	ධ-ධ සිනිසි	ධ-නි ධප-	ම-ග මරි-
නරින යිදෙගෙ	කාසලෙ හොඳයි	නරඳ ගනක්	දීසග ලැබෙයි
රිගග පපප	ධ-ධ රිරි-	ධ-නි ධප-	ම-ග මරි-
නරින යිදෙගෙ	කාසලෙ හොඳයි	නරඳ ගනක්	දීසග ලැබෙයි
ප-ප පප-	ප-ප පම-	ගමග ගපම	ග-- ---
කැන්දා ගෙන	එනව් වදැග	වැද්ද සමඟි	නාසස සස
රිගග පපප	ප-ප සිනිසි	ධ-නි ධපප	ප-ග ධපධ
රැක්ඳ ත්තන	මල්පි පේව්	බැද්ද සැමතැ	නාසස ත්තයි
මපම ගරිරි	රි+ග ධපධ	මපම ගරිරි	රි-- ---
බැද්ද සැමතැ	නාසස ත්තයි	බැද්ද සැමතැ	නාසස සස

- සංගීතය - ලයනල් අල්ගම
- නර්තන නිර්මාණය - බැසිල් මිහිරිපැන්න
- රචනය හා නිෂ්පාදනය - දයානන්ද ගුණවර්ධන

සංගීත ප්‍රස්තාරකරණය

සංගීත නිර්මාණ ලෙස අප පිළිගන්නා ගීත සහ වාදිත නැතහොත් ගායන සහ වාදන පළමුවෙන් නිර්මාණය වන්නේ ප්‍රස්තාරයක් ලෙසට ය. ප්‍රස්තාරයට අනුව ගායනයේ යෙදීමෙන් ගීත ද, වාදනයේ යෙදීමෙන් වාදිත ද බිහි වේ. ඒ අනුව ගායන වාදන නැවත නැවත ඒ ආකාරයෙන් ම ඉදිරිපත් කිරීමටත්, සංගීතය ශාස්ත්‍රයක් ලෙස හැදෑරීමටත්, ඊළඟ පරම්පරාවට හෝ ලෝකයට හෝ රැගෙන යාමටත් ප්‍රස්තාර වැදගත් වේ.

ශ්‍රී ලංකාවේ භාවිත වන ප්‍රස්තාර කිරීමේ ක්‍රම ශිල්ප දෙකකි.

1. පෙරදිග ප්‍රස්තාර ක්‍රමය
2. අපරදිග ප්‍රස්තාර ක්‍රමය

මින් පළමු ව අපි පෙරදිග ප්‍රස්තාර ක්‍රමය පිළිබඳ ව ඉගෙන ගනිමු.

පෙරදිග ප්‍රස්තාර කිරීම හා සම්බන්ධ පාරිභාෂික පද කිහිපයක් පහත දැක්වේ.

1. ලඝු අකුරු
2. ගුරු අකුරු
3. ජලුත අකුරු
4. ස්වර ප්‍රස්තාරය
5. පද ප්‍රස්තාරය
6. මාත්‍රා
7. විභාග
8. තාලය

1. ස්වර ප්‍රස්තාරය

ගායනය හෝ වාදනය හෝ ඉදිරිපත් කළ යුතු නාද රටාව ගොඩ නැගෙන්නේ ස්වර ප්‍රස්තාරය මඟින් ය. ගීතයක තනුව යනුවෙන් හඳුන්වනුයේ ද මෙම ස්වර ප්‍රස්තාරය ම ය. ස්වර ප්‍රස්තාරයේ දී ස්වර සංඥා යෙදීම පිළිබඳ ව ද අවධානය යොමු කෙරේ. ගීතයක් නිර්මාණය කිරීමේ දී සංගීතඥයා, මූලින් ම ගීත රචකයා විසින් සපයන පද රචනාව සර්පිතාවක් හා වෙනත් සංගීත භාණ්ඩයක් සහාය කර ගනිමින් මුමුනමින් ගායනයේ යෙදෙයි. එම තත්ත්ව වඩාත් ගැලපෙන අවස්ථාවේ දී ස්වර බවට හරවා ගෙන ප්‍රස්තාර ගත කරනු ලැබේ.

2. පද ප්‍රස්තාරය

පද රචනාවක් ගීතයක් ලෙසට ගායනය කිරීමේ දී එහි එකිනෙක වචන කිසියම් තාලයකට හසුරුවන ආකාරය දැක්වෙන්නේ පද ප්‍රස්තාරයේ දී ය.

3. ලඝු අකුරු, ගුරු අකුරු හා ජලුත අකුරු

ගීතයක හෝ කවියක පදමාලාවේ වචන ඇතුළත ඉහත අකුරු වර්ග 3 ගැබ් වී පවතී. ලඝු අකුරු යනු කෙටි අකුරු ය. ගුරු අකුරු යනු ඇදෙන අකුරු ය. ලඝු අකුරක් හරි හැටි උච්චාරණය කිරීමට ගත වන කාලයට වඩා වැඩි කාලයක් ගුරු අකුරක් උච්චාරණය කිරීමට ගත වේ. පහත වගුවේ ලඝු අකුරු හා ගුරු අකුරු වෙන් වෙන් ව දක්වා ඇත. ඒවා උච්චාරණය කර බලන්න.

ලඝු අකුරක වටිනාකම එක් මාත්‍රාවකි.
ගුරු අකුරක වටිනාකම ලඝු මාත්‍රා 2කි.
ජලුත අකුරක වටිනාකම ලඝු මාත්‍රා 3කි.

ලඝු	ගුරු
අ	ආ
ඈ	ඉ
ඊ	උ
එ	ඵ
ඹ	ඹ
ඉ	ඊ
ක	කා
කැ	කෑ
කි	කී
කු	කූ
කෙ	කේ
කො	කෝ

මෙම අකුරු වර්ග දෙක හැඳින්වීමට සංකේත 2ක් භාවිත වේ. ඒවා මෙසේ ය.

ලඝු සංකේතය - —

ගුරු සංකේතය - ☺

නිදසුන් : පවන = ලඝු 3 යි
 සාමා = ගුරු 2 යි
 කපුටා = ලඝු 2 යි, ගුරු එකයි

හල් ලයන්ත (ල්) තනි ව ශබ්ද කළ නොහැකි ය. එහෙත් ඊට ඉදිරියෙන් “ම” යන්න හෝ “ග” යන්න එක් කිරීමෙන් මල්, ගල් යනුවෙන් උච්චාරණය කළ හැකි ය. ඒ අනුව මල් යන වචනයේ රූප දෙකක් තිබුණ ද එය උච්චාරණය වන්නේ එකක් වශයෙන් ම නිසා එක අකුරක් ලෙස ගනු ලැබේ. ඇදෙන අකුරු ගුරු අකුරු වන්නා සේ ම හල් අකුරක් සහිත ලඝු අකුර ද එක් ගුරු අකුරක් ලෙස ගණනය කරනු ලැබේ. ගල්, මල්, පත්, හල් යනුවෙන් ඒ ගුරු අකුරු විශේෂය දැක්විය හැකිය. මෙය හලන්ත ගුරු වශයෙන් ද හැඳින්වේ.

පන්දම = ගුරු 01 යි. ලඝු 2 යි.
 පිත්තල = ගුරු 01 යි. ලඝු 2 යි.
 රත්ති = ගුරු 02 යි.

හල් අකුරට ඉදිරියෙන් කෙටි අකුරක් යෙදී ඇත්නම් එම රූප දෙක ම එක් ගුරු අකුරක් ලෙස ගණනය කරනු ලැබේ.

එහෙත් හල් අකුරකට ඉදිරියෙන් දීර්ඝ අකුරක් යෙදී ඇත්නම් උච්චාරණය වෙනස් වේ. එහි දී එම රූප දෙක ජලුත අකුරක් ලෙස ගණනය කෙරේ.

නිදසුන :

ගුරු 01 යි	ප්ලූත 01 යි
මල්	මාල්
ගල්	ගාල්
පන්	පාන්
කැන්	කැන්

ප්ලූත අකුරට පිළිගත් සංකේතයක් නොමැති වුවත් යන සංකේතය මේ සඳහා යොදා ගෙන පහත දැක්වෙන වචනවල අකුරු වෙන් කරමු.

පාන්දරින් = ප්ලූත 1 යි, ලඝු 01 යි, ගුරු 01 යි.

කාන්තාරය = ප්ලූත 1 යි, ගුරු 01 යි, ලඝු 02 යි.

ප්ලූත අකුරු ඇතුළත් වචන සොයා වෙන් කර බලන්න.

4. මාත්‍රා

සංගීතයේ තාලය මනිනු ලබන කුඩාම මිම්ම 'මාත්‍රාව' යනුවෙන් හැඳින්වේ. කෙටි අකුරක් හරි හැටි ශබ්ද කිරීමට ගත වන කාලය මාත්‍රාවකි. මේ අනුව ලඝු අකුරකට මාත්‍රා එකක් ද, ගුරු අකුරකට මාත්‍රා 2 ක් ද, ප්ලූත අකුරකට මාත්‍රා 3 ක් ද වශයෙන් සංගීතයේ දී ගණනය කරනු ලැබේ.

නිදසුන : මම = ලඝු 2 යි = මාත්‍රා 2 යි
 මාමා = ගුරු 2 යි = මාත්‍රා 4 යි
 මාවින්දි = ගුරු 2 යි, ලඝු 1 යි = මාත්‍රා 5කි
 පාන්දර = ප්ලූත 1 යි, ලඝු 2 යි = මාත්‍රා 5කි

ඊ පාදයක මාත්‍රා ගණනය කරමු.

1 2 | 1 2 | 1 2 | 1 2
 කිරි | සුදු | හා - | වා -

මෙම ඊ පාදයේ

- ලඝු අකුරු = කිරි සුදු = මාත්‍රා 4 යි
- ගුරු අකුරු = හා වා = මාත්‍රා 4 යි
- මාත්‍රා දෙකේ විභාග 4කි.
- ඊ පාදයට හිමි සම්පූර්ණ මාත්‍රා ගණන 8 කි.
- මාත්‍රා 2 කේ තාලයට අයත් වේ.

1 2 3 | 1 2 3 | 1 2 3 | 1 2 3
 ස ව න | පි න න | ඊ - න | මි හි ර

- මේ ඊ පාදයේ මාත්‍රා 12කි.
- මාත්‍රා 3 තාලයට අයත් ය.

1 2 3 4	5 6 7 8	9 10 11 12	13 14 15 16
ල . කා -	ල . කා -	පෙ මි බ ර	ල . කා -

- මේ ගී පාදයේ මාත්‍රා 16කි.
- මාත්‍රා 4 කාලයට අයත් ය.

පහත දැක්වෙන අභ්‍යාසයේ යෙදෙන්න.

1. පහත දැක්වෙන ගී පාද සුදුසු කාලයකට අනුව ප්‍රස්තාර කරන්න.

1. වැල් වැල් දික් ඇති
2. සුදු සඳ එළියේ
3. සුවඳ පත්ම ඕළු ආදී
4. සසර දිනුව මා හිමි සඳ
5. සීතල පිනි මත මල් පෙති විසිරී

2. පහත වගුව සම්පූර්ණ කරන්න.

ගී පාදය	ලසු අකුරු ගණන	ගුරු අකුරු ගණන	සම්පූර්ණ පාදයේ මාත්‍රා ගණන	කාලය (මාත්‍රා බෙදෙන අයුරු)
1. වැල් වැල් දික් ඇති				
2. සුදු සඳ එළියේ				
3. සුවඳ පත්ම ඕළු ආදී				
4. සසර දිනුව මා හිමි සඳ				
5. සීතල පිනි මත මල් පෙති විසිරී				

5. රිද්ම රටා ප්‍රස්තාරකරණය

සංගීත විෂයයේ දී ස්වර මෙන් ම කාලය ද එක සේ වැදගත් කරුණු දෙකකි. මාත්‍රා 2 3 සහ 4 කාල තුන මූලික කාල රූප 3ක් ලෙස හැඳින්විය හැකි ය. මාත්‍රා 2 සහ 3 මිශ්‍ර වත්, 3 සහ 4 මිශ්‍ර වත්, 2 හා 4 මිශ්‍ර වත් කාල රූප ගොඩනැගේ. පළමුව අපි මූලික කාල රූප 3 පිළිබඳ විමසා බලමු.

1 2	1 2	1 2	1 2
කී රි	සු දු	හා -	වා -

ඉහත ගී පාදය මාත්‍රා 2 බැගින් වූ කාලයකට අයත් බව අපි දැනීමු. එය අපි රිද්ම රටාවකට පරිවර්තනය කර බලමු.

1 2	1 2	1 2	1 2
ට ට	ට ට	ටා -	ටා -
X X	X X	X -	X -

මාත්‍රා 2 බැගින් වූ කාලය මත විවිධ වූ රිද්ම රටා ගොඩනැගිය හැකි ය. පහත දැක්වෙන රිද්ම රටා බෙරයකින් හෝ වෙනත් උපකරණයකින් හෝ තට්ටු කර බලන්න.

1.

1 2	1 2	1 2	1 2
ටා -	ටා -	ට ට	ට ට
X -	X -	X X	X X
2.

1 2	1 2	1 2	1 2
-----	-----	-----	-----

ට ට ට ට - ට ට ට ට -
 X XX X - X XX X -
 3. 1 2 1 2 1 2 1 2
 ට ට ට ට ට ට ට -
 X X XX XX X X X -

එක් එක් විභාගය තුළ ඇති මාත්‍රා සංඛ්‍යාවේ යෙදෙන රටාව වෙනස් කර ප්‍රස්තාර කර බලන්න.

මාත්‍රා 3 බැගින් වූ කාලයේ විවිධ රිද්ම රටා පහත දැක්වේ.

1. 1 2 3 1 2 3 1 2 3 1 2 3
 ට - ට ට - - ට ට ට ට - -
 X - X X - - X X X X - -
 2. X XX X X XX X XX XX XX X - -
 3. X - - XX X X X - - XX X X

එක් එක් විභාගයේ ඇති මාත්‍රා විවිධ රටාවන්ට යොදා තට්ටු කරමින් අත්හදා බලන්න. මේ අයුරින් මාත්‍රා අතරේ කාලය ද විවිධ රිද්ම රටා මත ප්‍රස්තාර කර අත්දැකීම් ලබන්න.

ආදේශ භාණ්ඩ නිමවමු

පාසල් සංගීත අධ්‍යාපනය සංගීත විෂයයේ ගායන වාදන ක්‍රියාකාරකම් මඟින් ප්‍රායෝගික කුසලතා, භා රස වින්දන කුසලතා වර්ධනය කිරීමට අමතර ව විවිධ සංගීත කෘති නිර්මාණය පිළිබඳ වත්, සංගීත භාණ්ඩ නිෂ්පාදනය පිළිබඳ වත් අත්දැකීම් ලබා දීම ද අරමුණු කර ඇත. ඒන රටේ සංගීත පද්ධතිය වෙත ම එකක් වුව ද, එරටේ නිෂ්පාදිත බටහිර සංගීත භාණ්ඩ මුළු ලෝකයට ම බෙදා හරිමින් තම රටේ ආදායම වැඩි කර ගැනීමට සමත් වී ඇත. තව මත් අප රටට සංගීත භාණ්ඩ බොහොමයක් ගලා එන්නේ චීනයෙන් සහ ඉන්දියාවෙන් ය. මේ නිසා ශ්‍රී ලාංකිකයන් ලෙස සංගීත භාණ්ඩ නිෂ්පාදනයේ ඇල්ම සහ දක්ෂතා වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා මෙරට පාසල් සංගීත අධ්‍යාපනයෙන් කිසියම් අත්දැකීමක් ලබා දීමට පියවර ගෙන ඇත.

ඒ අනුව මුලින් ම සාම්ප්‍රදායික සංගීත භාණ්ඩ වෙනුවට ආදේශ භාණ්ඩ පිළිබඳ අත්දැකීම් ලබා ගැනීම වැදගත් ය. 6 ශ්‍රේණියට ගැලපෙන ආදේශ භාණ්ඩ කිහිපයක් සකසා ගන්නා අන්දම මෙතැන් සිට අධ්‍යයනය කිරීමට ඉඩ සැලසේ.

ඉතා සරල ව හඬ නිපදවිය හැකි භාණ්ඩ කිහිපයක් සකසා ගැනීමට පහත දැක්වෙන අමු ද්‍රව්‍ය සපයා ගන්න.

- තලා දිග අරින ලද ටොනික් මුඩ් කිහිපයක්, කම්බියක්, ඇණයක්, සහ මිටියක්.
- ඉවත දමන ප්ලාස්ටික් බෝතල් කිහිපයක්, මුංඇට, පරිප්පු සහ සහල් ඇට අවශ්‍ය ප්‍රමාණයක්.
- වැලි කඩදාසි කැබලි කිහිපයක්.
- එක්ස්ටර් කඩදාසියක් සහ රබානක් වැනි රවුම් ලී රාමුවක්.
- කිරි වියළන ලද පැපොල් බට කැබලි කිහිපයක්.

පහත දැක්වෙන අයුරින් ක්‍රියා කර එකිනෙකට වෙනස් හඬ නිපදවිය හැකි සරල උපකරණ කිහිපයක් සකසා අත්දැකීම් ලබන්න.

- තලා දිග අරින ලද ටොනික් මුඩ් මැදින් සිදුරු කර කම්බියක් අමුණා සොලවා හඬ නංවන උපකරණයක් සකසන්න. මෙහි දී ටොනික් පියනේ රබර් කොටස ඉවත් කළ යුතු වේ.
- ප්ලාස්ටික් බෝතල්වලට විවිධ ඇට වර්ග පුරවා නිකුත් වන හඬෙන් මිහිරි හඬ සොයන්න. ප්‍රමාණයෙන් කුඩා ඇට වර්ගවලින් සියුම් හඬක් ද ප්‍රමාණයෙන් විශාල ඇට වර්ගවලින් බර හඬක් ද නිකුත් වනු විමසා බලන්න.
- වැලි කඩදාසි එක මත එක කිසියම් රිද්මයකට අතුල්ලා නිකුත්වන හඬ විමසන්න. මෙහි දී ඇතිල්ලීමේ වේගය සහ බර වෙනස් කිරීමෙන් විවිධ හඬ නිකුත්වනු ඇත.
- එක්ස්ටර් කඩදාසියක් රබානක් සේ රවුම් ලී රාමුවකට සවිකර අවනද්ධ භාණ්ඩයක් සේ හඬ නංවා බලන්න. විවිධ රිද්ම රටා වයන්න.
- පැපොල් බටයේ හඬ නැංවෙන සේ කපා පිඹ බලන්න. සිදුරු විද නිකුත්වන ස්වර හඳුනා ගන්න. සිදුරු අතර දුර අඩු වැඩි කිරීම මඟින් නිකුත් වන හඬ ඉහළ පහළ යනු දැන ගත හැකි ය.

පිඹීමෙන් හඬ නිපදවිය හැකි මෙවලම් කිහිපයක් සකසා බලමු.

- ෆැන්ටා, කොකාකෝලා වැනි පොඩ් (බඩ්) බෝතල් 3 ක් හෝ කිහිපයක් සහ වතුර ජෝගුවක් සපයා ගන්න.
- එක් බෝතලයකට මුඛය තබා පිඹන්න.

- නිකුත් වන ස්වරය සර්පිනාවේ කුමන ස්වරයක් හා සමාන ද යන්න සොයා බලන්න.
- 'ස' ස්වරයට වඩා ඉහළ හඬක් නිකුත් වේ නම් ක්‍රමයෙන් වතුර ටික ටික බෝතලයට වක්කරන්න. 'ස' ස්වරයට ගැලපෙන ලෙස සුසර කරන්න.
- 'ග' සහ 'ප' වශයෙන් ඉතිරි බෝතල් දෙක ද මේ අයුරින් සුසර කරන්න.
- එක් එක් බෝතලයට වෙන වෙන ම තිදෙනෙක් පිඹීමෙන් "ස, ග, ප" යන ස්වර නිකුත් කරන්න.
- කිසියම් රිද්ම රටාවකට ගැලපෙන අයුරින් පිඹීමෙන් මිහිරි නාද සංකලනයක් මතු කරගත හැකි ය.
- කුඩා ප්ලාස්ටික් ගම් බෝතලයක් රැගෙන 1/4 ඉතිරි වන සේ ඉතිරි ගම් කොටස කුප්පියෙන් ඉවත් කරන්න.
- බෝතලයේ යට කොටස ටිකෙන් ටික මිරිකමින් ගම් කොටස කුප්පියේ ඉහළට යවමින් සහ බුරුල් කරමින් ගම් බෝතලයට මුඛ තබා පිඹීමෙන් මිහිරි නාද ඉහළ පහළ බවින් නිපදවා ගත හැකි ය.

පහත දැක්වෙන අමුද්‍රව්‍ය සපයා ගන්න.

- ඉවත දමන ප්ලාස්ටික් පෑන් බට හෝ වයරින් බට කැබලි 3ක්.
- මුඛය තබා පිඹීමට හැකි වන පරිදි දෙපස විවෘත නළයක් සේ ප්ලාස්ටික් පෑන් බට හෝ වයරින් බට කැබලි හෝ සකසා ගන්න.
- පොඟවන ලද කඩදාසි කැබලි එක් පැත්තකට සිර කර පිඹි බලන්න.
නිකුත් වන ස්වරය සර්පිනාවේ කුමන ස්වරයක් හා සැසඳේ දැයි සොයන්න.
- 'ස' ස්වරයට වඩා පහළ හඬක් නිකුත් වේ නම් ක්‍රමයෙන් සිර කරන ලද කඩදාසි කැබැල්ල බටය ඇතුළට යවන්න. ටිකින් ටික සෙමෙන් යවමින් 'ස' ස්වරයට ගැලපෙන ලෙස සුසර කරගන්න.
- 'ග' සහ 'ප' ස්වරයන් ගෙන් ඉතිරි බට කැබලි දෙක ද මේ අයුරින් ම සුසර කරගන්න. කිසියම් රිද්මයකට පිඹීමෙන් ස්වර රටා ගොඩ නැගේ. ඇතුළත නළයේ ඉඩ කඩ අඩු බව සහ වැඩි බව ස්වර ඉහළ පහළ වීමට හේතු වන බව දැනගන්න.

සරල ජල තරංගයක් සකසා ගනිමු

පහත දැක්වෙන අමුද්‍රව්‍ය සපයා ගන්න.

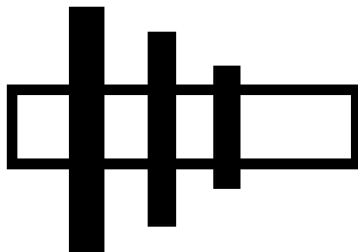
- දාර නැති වතුර බොන උස වීදුරු (Plain Glass) 3ක් හෝ කිහිපයක් සහ වතුර පිරවූ ජෝගුවක්.
- වීදුරුවක් සිමෙන්ති පොළොව මත තබා පැන්සලයකින් තට්ටු කර බලන්න.
- නිකුත් වන ස්වරය සර්පිතාවේ කුමන ස්වරයක් හා සැසඳේ දැයි සොයන්න.
- 'ස' ස්වරයට වඩා ඉහළ හඬක් නිකුත් වේ නම් ක්‍රමයෙන් වතුර ටික ටික වීදුරුවට එකතු කරන්න. නිකුත් වන හඬ පහළ යනු ඇත.
- 'ස' ස්වරයට හෝ මන්ද පංචමයට ගැලපෙන ලෙස සුසර කරගන්න.
- 'ග' සහ 'ප' වශයෙන් හෝ 'ස' සහ 'ග' වශයෙන් හෝ ඉතිරි වීදුරු දෙක ද මේ අයුරින් සුසර කරගන්න.
- එක් එක් වීදුරුවට වෙන වෙන ම තට්ටු කිරීමෙන් 'ස, ග, ප' යන ස්වර හෝ 'ප, ස, ග' යන ස්වර හෝ නිකුත් කරන්න. වතුර ප්‍රමාණයේ ධාරිතාව වැඩි නම් නිකුත් වන හඬ ඉහළ බව මෙයින් හඳුනා ගන්න.

ග්ලොකන් ස්පීලයක් ගොඩ නැඟීමේ මූලධර්ම හඳුනා ගනිමු.

පහත දැක්වෙන අමුද්‍රව්‍ය උපකාරක මෙවලම් සපයා ගන්න.

- ජනෙල් ග්‍රිල් සඳහා යොදා ගන්නා 'හාග' පට්ටම් යකඩ පටි කැබලි 3ක්.
(අඟල් 9ක් 8ක් සහ 6ක් වශයෙන්) හෝ
- අඟලක් පළල ඇලුමිනියම් පටි කැබලි 3ක්. (බස් රථවල ඇතුළත දෙපස අමුණා ඇති)
(අඟල් 9ක් 8ක් සහ 6ක් වශයෙන්) හෝ
- අඟල් දෙකක් පළල සනත්වයෙන් වැඩි බූරුත, පලු, හල්මිල්ල වැනි ලී කැබලි 3ක්.
(අඟල් 9ක් 8ක් සහ 6ක් වශයෙන්) හෝ
- යකඩ කපන කියත් පටියක් සහ කියතක්
- අඟල් 1 යකඩ ඇණ කිහිපයක්, මිටියක්

මූලින් ම රූප සටහනේ දැක්වෙන පරිදි දාරකයක් සකසා ඒ මත කැබලි නිදහසේ තබා තට්ටු කර බලන්න.

- දිගින් වැඩි කැබැල්ල තට්ටු කර නිකුත් වන ස්වරයට අනුකූල ස්වරය සර්පිනාවෙන් සොයා බලන්න. මන්ද ස්වරයක් නම් දිග ටිකක් කපා (අඟල් භාගයක් පමණ) කෙටි කර නැවත හඬ නංවා බලන්න.
- නැවතත් 'ස' ස්වරයට වඩා නිකුත් වන හඬ පහත නම් තවත් කුඩා කොටසක් කපා කෙටි කරන්න. මෙසේ 'ස' ස්වරය ලැබෙන තුරු කෙටි කරමින් සුසර කරන්න.
- ඉතිරි කැබලි තුන ද මෙසේ සකසන්න.
- ලෝහ පතුරේ, ලී කැබලි හෝ උණ ලී පතුරු හෝ මේ සඳහා යොදා ගත හැකි ය.
- කැබැල්ල දිගින් වැඩි වන විට පහත් හඬක් ද දිගින් කෙටි වන විට ඉහළ හඬක් ද නිකුත් වන බව හඳුනා ගන්න.

පහත දැක්වෙන අමුද්‍රව්‍ය සහ උපකාරක මෙවලම් සපයා ගන්න.

- අඟල් 2 විෂ්කම්භය ඇති එස්ලෝන් බට කැබලි 3ක් (අඩි 3ක් 2.5ක් සහ 2ක් වශයෙන්)
- යකඩ කපන කියත් පටියක් සහ කියතක්.
- බටයේ මුහුණතට තට්ටු කිරීමට රබර් කැබැල්ලක්.
- බටයේ මුහුණතට රබර් කැබැල්ලක් මඟින් හෝ අතින් හෝ තට්ටු කරන්න.
- හිස් කළයකට තට්ටු කරන විට මතු වන හඬ සේ දැනෙනු ඇත.
- දිගින් වැඩි කැබැල්ල තට්ටු කර නිකුත් වන ස්වරයට අනුකූල ස්වරය සර්පිනාවෙන් සොයා බලන්න. මන්ද ස්වරයක් නම් දිග මදක් කපා (අඟල් භාගයක් පමණ) කෙටි කර නැවත හඬ නංවා බලන්න.
- නැවතත් 'ස' ස්වරයට වඩා නිකුත් වන හඬ පහත නම් තවත් කුඩා කොටසක් කපා කෙටි කරන්න. මෙසේ 'ස' ස්වරය ලැබෙන තුරු කෙටි කරමින් සුසර කරන්න.
- ඉතිරි කැබලි තුන ද මෙසේ සකසන්න.
- කණ්ඩායමක් වශයෙන් එක් වී අනෙක් උපකරණ සමඟ කිසියම් රිද්මයකට තට්ටු කර බලන්න.
මෙසේ සකසා ගන්නා උපකරණ මඟින් කිසියම් තේමාවක් අනුව හෝ රිද්මයක් අනුව හෝ සරල හඬ නිර්මාණයක් කිරීමට උත්සාහ ගන්න. මේ සඳහා පහත නිදසුන් ලෙස දක්වන මාතෘකා ඔස්සේ ඔබගේ සිතිවිලි මෙහෙයවන්න.
- දුම්ඊයක ගමන.
- වැස්ස
- මුහුද

කිසියම් මාතෘකාවක් අනුව වාද්‍ය බණ්ඩයක් නිර්මාණය කිරීමේ දී එම මාතෘකාවේ ඇති වන ස්වභාවය පිළිබඳ සිතා බැලීම අවශ්‍ය ය. වැස්ස යන මාතෘකාව අනුව වාද්‍ය බණ්ඩයක් නිර්මාණය කිරීමට අවශ්‍ය වන්නේ නම් පහත දැක්වෙන සේ ඒ පිළිබඳ ව සිතා බැලිය යුතු ය.

1. වැස්සට පෙර පරිසරයේ වෙනස්කම් (සුළං හැමීම, කුරුල්ලන් කුඩු කරා පියැඹීම, ගෙම්බන් හඬ නැඟීම ආදී අවස්ථා)
2. සිහින් වැසි පොදු පොළොවට පතිත වීම.
3. කෙමෙන් වර්ෂාව වැඩි වීම, ගෙරවීම, අකුණු ගැසීම, සුළං තදින් හැමීම.
4. ධාරාණීපාත වර්ෂාවක් දක්වා වර්ධනය වීම.
5. සුළං හැමීම, අකුණු ගැසීම, ගෙරවීම ක්‍රමයෙන් අඩුවීම.
6. සිහින් පොදු වැස්සකට පරිවර්තනය වීම.
7. කුරුල්ලන් නැවත පියැඹීම, හිරු එළිය පතිත වීම, මිනිසුන් නැවත තම දෛනික කාර්යයන්හි නිරත වීම.

මෙසේ එක් එක් කරුණු ජනනය වන සේ උපකරණ මඟින් හඬ හැසිරවීමෙන් නව නිර්මාණයක් ගොඩ නගාගැනීමට උත්සාහ ගන්න.